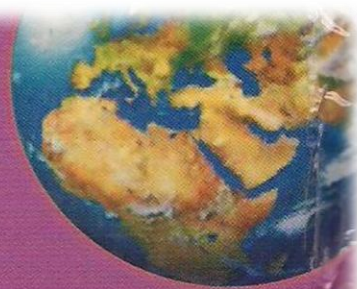

د عربي نړۍ د پېژندل شوي ليکوال دوکتور عائض القرني د نوموتي اثر

اسعد امرأة في العالم

پښتو ژباړه

د نیکو

نیکمرغه بشکه

Ketabton.com

ژباړونکی
استاد فرید احمد هلال

لیکوال
دوکتور عائض القرني

د عربي نړۍ د پېژندل شوي ليکوال دوکتور عائض القرني د نوموتي اثر

أسعد امرأة في العالم

پښتو ژباړه

د نړۍ نېکمرغه ښځه

ليکوال

دکتور عائض القرني

پښتو کوونکی

استاد فرید احمد هلال

د تعلیم الاسلام راډیو د همکارانوله خوا د انټرنیټ د لاري پر لیکه کیږي

www.taleemulislam-radio.com

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم	:	د نړۍ نېکمرغه بڼڅه
ليکوال	:	دوکتور عائض القرني
ژباړن	:	استاد فريد احمد هلال
خپړندوی	:	کتاب خپړندويه ټولنه - جلال آباد
کمپوز	:	خپله ژباړن
بيا کتنه	:	ابو عثمان عبدالمجيد - گندهارا خدمتونه
چاپ کال	:	۱۳۹۰
خپرونې لړ	:	۴
چاپ شمېر	:	۱۰۰۰ ټوکه

د چاپ حقوق له خپړندويې ټولنې سره خوندي دي

د ترلاسه کېدو مخايونه

گندهارا کتابپلورنځی

پته: اسحاقزی مارکېټ، لاندينی پور، جلال آباد ښار، افغانستان

اړیکشمېرې: ۰۷۷۳۳۷۰۳۳۸ - ۰۷۸۶۶۴۲۷۶۹

برېښنالیک: gandharaservices@gmail.com

افغان کتابپلورنځی

پته: ډهکۍ نعلبندي، قصه خواني بازار، پېښور ښار، پاکستان

اړیکشمېرې: ۰۳۲۱۹۱۱۹۳۵۰ - ۰۳۲۱۹۰۶۳۳۴۲

ڊالۍ

د پښتني ټولني هرې هغې
خور ته چې د نېکمرغۍ په
لټه کې وي.

(هلال)

لړ لیک

مخ

موضوع

۱	د خپرندويي ټولنې یادښت
۲	د ژباړن خبرې
۴	سریزه
۵	د نړۍ د نېکبختي ښځې په نامه پیغام
۶	د لیکوال وړاندیز
۷	یاسمین
۸	پام!
۹	هو!
۱۰	افرین!
۱۱	ای زما خورې!
۱۲	د نېکمرغه ښځې لپاره د گلانو ګډۍ
	د مسلمانې ښځې لپاره لس لوړ بیه ګانې
۱۴	لومړۍ ګانه:
۱۴	له زورواکۍ سره د ښځې مقابله
۱۶	دویمه ګانه:
۱۶	له تا سره د الله ﷻ د نعمتونو یوه پراخه زېرمه شته
۱۸	درېیمه ګانه:
۱۸	د الله لور او پېرزوینې راپه زړه کړه او په الله تعالی ښه ګومان ولره
۲۰	خلورمه ګانه:
۲۰	مسلمانان او نا مسلمانان ښځه سره نشي برابرېدای
۲۲	پنځمه ګانه:
۲۲	لښې او سستي له ناکامۍ سره نه شلېدونکې اړیکې لري
۲۴	شپږمه ګانه:

۲۴	ته تر میلیونونو بشځو غوره یې!
۲۶	اوومه ځایه:
۲۶	په جنت کې د ځان لپاره مایې جوړه کړئ
۲۷	اتمې ځایه:
۲۷	په لوی لاس خپل زړه مه خرابوه!
۲۹	نهمه ځایه:
۲۹	ستا معامله له هغه کریم او رحیم ذات سره ده
۳۱	لسمه ځایه:
۳۱	ته په هر حال بریالی یې!
	د مسلمانې بشځې د نېکمرغۍ لپاره لس امېلونه
۳۲	لومړی امېل:
۳۲	د الله لورینې له یاده مه باسه!
۳۳	دویم امېل:
۳۳	لږ مال چې نېکمرغي پرې ترلاسه کېږي، له هغه ډېر مال نه غوره دی، چې بدمرغي ورسره مله وي
۳۴	درېیم امېل:
۳۴	لوړ همت ولرئ!
۳۶	خلورم امېل:
۳۶	له ایمان سره کوډله تر هغې مایې غوره ده، چې کبر ورسره مل وي
۳۷	پنځم امېل:
۳۷	د خپلو چارو لپاره مهال وېش وټاکئ!
۳۸	شپږم امېل:
۳۸	زموږ نېکمرغي څه بل ډول ده

لړ لیک

موضوع	مخ
اووم امېل:	۳۹
د خلاصون په بېړۍ کې سپره شه!	۳۹
اتم امېل:	۴۰
سجده د نېکمرغۍ کيلې ده	۴۰
نهم امېل:	۴۱
بوډۍ بنځه	۴۱
لسم امېل:	۴۲
ته د نړۍ ښکلې بنځه کېدای شي	۴۲
د مسلمانې ښځې د نېکمرغۍ لپاره لس مرغلرې	
لومړۍ مرغلره:	۴۳
ای د لوړې مرتبې خاوندې!	۴۳
دویمه مرغلره:	۴۵
نعمت قبول کړه او په خپلو چارو کې یې ولگوه!	۴۵
درېیمه مرغلره:	۴۷
په استغفار سره روزي پراخېږي	۴۷
څلورمه مرغلره:	۴۹
دعاگانې د بلاگانو مخه نیسي	۴۹
پنځمه مرغلره:	۵۱
له لټې او نهیلۍ نه ځان وساتئ!	۵۱
شپږمه مرغلره:	۵۲
ستا کور د عزت او مینې ټاټوبی دی	۵۲
اوومه مرغلره:	۵۴
ته د بې گټو چارو لپاره وخت نه لرې	۵۴

- ۵۵ اتمه مرغلره:
- ۵۵ که ته ښه شوې؛ نو ټوله نړۍ به دې هر کلی کوي
- ۵۷ نهمه مرغلره:
- ۵۷ د هیش چا لپاره ښکمرغۍ او ښېگرې بشپړې نه دي
- ۵۹ لسمه مرغلره:
- ۵۹ د پوهې او معرفت شنو باغونو ته ورتنوخه
- د مسلمانې ښځې د ظاهري او باطني ښکلا لپاره لس ښکلي غمي
- ۶۰ لومړۍ غمۍ:
- د هغوی په اړه فکر وکړی، چې سترگې یې له اوبښکو ډکې او زړونه یې زخمي دي
- ۶۰ دویم غمۍ:
- ۶۱ هغه له سره ښکمرغه نه ده؟
- ۶۱ درېیم غمۍ:
- ۶۳ د الله تعالی لار تر ټولو غوره ده!
- ۶۵ خلورم غمۍ:
- ۶۵ کله، چې ټولې لارې وتړل شي
- ۶۷ پتځم غمۍ:
- ۶۷ هره ورځ لومړۍ وگڼه:
- ۶۹ شپږم غمۍ:
- ۶۹ ښځې په تکه توره شپه کې د سپوږمۍ او ستورو د رڼا په څېر دي
- ۷۱ اووم غمۍ:
- ۷۱ له حرامو نه مرگ ښه دی
- ۷۳ اتم غمۍ:

لړ لیک

موضوع	مخ
رڼا ګانې	۷۳
نهم غمې:	۷۵
د رحمن ذات په پېژند ګلوی اندېښنې له منځه ځي	۷۵
لسم غمې:	۷۷
بر کتناکه ورځ	۷۷
د نړۍ د نېکمرغې ښځې لپاره د جنت لس خوږ بویه ډالۍ	
مشک:	۷۸
نېکمرغه ژوند د ښې ښځې په برخه کېږي	۷۸
عنبر:	۷۹
یوازې ننۍ ورځې ټول عمر وګڼه!	۷۹
لونګ:	۸۰
تنګسه مه انګېرئ!	۸۰
صندل:	۸۲
تر زیار او خواړۍ وروسته د بریالیتوب خوند	۸۲
زعفران:	۸۳
پر اوسني حال خوښه شه	۸۳
عود:	۸۵
ریښتینې ارونه	۸۵
اوومه:	۸۶
په سر ښندنه د الله راضي کول	۸۶
اتمه:	۸۸
که د الله ﷻ د پولو ساتنه وکړې؛ نو الله ﷻ به تا وساتي	۸۸
نهمه:	۸۹

۸۹	د توبې او ښکې تر نورو اوبو غوره دي
۹۱	لسمه:
۹۱	لومړۍ سر ښندونکې ښځه
	د ښکمرغې ښځې لپاره لس یاقوت والی
۹۳	لومړۍ یاقوت:
۹۳	خپلې چارې الله ته وسپاره او په ډاډه زړه ویده شه!
۹۵	دویم یاقوت:
۹۵	ریښتینې ژوند هماغه دی، چې زړه یې ژوند وي
۹۷	درېیم یاقوت:
۹۷	د غچ اخیستنې اور ته پوکي مه وهئ، که نه نو خپله به یې ښکار شي
۹۹	څلورم یاقوت:
۹۹	هره بریا په هلو ځلو کې نغښتې ده
۱۰۰	پنځم یاقوت:
۱۰۰	کفرې نړۍ د بد مرغۍ ښکار ده
۱۰۱	شپږم یاقوت:
۱۰۱	د ژوند د ملګري اخلاق باید داسې وي
۱۰۲	اووم یاقوت:
۱۰۲	پر تقدیر خوښې شی!
۱۰۴	اتم یاقوت:
۱۰۴	پر دنیوي شیانو مه خواشینې کېږه!
۱۰۶	نهم یاقوت:
۱۰۶	الله ﷻ انسان ته ښکلی صورت وربښلی
۱۰۸	لسم یاقوت:
۱۰۸	د سخا انتها

د مسلمانې ښځې د ارزښت د لا ډېرولو لپاره لس قيمتي عقيق

- ۱۱۰..... لومړی عقيق:
- ۱۱۰..... له الله ﷻ پرته کوم عوض نشته.
- ۱۱۲..... دویم عقيق:
- ۱۱۲..... نېکمرغي شته؛ خو که څوک يې وپلټي!
- ۱۱۳..... درېیم عقيق:
- ۱۱۳..... ښکلي اخلاق، د زړونو جنت دی.
- ۱۱۵..... څلورم عقيق:
- ۱۱۵..... د نېکمرغۍ لس بنسټونه.
- ۱۱۷..... پنځم عقيق:
- ۱۱۷..... په الله ﷻ پورې له غم او اندېښنو څخه پنا وغواړه!
- ۱۱۹..... شپږم عقيق:
- ۱۱۹..... د ژوند په سختو کې مرستندويه ښځه.
- ۱۲۱..... اووم عقيق:
- ۱۲۱..... جنتۍ ښځه.
- ۱۲۳..... اتم عقيق:
- ۱۲۳..... خيراتونه د مصيبتونو مخه نيسي.
- ۱۲۵..... نهم عقيق:
- ۱۲۵..... ښاپسته روحي شه، ځکه ښاپسته پيدا يې.
- ۱۲۶..... لسم عقيق:
- ۱۲۶..... خپل تاريخ لیکونکې عظيمه ښځه.

د نېکمرغه ښځې د لا نېکمرغۍ لپاره لس نایابه مرغلرې

- ۱۲۷ لومړۍ مرغلره:
- ۱۲۷ خپل وختونه په هوا کې مه لکوه!
- ۱۲۹ دویمه مرغلره:
- ۱۲۹ نېکمرغې په پیسو نه اخستل کېږي.
- ۱۳۱ درېیمه مرغلره:
- ۱۳۱ توندي او غوسه د بدبختۍ د اور لرغې دي.
- ۱۳۲ څلورمه مرغلره:
- ۱۳۲ د مال د راټولولو لوبه پای نه لري.
- ۱۳۳ پنځمه مرغلره:
- ۱۳۳ وزگار تیا بدگنې رازېږوي.
- ۱۳۵ شپږمه مرغلره:
- ۱۳۵ له غوسې، شور او ستړیا نه خوندي کور.
- ۱۳۷ اوومه مرغلره:
- ۱۳۷ پاکلمني او حیا د ښایسته وو ښکلا ډېروي.
- ۱۳۹ اتمه مرغلره:
- ۱۳۹ کله الله ﷻ پټ شیان هم رانېکاره کوي.
- ۱۴۰ نهمه مرغلره:
- ۱۴۰ یوه داسې کلمه ده، چې ځای او وخت ډکوي.
- ۱۴۲ لسمه مرغلره:
- ۱۴۲ جنت ته لېوال زړونه.

د مسلمانې ښځې د ښکمرغۍ د لادېرولو لپاره لس گانې

- لومړۍ، گوتمه: ۱۴۴
- د تقدیر په ښو او بدو ایمان لرل ۱۴۴
- دویمه والۍ: ۱۴۶
- منځۍ چارې، غوره چارې ۱۴۶
- درېیمه امېل: ۱۴۷
- بدپالې غمونه رازېږوي ۱۴۷
- څلورمه پېرزوان: ۱۴۸
- له کینې، غوسې او خپګان څخه ځان وساته! ۱۴۸
- پنځمه تنګۍ: ۱۴۹
- جنگونه، له بې ځایه خبرو راولاړېږي! ۱۴۹
- شپږمه چار ګل: ۱۵۱
- د ژبې ساتنه ۱۵۱
- اوومه ټیکه: ۱۵۳
- له اندېښنو سره په لمانځه ډغره ووهه! ۱۵۳
- اتمې پانزېب: ۱۵۵
- د بريالۍ ښځې خواخوږۍ ۱۵۵
- نهمه غاړه کې: ۱۵۷
- شوګ که له الله ﷻ سره اشنا نشو؛ نو هغه له هېچا سره نه اشنا کېږي ۱۵۷
- لسمه ښکمرغۍ: ۱۵۹
- دوه ګمر بندونو والا دوه ژونده تېروي ۱۵۹

د مسلمانې ښځې د ښکېختیا د ډېرولو لپاره لس ځانگړې مرغلرې

- ۱۶۱..... لومړۍ مرغلره: لومړۍ مرغلره: ۱۶۱.....
- ۱۶۱..... څوک ډېر خوښ دوست دی؟ ۱۶۱.....
- ۱۶۲..... دویمه مرغلره: ۱۶۲.....
- ۱۶۲..... ښکمرغي په مالدارۍ او غریبۍ کې نشته ۱۶۲.....
- ۱۶۳..... درېیمه مرغلره: ۱۶۳.....
- ۱۶۳..... ایا د الله تعالی شکر تر ټولو ښه نه دی؟ ۱۶۳.....
- ۱۶۴..... څلورمه مرغلره: ۱۶۴.....
- ۱۶۴..... بختوره له ځان سره نورې هم بختورې کوي ۱۶۴.....
- ۱۶۶..... پنځمه مرغلره: ۱۶۶.....
- ۱۶۶..... وېرېزه مه! هر څه د تقدیر له مخې کېږي ۱۶۶.....
- ۱۶۸..... شپږمه مرغلره: ۱۶۸.....
- ۱۶۸..... د ام عماره له خولې! ۱۶۸.....
- ۱۶۹..... اوومه مرغلره: ۱۶۹.....
- ۱۶۹..... له خلکو سره ښکې غمونه ختموي ۱۶۹.....
- ۱۷۱..... اتمه مرغلره: ۱۷۱.....
- ۱۷۱..... خپل تاوانونه پر گټو بدل کړئ! ۱۷۱.....
- ۱۷۳..... نهمه مرغلره: ۱۷۳.....
- ۱۷۳..... وفا ډېره گرانه ده، وفا چېرته ده؟ ۱۷۳.....
- ۱۷۵..... لسمه مرغلره: ۱۷۵.....
- ۱۷۵..... چټکي..... چټکي ۱۷۵.....

د مسلمانې ښځې د نېکبختیا د لادېرولو لپاره لس مرجانه

- ۱۷۶ لومړۍ مرجان:
- ۱۷۶ له نفس سره په زړورتیا ودرېږه.
- ۱۷۸ دویم مرجان:
- ۱۷۸ ووېرېږه!
- ۱۷۹ درېیم مرجان:
- ۱۷۹ د نېکي کوونکي شکر واجب دی
- ۱۸۱ څلورم مرجان:
- ۱۸۱ باید روح ته له بدن نه ډېره پاملرنه وشي
- ۱۸۲ پنځم مرجان:
- ۱۸۲ مستقبل تر راتلو پرېږده.
- ۱۸۴ شپږم مرجان:
- ۱۸۴ ډېر ارمانونه، ډېر مصیبتونه
- ۱۸۶ اووم مرجان:
- ۱۸۶ که پر ځمکوالو ولورېږئ؛ نو د اسمانونو خاوند به پر تاسې ولورېږي!
- ۱۸۸ اتم مرجان:
- ۱۸۸ په خوښۍ کې د الله ﷻ معرفت ترلاسه کړه، چې په خپګان کې دې پکار شي
- ۱۹۰ نهم مرجان:
- ۱۹۰ لړۍ ډېره ښکلې ده
- ۱۹۲ لسم مرجان:
- ۱۹۲ د سړي لپاره ښځه هم نېکمرغي ده

د نېکمرغۍ په لړ کې لس لوړ بیه الماس

۱۹۴	لومړی الماس:
۱۹۴	د برياليتوب کيلي
۱۹۵	دويم الماس:
۱۹۵	تر تنگسې وروسته د پراخۍ خوند
۱۹۷	درېيم الماس:
۱۹۷	اندېښنې
۱۹۹	خلورم الماس:
۱۹۹	د لغړتوب پايلې
۲۰۱	پنځم الماس:
۲۰۱	قوت په علم کې وي، نه په بدن کې
۲۰۳	شپږم الماس:
۲۰۳	زړوره ښځه د اندېښنو له اور نه هم گلزار جوړولای شي
۲۰۵	اووم الماس:
۲۰۵	له صبر نه کار واخلي
۲۰۶	اتم الماس:
۲۰۶	په سخته کې له الله ﷻ پرته بل څوک پکار نه راځي
۲۰۸	نهم الماس:
۲۰۸	د بېوسه دعا
۲۱۰	لسم الماس:
۲۱۰	بخيلتوب

لړ لیک

موضوع

مخ

د نېکمرغي ښځې لپاره د گلانو گېډۍ

۲۱۲	ګلاب:
۲۱۲	ته نه خيځواله او نه لوېديځواله يې، بلکې ته يوه مسلماننه ښځه يې!
۲۱۴	نرګس:
۲۱۴	ښمونه شاته وغورځوئ او په نېکو چارو کې بوختې شئ!
۲۱۶	رامبېل:
۲۱۶	د نېکمرغي په اړه څو اړينې لارښوونې
۲۱۸	چامبېل:
۲۱۸	چې ټولې لارې وتړل شي؛ نو د الله ﷻ رښۍ راکلکه کړه!
۲۲۰	غاټول:
۲۲۰	لفظ مؤمنان نېکمرغه کېدای شي
۲۲۲	سنبېل:
۲۲۲	له بد خرڅۍ پرته ژوند
۲۲۴	ياسمين:
۲۲۴	د خيبرات په کولو زړه ډاډ منښتوي
۲۲۵	ګشمالي:
۲۲۵	الله ﷻ موږ له هرې بلا نه ساتي
۲۲۷	ګل لاله:
۲۲۷	له غفلت نه مه بې پروا کېږه!
۲۲۹	سنگلي ګل:
۲۲۹	د ژوند لپاره موسيږئ
۲۳۰	اوس:

د خپرندويي ټولنې يادښت

بسم الله الرحمن الرحيم

خوږو لوستونکيو!

کتاب خپرندويي ټولنې د ۱۴۳۲ هجري قمري د شعبان مبارکې مياشتې په پنځلسمه نېټه د (زينة الصلاة) په نامه د لمانځه د مسائلو په اړه د فضيلة الشيخ ابو محمد امين الله البشاورى صاحب له کتابه خپلې خپرونې پيل کړي دي، چې تر دې دمه يې (زينة الصلاة)، مه خپه کېږه!، لمونځ د احاديثو په رڼا کې، د پښتو نحوه، علم النحو، او داسې نور ارزښتمن کتابونه خپلو لوستوالو ته په خوږه او روانه پښتو وړاندې کړي او په راتلونکې کې د لا ډېرو ارزښتمنو، ديني، علمي او ټولنيزو اثارو د خپرولو هوډ لري.

د نامتو ليکوال دکتور عائض القرني د (مه خپه کېږه!) کتاب تر تود هر کلي وروسته د ټولنې په غوښتنه ښاغلي استاد فريد احمد هلال د نوموړي ليکوال دغه بل ارزښتمن اثر (د نړۍ نېکمرغه بڼه) هم د پښتنې ټولنې د پتمنو لوستونکو لپاره له اردو ژبې څخه په خوږه او روانه پښتو راوژباړه، چې دغه مظلومه او بېوزله طبقه له نېکمرغۍ څخه برخمنه شي، کتاب خپرندويه لټولنه ستاسې د دعاوو په بدرگه د ښاغلي هلال صاحب د لا برياوو لپاره په نظر درشل کې لاسونه لپه کوي.

په درنښت

کتاب خپرندويه ټولنه

جلال کوټ

د ژباړن خبرې

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على سيد المرسلين محمد واله وصحبه اجمعين.

پتمنو خویندو!

د دې کتاب له انتخاب نه ستاسې نېکمرغي په ډاگه کېږي او زه تاسې ته د نېکمرغۍ زېږی درکوم، ځکه چې تاسې د مطبوعاتو په دې توپان کې دا کتاب راواخیست او پانې مو ورله په لاسو کې ښکته پورته واپړولې او ستاسې د نېکمرغۍ د پخلي لپاره د ثبوت په توګه د عربي ژبې هغه متل وړاندې کوم، چې وايي:

من طلب، فقد وجد

((هغه څوک یو شی موندلای شي، چې لټه یې کوي))

د پورتنۍ وینا پر بنسټ د دې کتاب انتخاب ستاسې نېکمرغي په ډاگه کوي، ځکه چې ډېرې داسې خویندې به هم وي، چې خپل ارزښتمن وخت به د بې ګټو کتابونو، مجلو، راډیوګانو او ټلويزیونونو په کتو تېروي؛ خو تاسې ته یو داسې اثر په لاس درغلی، چې په لوستو او په ژوند کې یې په عملي کولو نه یوازې ستاسې آخرت ښایسته کېږي، بلکې دنیوي ژوند مو پرې ښه کېږي او ډېرې درېښې ستونزې مو پرې هوارېږي، ځکه چې د دې کتاب نامتو لیکوال "دکتور عائض القرني" له انساني او اسلامي ټولنې سره د بشپړې خواخوږۍ په پامنيوي په ډېره خوږه او زړه راښکونکې ژبه د پېوزله او مظلومي طبقې د نېکمرغۍ لپاره پکې داسې څه اصول ټاکلي، چې په لوستو

د نړۍ نېکمرغه بڼځه

يې انسان ستومانه کېږي نه! او عملي کول يې گران نه دي، چې په لوستو به تاسې پکې لا ډېرې بڼېگړې ومومئ، په پای کې له تاسې ټولو قدرمنو خوښندو څخه په خورا درنښت هيله کوم، چې که تاسې ته دا کتاب څه گټور ښکاره شي؛ نو خپلو نورو خوښندو ته يې هم د لوستو سپارښتنه وکړئ.

ستاسې د دعاوو په هيله

فرید احمد هلال

د خاص کونړ د عالي دارالمعلمين استاد او د پښتو څانگې آمر

سريزه

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العلمين والصلاة والسلام على رسوله محمد واله واتباعه
اجمعين. اما بعد:

دا کتاب، په لوړ غږ هره بڼڅه دې ته رابولي، چې پر خپل دين ځانونه
نېکمرغې کړي، د الله ﷻ پر لورينو او بڼېگرو خوښې شي.
دا کتاب د تمې او اميد يوه وړانگه ده او د هرې هغې بڼڅې لپاره د موسکا
زېږی دی، چې له غم او اندېښنو نه يې زړه تر مورگو راډک شوی وي.
دا کتاب په لوړ غږ تاسې دې ته رابولي، چې مرستې ته انتظار وکړئ او تر
هرې تنگسې وروسته د خوښې او سوکالۍ تمه ولرئ.
دا کتاب د بڼڅې عقل او د هغې سپېڅلي زړه ته وايي، چې له صبر او زغم نه
کار واخله او پر الله ﷻ له بدگوماني نه ځان وساته، ځکه چې الله ﷻ درسره مل
دی، هم هغه ستا لپاره بس او ساتندوی دی.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

د نړۍ د نېکبختې بڼڅې په نامه پیغام

هره هغه بڼڅه، چې الله ﷻ یې رب، اسلام یې دین او محمد رسول الله ﷺ یې په پیغمبری منلی وي، د دین لاره یې خپله کړې وي او نبوي استازیتوب یې خپله دنده ګڼلې وي.

هره هغه بڼڅه، چې د کور روزنې ته ژمنه وي، هغه چې له خپلو الفاظو سره یې مجاهده او خپله لمن یې پاکه ساتلې وي.

هره هغه بڼڅه، چې خپل بچي یې په دین روزلي وي، یانې د سنتو اړوند یې هغوی پاللي او غوره چارې یې وربښوولې وي او د ښو چارو په ګاڼه یې سمبال کړي دي.

هره اندېښمنه او غمجنه بڼڅه دې خوشحاله شي، ځکه چې د الله ﷻ لورینې پرې پنډ دي.

د لیکوال وړاندیز

ای نېکمرغې ښځې!

ته په دین او ادب، بلکې په جومات، دعاگانو او د مراقبې له پلوه په ټوله نړۍ کې له هر ډول گانې پرته هم نېکبخته یې!
ستا نېکبختي ستا د زړه او روح په سپېڅلتیا کې نغښتې ده، نه په مجازي مینې او عشقي خیالاتو کې، بلکې د مجازي مینې او عشقي خیالاتو اړوند کیسې لوستل انسان له خپل اوسني حال نه لرې باسي.
کېدای شي د داسې پېښو له لوستنې نه ته ښې هیلې او خواږه خوبونه ووينې؛ خو پایله به یې پر لټۍ سربېره بد گوماني او یا تر دې هم بدتره وي، ځکه چې دا ناوړه او ناسمې پېښې، مکر، چل، مرگ، ژوبله او داسې نورو ناوړه جرمونو ته لار جوړوي.

په دې کې هم شک نشته، چې ځینې پېښې د نوي کولتور په پامنیوي لیکل شوي وي، یانې ټولې پکې د لغړتوب او بد لمنۍ خبرې وي؛ نو له دې امله هره هوښیاره او څیر که ښځه باید داسې پېښې او کیسې ولولي، چې وجدان ته ژوند او سپېڅلتیا وربښي.

پورتنۍ خبرې مې په دې موخه لیکلي، چې خپلې خویندې د لویدیځې ټولنې د زهرجن کولتور اغېز نه وساتم.

ما په دې کتاب کې د الله ﷻ او د هغه د استازي ﷺ ذکر کړې کیسې او پېښې راخیستې دي او تر دې بله سپېڅلې او غوره خبره به لا کومه وي، چې یوه مسلمان خور د دین له امله نېکبخته شي!

(دکتور عائض القرني)

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

ياسمين

لومړۍ: له ځانه د شهودو مچۍ جوړه کړه او د شهودو د مچۍ په څېر پر ګلونو کېنه!

دویم: ته دومره وخت نه لرې، چې د نورو نیمګړتیاوې وپلټې او تېروتنې یې وشمېرې.

درېیم: که د الله ﷻ لارښوونې درسره ملې وي؛ نو بیا له څه شي ډارېږې؟ خو که الله ﷻ دې خلاف وي؛ نو څوک به دې ترې وژغوري؟

څلورم: د کینې اور بدن خوري او د غیرت ډېرښت د اور لمبه کېدل دي.

پنځم: که خپله نننۍ ورځ ښه نه کړې؛ نو سباۍ ورځ؛ خو هسې هم نه لرې (پاتې هغه خو په یوه غیبی نړۍ کې پټه ده).

شپږم: له بې ځایه او ناوړه بندارونو څخه ځان په روغه را اوباسه!

اووم: د ښو اخلاقو په ګانه ځان تر باغچې هم ښکلې کړه!

اتم: له نورو سره تر خپله وسه ښېګړه کوه، ځکه چې دا هم د نېکمرغۍ د لار لاسه کول لار ده.

نهم: کېنه ګر مرګ ته وسپاره او دښمن هېر کړه!

پام!

پام چې! د خپل ژوند ارزښتمنې شېبې په بې ګټو چارو، غچ، په بحث او
 مباحثه کې له لاسه ورنه کړې!
 پام چې! د شتمنۍ هوس ته پر روغتيا، نېکمرغۍ، خوب او سوکالۍ
 لومړيتوب ورنه کړې!
 پام چې! د بل نیمګړتياوې مه پلټئ، پردی غيبت مه کوئ، او پر خپلو
 نیمګړتياوو سترګې مه پټوئ.
 پام چې! ځان د هیلو په بې پایه سمندر کې مه لاهو کوئ، چې د هرې هیلې
 په ترسره کولو پسې لګیا شئ او د ژوند اصلي لوری درڅخه ورک شي.
 پام چې! د ځان او کور په پاکوالي کې لټي مه کوئ، ځکه چې په دې سره کور
 او چارې بې نظمه کېږي.
 پام چې! له حرامو خوړو، څښو ځان وساتئ.
 پام چې! په تېرو پسې مه ژاړئ.
 پام چې! د اخروي چارو په اړه ځان په لټۍ مه وهئ او مه د آخرت له پېښو نه
 بې پروا کېږئ.
 پام چې! په حرامو او ناروا چارو کې خپل وخت او شتمني مه خرابوئ.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

هو!

د خپلې موسکا چینې په خوتېدا راولئ، چې پردي زړونه خړوب کړي.
هره هغه خوږه کلمه وکاروئ، چې مینه رازېږوي او نفرتونه لرې باسي.
هر هغه شی خیراتوئ، چې بېوزله خوشحالوي او وږي مړوي.
له قرآن کریم سره تړاو ولرئ، په خیرتیا او خشوع سره یې تلاوت کوئ،
توبه او استغفار خپله دنده وگڼئ.

دعاگانې او ذکرونه ډېر کوئ، بیا بیا دعا غواړئ او د خپلې توبې پخلی کوئ.
خپل بچي په دین وروزی، د سنتو پلیوني یې کړئ او تل ورته گټور
نصیحتونه کوئ.

له هغې بڼې سره ناسته، ولاړه او دوستي کوئ، چې له الله ﷻ څخه وپرېږي،
له دین سره مینه لري او ټولنیز ارزښتونه په پام کې نیسي.
د مور وپلار منل، د خپلو پامنیوی، له گاونډیانو سره ښه راشه درشه، د
پلاریم کفالت، د مېړه اطاعت او هر گټور کتاب مطالعه کوئ!

افرين!

پر هر هغه بڼڅه، چې د لمانځه پابنده وي.

پر هر هغه بڼڅه، چې پرده کوي، خپل پت او عزت ساتي.

پر هر هغه بڼڅه، چې د ديني علم په گانه سينگار او عقلمنه وي.

پر هر هغه بڼڅه، چې وفاداره، ايمانداره او صدقه کوونکې وي.

پر هر هغه بڼڅه، چې د الله ﷻ ذکر، شکر او د دين په خپراوي کې کارنده ونډه

اخلي.

پر هر هغه بڼڅه، چې د اسيه، مريم او خديجې رضی الله تعالى عنهن پليوونې

وي.

پر هر هغه بڼڅه، چې خپل بچي زړور مجاهدين روزي.

پر هر هغه بڼڅه، چې ټولنيز ارزښتونه پالي.

پر هر هغه بڼڅه، چې د الله تعالى پر دين غيرت کوي او له بديو ځان لري

ساتي.

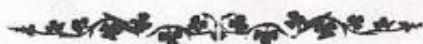

د نړۍ نېکمرغه ښځه

ای زما خورې!

دا کتاب ارومرو ولوله! ځکه په دې کتاب کې ریښتینې خبرې، حکیمانه اصول، ډېرې اغېزناکې خبرې، ښه فکر او پخې تجربې شته. دا کتاب ولوله! چې غمونه او اندېښنې دې لرې شي، د فکر لوری روښانه شي، عقل دې له ناوړه خیالونو پاک شي، د دې کتاب لوستل به تاسې د ښېرازه شلو باغونو پر لور روان کړي او د نېکمرغۍ خوتېدلې چینې به ووينې، هیله من یم، چې الله ﷻ به د دې کتاب په لوستو تاسې ته په خپل لور او پېرزوینې سره د دنیا او آخرت نېکمرغي درپه برخه کړي.

ما په دې کتاب کې داسې ځایونه راټوله کړي ده، چې تاسې ته ښکلا درېښي په دې کتاب کې د ریښتینولۍ هغه رڼا پرته ده، چې د سرو او سپینو زرو تر منځ هم ډېره رڼه او پر کېدونکې ده، د دې کتاب څپرکي د ځانې په نامه نومول شوي او تر کومه، چې دا کتاب له تاسې سره وي؛ نو د دنیوی ځانې پروا مه کوئ او ځانونه د دې کتاب په ځایه سینگار کړئ، چې د نړۍ د نېکمرغو ښځو په کتار کې وشمېرل شئ!

د مسلمانې بنځې

لپاره لس

لوړ پیه

ګانې

د نېکمرغه ښځې لپاره د گلانو گېډۍ

لومړۍ گل

دا له ياده مه باسه ، چې ستا رب ښوونکى او توبه قبلوونکى دى .

دويم گل

پر بېوزلو شفقت کوه ، چې نېکمرغه شې ، اړ کس ته خيرات ورکوه ، چې روغتيا ومومي . له چا سره کينه او دښمني مه کوه ، چې په عافيت سره

اووسي .

درېيم گل

ښه گومان لره ، ځکه الله ﷻ درسره مل دى ، ملائک ستا لپاره د ښښې دعاگانې خواږي او جنت دې د ورتلو لارې څاري .

څلورم گل

پر الله ﷻ ښه گومان کوه ، خپلې اوښکې پاکې کړه او د الله ﷻ درکړي نعمتونه راپه زړه کړه ؛ نو له غمونو او اندېښنو به خلاصه شې .

پنځم گل

داسې فکر مه کوه ، چې گوندې چا به دا دنيا شل کړې وي ، ځکه په نړۍ کې داسې څوک نه دى تېر شوى ، چې ټول ارمانونه يې ترسره شوي وي ، له کومې ستونزې او اندېښنې سره دې مخ شوى نه وي .

شپږم گل

د خرما د ونې په څېر لوړ همت ولره ، لکه چې د خرما ونه دنگه او له هرې پټلۍ نه لوړه ده ، چې څوک يې په تېره ولي ؛ نو هغه ورته خپلې مېوې

باروي .

اووم گل

ايا تا کله اورېدلي دي ، چې په خپه کېدو گوندې ورک شوى شى تر لاسه شوى او يا په غمجنېدو کومه تېروتنه سمه شوې وي ؛ نو بيا ته ولې اندېښمنه

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

او غمجنه یې؟

اتم گل:

د مصیبتونو او فتنو انتظار مه کوه، بلکې د امن، سلامتیا او عافیت انتظار کوه.

نهم گل:

د خپلې سینې د غچ اور په بڼڼه ووژنه!

لسم گل:

اودس، غسل، خوشبو او مسواک د هرې تنګسې او اندېښنې دوا ده.

خلا

لا حول ولا قوة الا بالله.

لومړۍ ګانې:

له زورواکۍ سره د ښځې مقابله

ما مضى فات والمؤمل غيبٌ - ولك الساعة التي أنت فيها
د شعر ژباړه:

چې تېر شي، هېر شي او راتلونکې په يوه غيبي نړۍ کې پټ دی او ستا په لاس کې يوازې اوسنی وخت دی.

ناسې نه ګورئ، چې څنګه په قرآن کریم او حديثونو کې الله ﷻ او د هغه پېغمبر د فرعون ښځه اسيه بي بي ستايلې، لکه چې الله ﷻ فرمايي:

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا
فِي الْجَنَّةِ وَتَجْنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَتَجْنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٥٥
ژباړه:

او د مؤمنانو په اړه الله ﷻ د فرعون د ښځې مثال وړاندې کوي، کله چې هغې دعا وکړه، چې ای زما ربه! زما لپاره له خپل ځان سره په جنت کې یو کور جوړ کړه او ما د فرعون او د هغه له عمل نه وژغوره او له ظالم قوم نه خلاصون راکړه.

په ورته څيرې شئ، چې الله ﷻ څنګه د يوې مسلمانې ښځې لپاره د اسيه پېژنه وړاندې کړې او دا د هرې هغې ښځې لپاره غوره نمونه ده، چې پر سمه لاره تلل غواړي.

اسيه بي بي څومره عقلمنه وه، چې ځان يې الله ﷻ ته نږدې کړ او د فرعون څارگر له اطاعت نه يې ځان ډډې ته کړی و. د دنگو مانيو ژوند يې د الله ﷻ پر لارېوالي قربان کړ او د دنيوي شان شوکت په مقابله کې يې د جنت هغه عالي شويې کړې، چې لاندې ترې نه رونه بهېږي.

په رښتيا، چې اسيه بي بي له الله ﷻ سره د ډېر عظمت لرونکې ښځه وه، چې د

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

او غمجنه یې؟

اتم گل:

د مصیبتونو او فتنو انتظار مه کوه، بلکې د امن، سلامتیا او عافیت انتظار کوه.

نهم گل:

د خپلې سینې د غچ اور په بڼڼه ووژنه!

لسم گل:

اودس، غسل، خوشبو او مسواک د هرې تنګسې او اندېښنې دوا ده.

خلا

لا حول ولا قوة الا بالله.

لومړۍ ګانې:

له زورواکۍ سره د ښځې مقابله

ما مضى فات والمؤمل غيبٌ - ولك الساعة التي أنت فيها
د شعر ژباړه:

چې تېر شي، هېر شي او راتلونکى په يوه غيبې نړۍ کې پټ دی او ستا په لاس کې يوازې اوسنى وخت دی.

ناسې نه ګورئ، چې څنگه په قرآن کریم او حديثونو کې الله ﷻ او د هغه پېغمبر د فرعون ښځه اسيه بي بي ستايلې، لکه چې الله ﷻ فرمايي:

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا
فِي الْجَنَّةِ وَتَجْنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَتَجْنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٥٥
ژباړه:

او د مؤمنانو په اړه الله ﷻ د فرعون د ښځې مثال وړاندې کوي، کله چې هغې دها وکړه، چې ای زما ربه! زما لپاره له خپل ځان سره په جنت کې يو کور جوړ کړه او ما د فرعون او د هغه له عمل نه وژغوره او له ظالم قوم نه خلاصون راکړه.

په ورته څيرې شئ، چې الله ﷻ څنگه د يوې مسلماني ښځې لپاره د اسيه په نامه وړاندې کړې او دا د هرې هغې ښځې لپاره غوره نمونه ده، چې پر سمه لاره تلل غواړي.

اسيه بي بي څومره عقلمنه وه، چې ځان يې الله ﷻ ته نږدې کړ او د فرعون څارنه له اطاعت نه يې ډډې ته کړې و. د دنگو مانيو ژوند يې د الله ﷻ پر لارېوالي قربان کړ او د دنيوي شان شوکت په مقابله کې يې د جنت هغه عالي څوېنې کړې، چې لاندې ترې نه رونه بهېږي.

په رښتيا، چې اسيه بي بي له الله ﷻ سره د ډېر عظمت لرونکې ښځه وه، چې د

د نړۍ نېکمرغه ښځه

فرعون په خپر ظالم او کافر پاچا په مخکې یې د حق کلمه وویل او په دې لار کې یې بلا ستونزې وگاللې ان تر دې، چې شهیده شوه؛ خو الله ﷻ تر قیامته پورې د ښځو لپاره نمونه وگرځوله. په قرآن کریم کې یې وستایله او د هغې پر عملونو الله ﷻ خپله خوښې څرگنده کړه او د فرعون سپکاوی یې بیان کړ.

رڼا

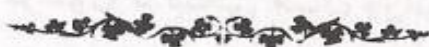
که د تېز توپان پر مهال ته په یوه خلاص میدان کې هم یې: نو تمه ولره!

خلا

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝

ژباړه:

بېشکه له تنگسې سره پراختیا هم ده

دویمه ګاڼه

له قاسره د الله ﷻ د نعمتونو یوه پراخه زېرمه شته

لطائف الله وإن طال المدى - كلمحة الطرف إذا الطرف سجي

د شعر ژباړه

که اندېښمن وخت خومره هم اوږد شي؛ خو بیا هم د الله ﷻ لورینې او پېر زوینې د سترگو په رپ انسان ته رارسېږي.

زما خوږې خوږې! په هره تنګسه پسې اساني وي، په هرې اوبنکې پسې دوستګا وي او په هرې شپې پسې روڼ سبا شته، د اندېښنو دا تورې ورېځې به لارې شي، د غم دا شپه به سبا شي، دا ستونزې به ان شاء الله هوارې شي او الله ﷻ به سوکالي درپه برخه کړي؛ خو دا په یاد ولره، چې ستا لپاره په هر حال کې اجر لیکل کېږي، که ته موریې؛ نو ستا بچي به د اسلام مرستندویه او د دین خدمتګاران وي؛ خو په دې شرط، چې ته یې ښه پالنه او روزنه وکړې، نو همدغه بچي به سبا ته خپل رب ته سر په سجده وي او تا ته به دعاګانې کوي، وګوره یوه مشفقه او نرم زړې مور خومره لوړه مرتبه لري، چې بچي په سجده کې ورته دعاګانې کوي.

د ښځو لپاره یوازې همدا ویاړ بس دی، چې د رسول الله ﷺ مور بی بی هم یوه ښځه وه، چې ټول انسانیت ته یې د محمد رسول الله ﷺ په څېر یو لارښود وایي.

که دا وړتیا لرې، چې نورې ښځې هم اسلام ته راوبولي او د دین دعوتګره شي، ته ګولای شي، چې نورې ښځې هم د اسلام پر سپېڅلې لار روانې کړې، نو که ښځه که په خپل سیرت او نېکو چارو ولاړه اوسي؛ نو هغه لوړ کارونه ترسره کولای شي، چې لوی لوی ویناوال یې پر ممبرونو نشي کولای.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

خومره به داسې بڼې وي، چې په يوه کور، کلي او مالت کې وخت تېر کړي او د چم ګاونډه ټولې بڼې يې د پردې، پاکلمنۍ او ښکلي سیرت مثالونه بيانوي، چې د نورو ښځو لپاره غوره بېلګه وګرځي.

رڼا

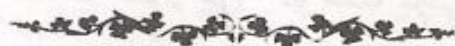
ټولې غوټۍ به ګل شي، اندېښنې به له مينځه لاړې شي او سوکالي به راشي.

خلا

سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۝

ژباړه:

لېږې نه ده چې الله ﷻ تر تنګلاسي وروسته پراخي هم ورپه برخه کړي.

د رېښه کاڼه

د الله لور او پېرزوينې راپه زړه کړه او په الله تعالى بڼه گومان ولره.

أتیأس أن ترى فرجاً - فأين الله والقدر؟!

د راپه

که ته له پراخۍ څخه نهيلې يې؛ نو بيا الله ﷻ او تقدير چېرته دي؟ يانې مه
نهيلې کېږه.

که ته د الله ﷻ په لار کې د مجاهدې په لړ کې له کومې ستونزې سره مخ شې؛
نو ان شاء الله، چې هغه به ستا د گناهونو لپاره کفار شي.

زه تاسې ته د پېغمبر ﷺ له مبارکې خولې زېږی درکوم، هغه ﷺ فرمايي:

که بڼڅه د خپل رب اطاعت وکړي پنځه وخته لمونځ وکړي او خپله لمن
پاکه وساتي؛ نو الله ﷻ به يې جنت ته ننباسي دا ټولې خبرې د هغو بڼڅو لپاره
پهېښې اسانې دي چا ته، چې الله ﷻ د دې چارو توفيق ورکړي؛ نو تاسې هم له
الله ﷻ څخه د نېکو چارو توفيق و غواړئ او دا لوړ رتبه چارې راخپلې کړئ،
چې الله ﷻ در باندې ولورېږي، د دنيا او اخرت نېکمرغي مو په برخه شي او پر
هغه حای ودرېږئ، چې دين اسلام درته د ودرېدو امر کوي.

د قرآن او سنتو پر حکمونو عمل کوئ، ځکه چې ته يوه مسلمان بڼڅه يې او
دا ستا لپاره د وياړ حای دی، ته نه گورې، چې څومره بڼڅې داسې دي، چې
په کفرې سيمو کې زېږېدلې دي، چې په بڼه او بد پوه شوې؛ نو يا عيسويانې
شوې، يا يهودنې او يا شيعه گانې شوې دي او پر دې سربېره داسې ولسونه
هم شته، چې د دين پر وړاندې په مخالفت کې ولاړ وي؛ خو الله ﷻ ته
مسلمانانې کړې يې او د محمد رسول الله ﷺ د امتۍ کېدو په وياړ يې وياړلې
يې؛ د رسول الله ﷺ د سپېڅلو بيبيانو پر نقش و قدم د تلو لار يې درښودلې او
که وېره نېکمرغه يې، چې الله ﷻ د پنځو لمونځونو وس درښلې او ته له دې
پلوه هم نېکمرغه يې، چې د رمضان مياشتې فرضي روژې نيسي، د بيت الله

د نړۍ نېکمرغه ښځه

حج او پرده کوې او ستا تر ټولو لویه نېکمرغي دا ده، چې الله ﷻ دې په ربوبیت یانې خپل رب، اسلام دې خپل دین او محمد رسول الله ﷺ دې وروستی پېغمبر منلی.

وړنا

ستا سره زر ستا دین دی، ستا ځایه ستا اخلاق دي او شتمني دې ادب او شرافت دی.

خلا

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ۝

ژباړه:

زموږ لپاره الله ﷻ کافي دی او هماغه ډېر ښه کار جوړوونکی دی.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

څلورمه ګانه:

مسلمانان او نا مسلمانان بڼه سره نشي برابرېدای

فما يدوم سرور ما سررت به - ولا يرد عليك الغائب الحزن

ژباړه:

که خوښي تل نه وي؛ نو په اندېښنو هم له لاسه وتلي شيان بېرته نه راستنېږي.

ته به هله نېکمرغه شې، که پر دې خبره دې سر خلاص شي، چې په اسلامي هېواد کې د مسلمانې بڼې مرتبه او په يوه کفري هېواد کې د نامسلمانې بڼې ارزښت وپېژني، چې هغه څه ارزښت لري؟

مسلمانان بڼه په يوه اسلامي هېواد کې د ايمان خاونده وي، روژې نيسي، د تهجدو لمونځونه کوي او خيراتونه کوي، له ګاونډيانو سره ښېګډه او پر خپلو ښېو شفقت کوي؛ نو وګورئ، چې داسې مسلمانان بڼه څومره نېکمرغه ده، ځکه په هر پل ورته اجر، ثواب د الله ﷻ خوښي او د سکون شتمني ور په برخه کېږي.

د دې پر عکس په نامسلمانان هېوادونو کې له حقيقت نه ناخبره نامسلمانې بڼې د يو څو ټکو په خاطر خپله حيا تر پښو لاندې کوي، سره له دې چې حيا د بڼې ښکلا او ګانه ده؛ خو نامسلمانې بڼې له دې ارزښتونو سره د ناشناختۍ له امله ځای پر ځای نمائش او ځان ښودنه کوي؛ نو داسې بڼه په لوی لاس خپل ارزښت له لاسه ورکوي، ځکه چې عزت او شرافت نه لري. که ته دې دواړو طبقو ښځو ته څير شې؛ نو پوهه به شې، چې هم ته نېکمرغه او د لوړې مرتبې خاونده يې!

په دې اړه د قرآن کریم دې ايت ته څيرې شئ!

وَلَا تَهْنُؤُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٣٠﴾

ژباړه:
بې زړه کېږئ مه، اندېښمن کېږئ مه، همدا تاسې لاسبري یاست که تاسې
مؤمنان اوسئ.

وفا

د هر انسان ژوند تېرېږي، هغه که په ښکلیو او دنگ مانیو کې اوسي او که په
کوډلو کې؛ خو د پام وړ خبره داده، چې په دوی کې به نېکمرغه څوک وي؟
خُلا

الله الله ربی لا اشرك به شیئا
الله ﷻ زما رب دی او زه له خپل رب سره هېڅوک نه شریکوم.

پنځمه ګانه:

لټي او سستي له ناکامۍ سره نه شلېدونکې اړیکې لري.

زه تاسې ته سپارښتنه کوم، چې وزګارې مه کېنئ، د سستۍ او لټۍ خادر له څانه وغورځوئ، بلکې سر له اوس نه پاڅئ، خپل کور راجوړ کړئ، خپلې چارې په ښه ډول ترسره کړئ، لمونځ او تلاوت وکړئ، کوم ښه کتاب مطالعه کړئ، یا له خپلې ملګرې او ګاونډۍ سره کېنئ او د دین په اړه ورسره هغه خبرې وکړئ، چې د الله ﷻ د نږدېکت لامل وي؛ نو ان شاء الله ځانونه به خوښ او نېکمرغه وانګېرئ.

فرض کړئ! زه بیا تاسې ته وایم، چې ځان د وزګارتیا منګولو ته مه سپارئ، ځکه وزګارتیا غمونه، اندېښنې او شکونه رازېږوي. خپله ښه او صورت هم له پامه مه غورځوئ، بلکې ځان ښه پاک ساتئ په کور کې خوشبويي کاروئ، کورنۍ توکي پر خپل ځای په ترتیب سره ږدئ، له مېړه، بچيو او نورو خپلوانو سره ښه چار چلن کوئ.

همدا راز ښه سپارښتنه درته دا کوم، چې ځانونه له ګناهونو وساتئ، ځکه ګناه د ټولو اندېښنو جرړه ده او په ځانګړي ډول له هغو ګناهونو نه ځانونه وساتئ، چې د ښځو ډېره برخه پکې ښکېله وي، لکه په بده سترګه نورو ته کتل، له کوره بهر خپل ډول ښکاره کول، له نامحرم (پرډيو سړيو) سره په یوازېتوب کې ناسته ولاړه کول، په خپلو منځونو کې لعنتونه ویل، یو بل ته پېغورونه او کنځاوې کول، غیبت کول، د مېړه نافرمانۍ کول، د مېړه ښېګڼو ته په سپکه سترګه کتل او داسې نور ګناهونه، چې اکثره ښځې په دې

د نړۍ نېکمرغه ښځه

ګناهونو کې ښکېلې وي؛ خو ته له داسې ګناهونو نه ځان وساته او د الله ﷻ له غوسې نه وډار شه، ځکه الله ﷻ نه وېره به ستا د نېکمرغۍ لامل شي او الله ﷻ به درنه راضي شي.

رڼا

که د اندېښنو، ستونزو او مصیبتونو په گرداب کې ښکېل شې؛ نو په لوړ غږ دا کلمه ووايه، چې (لا اله الا الله).

ځلا

فَصَبِّرْ جَمِيلٌ

ثبانه:

صبر ښه شی دی.

شپږمه ګانده

ته تر میلیونونو بڼڅو غوره یې!

که نړۍ ته وکتل شي: نو روغتونونه له ناروغانو ډک دي، چې هغوی کې څوک د یوې او څوک د بلې پېښې ښکار شوي او څوک د زړه پر ناروغۍ اخته دي، همدا راز بل لور ته زندانونه هم له خلکو ډک دي، چې له دنیوی خوند نه بې برخې پاتې دي که په نړۍ کې معذوره خلکو ته ګوري: نو ډېر خلک د معذورتیا ښکار دي، چې په خپلو استوګنځایونو کې هم ګرځېدای او راګرځېدای نشي، ځکه څوک په پښو شل دي، څوک په سترګو ړانده دي او څوک لېوني دي، د عقل له نعمت څخه بې برخې دي او په نړۍ کې داسې فقیران هم شته، چې که په تن روغ دي: نو په کوډلو او کنډوالو کې د بېوزلۍ شپې سبا کوي.

شه فکر کوي! ایا په نړۍ کې به داسې بڼڅې نه وي، چې په یوه پېښه کې یې ټول بچي مړه وي؟ (نن سبا خو بې شمېره داسې بېلګې شته په ځانګړي ډول د منځنۍ اسیا په اسلامي هېوادونو کې) یا د کومې بڼڅې سترګو او غوږونو کار پرېښی وي او یا یې لاس او پښو کار پرېښی وي او یا لېونی شوې وي او یا داسې بلې نه رغېدونکي ناروغۍ سره مخ شوې وي، سره له دې، چې ته په ټولو اندامونو روغه جوړه ښه خوندور ژوند تېروي: نو له دې امله ته باید پر خپل ژوند د الله ﷻ شکر وکړې او خپل ارزښتمن وخت په هغو چارو کې تېر نه کړې، چې الله ﷻ پرې خفه کېږي لکه د تلویزیون او کېبل په کتلو وخت بربادول او داسې چېنلو ته کتل، چې انسان د بدلمنۍ او لغړتوب لور ته

د نړۍ نېکمرغه بڼه

راکاري او په زړونو کې غمونه او اندېښنې رازېږوي.

خو له دې امله پکار ده، چې خپل کور له تلویزیون او داسې نورو چټلیو نه پاک کړو، ځکه دا هغه فتنه ده، چې د ټولې نړۍ چټلتیا او چټل کولتور د انسان کور او ژوند ته راننښي.

رڼا

تېری کوونکی د قیامت ورځې ته پرېږده، ځکه هلته به یوازې د الله ﷻ ذات قاضي وي او پرېکړه به کوي.

خلا

تل په تنګسې پسې اساني وي.

اوومه ګاڼه:

په جنت کې د ځان لپاره ماڼۍ جوړه کړئ
أَطْعْتُ مَطَامِعِي فَاسْتَعْبَدْتَنِي - وَلَوْ أَنِّي قَنَعْتُ لَكُنْتُ حُرًّا

ژباړه:

زه په خپلو هیلو پسې تلم، ځکه د مرییتوب په لومه کې کښېوتم، که د دې پر ځای مې قناعت خپل کړی وای؛ نو اوس به خپلواکه وم.
تاسې وګورئ، چې څومره ولسونه له دې نړۍ نه تللي دي ایا هغوی له ځان سره څه وړي دي؟ ایا هغوی له ځان سره دنگې او ښکلې ماڼۍ یوړې، چې دوی پکې عیش عشرت کاوه؟ ایا هغوی له خپلو سرو او سپینو سره ښځ شوي او که نه له یوه عادي کفن سره؟، نه بلکې له مرګ سره یې خپلوانو له واره د تن کالي هم ترې وویستل او په عادي کفن کې یې تر رانغښتو وروسته قبر ته وربښکته کړي دي او بیا هغوی ټول په قبر کې له دې پوښتنې سره مخ شوي، چې ستاسې رب (پالونکی) څوک دی؟، پېغمبر مو څوک او دین مو څه نومېږي؟؛ نو پکار ده، چې تاسې هم د هغې ورځې تیاری وکړئ او پر دنیوي شیانو مه خپه کېږئ، ځکه چې دا نړۍ ډېره بې ارزښته او فاني ده او له نېکو پرته هیڅ شی پایښت نه لري، لکه چې الله ﷻ فرمایي:

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ اُنْثَىٰ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَ لَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝

ژباړه:

هر څوک چې ښه عمل وکړي، که هغه نارینه وي او که ښځه، په دې شرط چې مؤمن وي، پر هغه به موږ په دنیا کې سپېڅلی ژوند تېر کړو او (آخرت کې به) دغسې خلکو ته د هغو اجر له ډېرو ښو عملونو سره سم ورکړو.

رڼا

ناروغي یو داسې لوست دی، چې زېږی پکې نغښتل شوی او روغتیا یوه ډېره لوړ بیه ګاڼه ده.

اتمه گانه:

په لوی لاس خپل زړه مه خرابوه!

إِنْ كَانَ عِنْدَكَ يَا زَمَانُ بَقِيَّةٌ - مِمَّا يُهَانُ بِهِ الْكَرَامُ فَهَاتِيهَا !

ژباړه:

ای زمانی که له تا سره داسې څه پاتې وي، چې عزتمن سپکوي: نو رایې کړه. له دې امله پکار ده، چې له هر هغه شي ډډه وشي، چې وخت به بربادوي، لکه ناروا انځورونه کتل، غیر اخلاقي ناولونه او یا د ملحد ډوله - خلکو کتابونه لوستل، بلکې د دې پر ځای ګټورو شیانو ته پام پکار دی، لکه دیني کتابونه او د اخلاقي ارزښتونو په ګانه سینګار اسلامي مجلې لوستل پکار دي، چې دنیا او آخرت پرې ښکلې کېږي، ځکه د ځینو کتابونو په لوستلو د انسان په زړه کې شکونه راتوکېږي او دا د نامسلمانانه ټولنو د هغو ناوړه کنولتورونو اغېز دی، چې نامسلمان هېوادونه یې رالېږي او له دې لارې په اسلامي هېوادونو کې د خپل ناوړه فکر د خپرولو هڅې کوي.

په هر حال د غیبو کنجیانې د الله ﷻ په واک کې دي او هماغه ذات غمونه او اندېښنې پر خوښۍ بدلولای شي او په دې لړ کې دا لاندینۍ دعا ډېره کارنده او ګټوره ده.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ

صحيح البخاري - حسب ترقيم فتح الباري - (٧ / ٩٩)

ژباړه:

ای الله زه په تا پورې له غم، اندېښنو، کمزورۍ، لټۍ، بخل، بېچې زړه توب، د

پور له دېروالي او د خلکو له غوسې نه پنا غواړم.
که تاسې دا دعا دېره غوښته؛ نو ان شاء الله، چې ستاسې ټول غمونه او
الديني به ختمې شي.

رڼا

په يوه ثانيه کې د تسبيحاتو زړې وکړه، په يوه دقيقه کې غوره فکر وکړه او
په يوه ساعت کې خپل کار بشپړ کړه!

خلا

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

ژباړه:

ښوک دی چې د بېکس بېوس دعا اوري کله چې هغه يې ويلي او څوک د هغه
کړاو ايسته کوي؟

د نړۍ نېکمرغه ښځه

نهمه گانه:

ستا معامله له هغه کریم او رحیم ذات سره ده.

زه تاسې ته زېری درکوم، چې الله ﷻ ستاسې لپاره ډېر غوره جنت او په هغې کې ډېر ښه نعمتونه تیار کړي دي، لکه چې الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمایي:

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أَضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّمَّنْ ذَكَرَ أَوْ أُنْثَىٰ

ژباړه:

د هغو رب ورته په ځواب کې فرمایي: زه له تاسې نه د هېڅ یوه عمل نه ضایع کوم، که نارینه وي که ښځه.

الله ﷻ له ښځو سره هم د هغه نعمتونو ژمنه کړې ده، لکه چې له سړیو سره یې کړې ده او ښځې یې هم هماغسې ستایلي دي، لکه چې سړي یې ستایلي دي، لکه په لاندیني آیت کې الله ﷻ مؤمنې ښځې له مؤمنانو سړیو سره برابر ذکر کړي دي، چې:

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

ژباړه:

پېشکه مسلمان نارینه او مسلمانې ښځې، مؤمنان نارینه او مؤمنې ښځې. دا آیت ښکاره دلیل دی، چې الله ﷻ په اجر او ثواب کې ښځو ته هم د سړیو هومره مرتبه ورکړې.

له دې امله پکار ده، چې تاسې هم پر نېکو او ښو چارو کلکې پاتې شئ، په کور او ټولنه کې ضرب المثل شئ او د خپل امت د زلمیو لپاره غوره بېلگه او د نصیحت لامل شئ.

په خپل ژوند کې د اسیه بي بي (چې د فرعون ښځه وه)، مریم، خدیجې، عائشې، اسماء او د فاطمې رضی الله عنهن په څېر د ښځو پلیوني شئ، ځکه

د نړۍ نېکمرغه ښځه

دغه سپېڅلې هستۍ د ښېگړو بېلگې او داسې ريښتيني مؤمنانې وې، چې د ورځې به روژه وې او کرۍ شپه به يې په تهجدو روڼوله؛ نو که تاسې د هغوی لار تعقيب کړئ، تاسې به هم نېکمرغه او له خوښۍ ډک ژوند ولرئ

رڼا

د یتیم او ښکې پاکې کره، چې د الله ﷻ خوښي او په جنت کې ځای ترلاسه کړې.

ځلا

اَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ۝

ژباړه:

ایا سهار نږدې نه دی؟

د مسلمانې ښځې د
نېکمرغۍ لپاره لس

امېلونه

د نړۍ نېکمرغه بڼه

لسمه ټاڼه:

ته په هر حال بريالی يې:

زه په ټينگار سره درته وایم، چې له الله ﷻ نه د اجر او ثواب تمه ولری او که ته له کوم غم او یا اندېښنې سره مخ یې؛ نو پوهه شه، چې دا ستا د گناهونو لپاره کفارې ده که الله ﷻ مه کړه کوم زوی دې مړ شي؛ نو پوهه شه، چې دغه مړ زوی به دې د قیامت په ورځ الله ﷻ ته سپارښت کوي، همدا راز که له هر ډول ستونزې سره مخ شي؛ نو د الله ﷻ له دربار څخه یې د اجر او ثواب تمه ولره، دغه ثواب به دې له الله ﷻ سره خوندي وي هغه وړه او که لویه ستونزه وي؛ نو الله ﷻ به یې درته په هماغه کچه اجر او ثواب درکوي، لکه د ولېرې، تندې خپل اجر دی، د ناروغۍ پر هر اه او زکېروي درته خپل اجر درکول کېږي، ځکه د الله ﷻ پر وړاندې هیڅ عمل بېکاره نه ځي او ستونزې زغمل؛ خو ډېر لوی نېک عمل دی، چې دې ته صبر وایي او الله ﷻ د مؤمن د عملونو داسې ساتنه کوي، لکه چا چې له یوه دوست کره څه امانت پرېښی وي.

رڼا

په لمانځه سینه پراخېږي او له اندېښنو نه خوندي کېږي.

خلا

فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۝

ژباړه:

نو څه چې زه درکړم هغه واخله او شکر ادا کړه.

لومړۍ اېمبل:

د الله لورينې له ياده مه باسه!

که ته سهار روغه جوړه له خوبه راپاڅې؛ نو شکر پرې وکړه، ځکه په زرگونو مصيبت څپليو ښځو هم دغه شپه سبا کړې؛ خو تا په خواږه خوب او هغوی پر زځېروو، همدا راز په زرگونو خوارو، بېوزلو او نېستمنو به هم د ننني سهار وړانګې ليدلې وي؛ خو دغه ورځ به يې هم د يوې مړۍ ډوډۍ په ترلاسه کولو پسې لالهانده تېره شي، سره له دې چې له تا سره د حلالو او غوره خوړو څه کمۍ نشته.

همدا راز څومره داسې ښځې به وي، چې په زندان کې شپې ورځې تېروي او ته د خپلواک ژوند خاونده يې، څومره به داسې ښځې وي، چې لا تراوسه يې له سترگو او ښکې وچې نه دي او په سرو سترگو ژاړي، د څومره ميندو زړونه به په خپلو بچيو پسې کړپړي او څومره بچي به خپلو ميندو پسې ژاړي؛ خو ستا پر شونډو غوړېدلې موسکا، ايا دا ستا لپاره د شکر ځای نه دی؟

کله په دې اړه په خپل گړېوان کې لږ سوچ وکړه، چې الله ﷻ پر تا څومره لورېدلې، ځکه شتمني، بچي، ښکلا، روغ بدن، په خپل هېواد کې اوسېدل، چې له مسايرۍ او کډوالۍ خلاصه يې، رڼا، اوبه، هوا، غوره خواړه او داسې نورې بې شمېره پېرزوينې يې درباندي کړي دي؛ نو له دې امله پکار ده، چې ته ځان تر ټولو نېکمرغه وگڼې، په خوښۍ او د موسکا په بدرگه د ژوند تېرولو هوډ وکړې.

رڼا

د يوې روپۍ په بدل کې د فقير دعا او د مسکين مينه وپېره!

ځلا

که د الله ﷻ پر وېش خوښه شي؛ نو ته د نړۍ شتمنه ښځه کېدای شي!

د نړۍ نېکمرغه ښځه

دويم اېمېل:

لږ مال چې نېکمرغي پرې تر لاسه کېږي، له هغه ډېر مال نه غوره دی، چې

بدمرغي ورسره مله وي

ستا لپاره چې خومره ژوند لیکل شوی، هماغه د خوښیو، قناعت او د سکون ژوند دی؛ خو حرص او تمه نه یوازې ستاسې ژوند، بلکې ستاسې روغتیا، عافیت او ښکلا زیانمنوي؛ نو له دې امله پکار ده، چې د الله ﷻ خوښي پلټونکي اووسئ، پر هغه څه قناعت وکړئ، چې په لاس کې مو دي، پر تقدیر ایمان او له راتلونکي ښې هیلې ولرئ.

تاسې باید د شهدو د مچيو په څېر شئ، لکه چې هغه ښه شيان خوري او ښه پنځوي (پیدا کوي)، که پر گل کېني؛ نو گل نه ماتوي، بلکې خپله غذا ترې خوري، په خوند کېني او له خوند سره الوت کوي.

رڼا

الله ﷻ له توبه کوونکیو سره مینه کوي، ځکه توبه کوونکي الله ﷻ ته رجوع کوي؛ نو تاسې هم خپلې گیلې هماغه ذات ته وکړئ!

خُلا

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ

ژباړه:

او دوی به ووايي، چې شکر دی د هغه الله ﷻ چې له موږ نه یې غم ایسته کړ.

درېيم اېمېل:

لوړ همت ولړئ!

په لوړ همت د غره تر لور وځو کو وڅېړئ او په دې لړ کې تل هڅاندې اوسئ، ځکه چې ژوند له تاسې سره د څو لحظو لپاره امانت دی، په دغو څو لحظو کې ترې ډېر کار واخلي، په صبر او هلو ځلو کې د مېړيانو پليوني شئ، لکه چې هغوی تل په هلو ځلو بوخت وي؛ نو تاسې هم له وزگارتيا نه ډډه وکړئ، ځکه وزگارتيا پر لټۍ او نېستۍ سربېره ډول ډول ناروغۍ رازېږوي.

همدا راز که کله له تاسې نه الله ﷻ مه کړه څه گنا وشي؛ نو له واره ترې توبه وباسئ، قرآن مجيد په يادو زده کړئ، که درنه هېر شي؛ نو بيا يې زده کړئ، که بيا درنه هېر شي؛ نو بيا يې زده کړئ.

لنډه دا چې د ناکامۍ په انگېرلو همت مه بايلئ او ژوند د بدن په څېر دی، لکه چې په عملياتو سره بدن ښکلی کېدای شي؛ نو همداسې ژوند هم ښکلی او په زړه پورې کېدای شي او پر دې سربېره ژوند د کور په څېر دی، لکه ږنگ شوی کور چې بېرته له سره رغېدای شي؛ نو همداسې ژوند هم تر خرابېدو وروسته بېرته ښه کېدای شي او ترڅه يې پر خوږو بدلېدای شي.

زه بيا يو ځل تاسې د ناکامۍ له امله له همت بايللو ژغورم، پام چې په هيڅ صورت همت ونه بايلئ او له خپلو مغزو نه د ستونزو، اندېښنو او ناروغيو اټکلونه لرې کړئ، ځکه چې الله فرمايي:

وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

ژباړه:

پر الله ﷻ ډاډه اوسئ که تاسې مؤمنان يئ.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

رڼا

ګناه پرېښودل جهاد دی او پر ګناه کلک پاتې کېدل د جهاد ضد دی.

خُلا

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا

ژباړه:

او ای پېغمبره! کومو خلکو چې پر دې کتاب ایمان راوړ، هغوی ته زېری ورکړه.

څلورم اېمبل:

له ايمان سره کوډله تر هغې مانۍ غوره ده، چې کبر ورسره مل وي
که يوه بڼڅه په کوډله کې اوسېږي؛ خو د خپل رب عبادت کوي، پڼڅه
وخته لمونځ کوي او د روژې په مبارکه مياشت کې روژې نيسي؛ نو دا تر
هغې بڼڅې ډېره نېکمرغه ده، چې په ښکليو دنگو مانپو کې د پياده گانو په
شتون کې په وياړ او غرور کې ژوند تېروي.

همدا راز هغه مؤمنه بڼڅه، چې په کوډله کې اوسېږي، د عادي اوبو په څښلو
گوزاره کوي، په لاس کې يې قرآن کریم او تسبيح وي؛ نو دا تر هغې بڼڅې زړ
ځله غوره او نېکمرغه ده، چې پر بخملي بستره خوب کوي؛ خو له خپل رب
نه نا خبره او د سنتو له تابعدارۍ نه بې برخې وي.

له دې امله پکار ده، چې تاسې د نېکمرغۍ پر مانا وپوهېږئ، ځکه د
نېکمرغۍ مانا هغه نه ده، چې تنگ زړو خلکو په خپل ذهن کې انځور کړي،
يانې د هغوی په اند مال، دولت، دينوي شان و شوکت، ښه کور او ښه خواږه
نېکمرغي ده؛ خو داسې نه ده، بلکې نېکمرغي د زړه خوښي، د وجدان سکون،
د روح راحت، د عقل سالميت او قناعت دی.

رڼا

داسې خلک کله راحت موندلای شي، چې مسلمان زوروي او يا پرې تېری
کوي.

ځلا

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ

ژباړه:

ای محمده ﷺ! پر هغه الله ﷻ توکل وکړه، چې ژوندی دی او هېڅکله مړ
کېدونکی نه دی.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

پنځم امله

د خپلو چارو لپاره مهال وېش وټاکئ!

عسى الهم الذي أمسيث فيه - يكون وراءه فرج قريب

ژباړه:

ما چې په کوم غم کې ورځ بېگانه کړه کاش! چې د دغه غم تر شا نصرت نږدې وای.

د کوم ګټور کتاب پر لوستو ځان وازموي او يا د قرآن په تلاوت د ځان جاج واخلئ، ځکه کېدای شي د قرآن کریم کوم آیت پر تا اغېز وکړي، ويده احساس دې راويښ کړي او د همغه آیت له برکته هدايت او رڼا ترلاسه کړي، چې له امله يې ستا اندېښنې، شکونه او د نهيلۍ سيوري د تل لپاره درسره خدای په امانې وکړي.

که تاسې د خپل خواږه پېغمبر محمد رسول الله ﷺ سپېڅلي حديثونه مطالعه کړئ؛ نو درته په ډاګه به شي، چې روغتيا بښونکي درمل او ګټور علم هماغه دی، چې له امله يې ځان له ګمراهۍ نه وژغورلای شي، ځکه چې ستا درمل په قرآن او سنت کې دي، ستاسې راحت په ايمان کې، د سترگو يخوالی په امانڅه کې او د زړه سلامتيا مو په خوښۍ کې، سکون په قناعت کې، ښکلا په موسکا کې، عزت مو په پرده کې او ډاډ مو د الله ﷻ په ذکر کې نغښتی دی.

رڼا

تل د بېوزلو له ښېرو نه ځان ساته!

خلا

لَكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ

ژباړه:

دا هر څه د دې لپاره دي، چې تاسې ته که هر زیان وي، پر هغه باندې زړه ماتې نشئ او څه چې الله ﷻ تاسې ته درکوي، پر هغه ونه غوړېږئ.

شپږم اېډل:

زموږ نېکمرغي څه بل ډول ده

سُيَعافى المَرِيضُ بعد سُقَامٍ - وَيَعُوذُ الغَرِيبُ بعد غِيَابٍ

ژباړه:

ناروغ به صحت ومومي، بې درکه شوى به بېرته راستون شي.

که تاسې ته څوک وايي، چې ډرامې، له بې حيايۍ نه ډکې مجلې او فلمونه کتل د خوښۍ او نېکمرغۍ لاملونه دي؛ نو دا درته دروغ وايي، ځکه دغه ټول شيان د بدلمنۍ کيلي گانې دي د نهيلۍ لارې د غم او اندېښنو دروازې دي او دا د هغه چا ريښتيني خبرې دي، چې پر دروغو لارو يې خپل ژوند تېر کړی؛ خو په پای کې يې ترې توبه کړې؛ نو تا ته هم پکار ده، چې له دغو شيانو او دغو لارو ځان وساتې، چې له نېغې لارې مو اړوي تاسې د قرآن مجيد تلاوت خپله مشغولا وگرځوئ، داسې گټور کتابونه مطالعه کړئ، چې په لوستو يې ستاسې غمجنې سترگې له اوښکو پاکې شي او جاري صدقو ته ډېره پاملرنه وکړئ، ريښتيني توبه وکړئ، چې الله ﷻ مو گناهونه دروېښي او ستاسې زړونه له سکون او خوښۍ ډک کړي.

رڼا

په روغ زړه کې شرک، بې ايماني او حسد نه وي.

خلا

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ۝

ژباړه:

پروردگاره! زما سينه راته پرانيزه.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

اووم امل

د خلاصون په بېړۍ کې سپره شه!

يا اِله الكونِ قد اَسَلَمْتُ لَكَ - رَبِّ فَارْحَمْ ضَعَفْنَا مَا أَرْحَمَكَ

ژباړه:

ای پالونکيه! ما ځان تاته سپارلی دی، زما پر کمزوری ولورېږه، ځکه چې ته ډېر رحیم یې.

ما د ډېرو سندر غاړو هلکانو او نجونو کیسې لوستلي دي او ډېره د خواشینۍ خبره ده، چې روژه دارې، عبادت کوونکي سړي او ښځې څه شوې؟ ایا دا لنډ او تنگ ژوند دومره پراخه شوی، چې په گناهونو یې ولړی او د لېوانو په څېر یې برباد کړی.

ایا تاسې پر دې دنیوي ژوند سربېره بل ژوند لرئ؟ پر دې ورځو سربېره نورې کومې ورځې شته؟

ایا تا څه د مرگ مړۍ په غاړه کړې؟

چې نه به مړې او خاوروته به نه ورځې؟ قسم په الله ﷻ که داسې وي، بلکې دا دروغجنې هیلې، هسې وهم او گومان دی، له دې امله ته باید له ځان سره حساب وکړې او چټک گامونه واخلي، چې د خلاصون له کاروان سره مله شي او د خلاصون په بېړۍ کې سپره شي.

رڼا

عقلمن دې ته وایي، چې دښته ښېرازه کړي.

ځلا

مرسته تل له اندېښنو سره وي.

اتم امله:

سجده د نېکمرغۍ کيلي ده

ولست أرى السعادة جمع مالٍ - ولكنَّ التقيَّ هو السعيدُ

ژباړه:

زما په اند نېکمرغي د مال راټولول نه دي، بلکې پر هېزي ريښتيني نېکمرغي ده.

په ننني نوټ کې لومړی مخ د سهار لمونځ دی، تاسې خپله نننۍ ورځ د سهار په لمانځه پيل کړئ او تر دې وروسته ځان الله ﷻ ته وسپارئ؛ نو هله به الله ﷻ تاسې له هر ډول اندېښنو خوندي کړي او د نېکيو لار به درته وښيي او له ټولو بديو به مو وساتي او الله ﷻ ستاسې لپاره هغه ورځ کله هم نه برکتناکه کوي، چې تاسې د دغې ورځې د پيل يانې د سهار لمونځ نه وي کړی، ځکه چې د قبوليت لومړۍ ښه او د برياليتوب د کتاب لومړنی عنوان همدا شی دی او هغه ښځه ريښتيني نېکمرغه ده، چې د سهار لمونځ يې په ښه ډول کړی وي او هغه ښځه ډېره تاواني ده، چې د سهار لمانځه ته يې هيڅ ارزښت نه وي ورکړی.

رڼا

بې محايه او بې گټې جر و بحث د مخ نور کموي.

خلا

الْمُ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝

ژباړه:

(ای پېغمبره!) ایا موږ ستا سینه ستا لپاره پرانستله؟

بوډۍ ښځه

تاسې هم د هغې بوډۍ ښځې په څېر هوډ منې او روغه عقيره ولرئ، چې زوی يې له حجاج بن يوسف سره بندي و او هغه يې د وژلو پرېکړه کړې وه؛ نو دغې ښځې ورته وويل، چې ای حجاجه! که ته مې زوی ونه وژنې؛ نو هم به يوه ورځ مري، د تل لپاره ژوندی نه پاتې کېږي.

او يا د هغې فارسي ښځې په څېر شئ، چې چېرته په سفر وتله؛ نو خپله کوډله او چرگ، چورگوري هر څه يې پرېښودل او الله ﷻ ته يې د دعا لاسونه لپه کړل، چې ای الله ﷻ ته زما د کوډلې او چرگانو حفاظت وکړي، ځکه ته تر ټولو ستر او غوره ساتندوی يې.

او يا د خنساء ؓ په څېر استقامت ولرئ، چې د څلورو زامنو په شهادت يې همت ونه بايله او د الله ﷻ شکر يې پر ځای کړ او د زامنو شهادت يې د ځان لپاره وياړ وباله.

دا هم ستاسې په څېر ښځې وې، چې د دومره لوړې مرتبې خاوندانې شوې، چې تاسې يې تر تنه کيسې لولئ او که تاسې د دوی لار تعقيب کړئ؛ نو تاسې هم د راتلونکيو نسلونو لپاره غوره بېلگه کېدای شئ!

رڼا

د پرځې له سپکوالي ګټه پورته کړئ، لکه چې هغه څومره سپکه او بې وزنه وي، تاسې هم هغسې شئ! د مشکو له خوشبو او د غره له ثابت قدمۍ نه زده کړه وکړئ او هماغسې ثابت قدمې اوسئ!

خلا

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤١﴾
ژباړه:

بې زړه کېږئ مه، اندېښمن کېږئ مه، همدا تاسې برلاسي ياست که تاسې مؤمنان اوسئ.

لسم اېمبل:

ته د نړۍ بڼکلي بڼه کېدای شي
وکل الحادثات وإن تنهاث - فموصول بها فرج قريب

ژباړه:

دنيوي ستونزې که څومره هم سترې او ګرانې وي؛ خو مرستې هم ورسره ملې وي.

ته د خپلې بڼکلا له امله تر لمر هم ډېره ځلانده يې، ته د خپلو ښو اخلاقو له امله تر مېنکو هم ډېره ارزښتمنه يې او د خپلې عاجزۍ له امله تر سپوږمۍ لوړه يې؛ نو پکار ده، چې پر خپل ايمان سربېره خپل قناعت او پرده وساتي. ياد ولره، چې ستا ګانه سره، سپين، لعل او جوهر نه دي، بلکې د تهجد دوه رکعت له مونځ، د روژې تنده او هغه پټه صدقه، چې يوازې الله ﷻ پرې خبر وي او پر دې سربېره هغه اوښکې، چې ګناهونه مينځي، هغه اوږده سجده، چې د الله ﷻ د تعظيم لپاره وي او له الله ﷻ نه هغه حيا، چې د شيطان له وسوسو نه دې ساتي، ستاسې ريښتيني ګانه ده؛ نو راشئ او د پرهېزګارۍ په زړه پورې او زړه راښکونکې جامه په تن کړئ؛ نو ته به د نړۍ بڼکلي بڼه شي. که څه هم زړې جامې دې په تن وي، همدا راز د حيا بورقه په سر کړه، ځکه چې ته د نړۍ ښه بڼه يې، که څه هم د پښو کولو لپاره غوره پيزار نه لرې او تل نامسلمانو او ګناهګارو ښځو ته په دې نظر ګوره، چې دوی د دوزخ سکروټې دي.

رڼا

تاسې ته به د ژوند ټول ګوټونه تياره ښکاري؛ خو دغه تياره ګوټونه په خپله رڼا رانه کړه.

خلا

د سهار تر بيدارېدو وروسته د ماښام انتظار مه کوه.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

لومړۍ مرغلره:

ای د لوړې مرتبې خاوندې!
رُبَّ أَمْرٍ تَتَّقِيهِ - جَرَّ أَمْرًا تَرْجِيهِ

ژباړه:

کله نا کله داسې هم کېږي، چې له څه شي نه ډارېږي هماغه ستا لپاره ګټور تمام شي او هغه ښېګړې له ځان سره راوړي، چې ستا ډېرې خوښې وي. ای ریښتینې مسلمانې ښځې! ای د الله ﷻ لور ته راګرځېدونکې مؤمنې ښځې، ته باید د خرما د ونې په څېر شې، لکه چې هغه له چټلۍ لوړه وي او که څوک تیرې وړګوزار کړي؛ نو له بره نه ورته مېوې راوړوي، په اوړي او ژمي دواړو کې شنه او ګټوره وي.

ای مسلمانې ښځې! ته هم ځان له لغویاتو او چټیاتو نه په ساتلو سره لوړ مقام ترلاسه کړه او له هر هغه شي ځان وساته، چې ستا فطري شرم او حیا زیانمنوي، ته باید ذکر خپلې خبرې وګرځوې او په چوپیتیا کې ښه فکر وکړې، خپل نظر د عبرت او پند لپاره وکاروې؛ نو هله به نېکمرغي، راحت او په ټولنه کې قبولیت ترلاسه کړې، خلک به دې په ښه نامه یادوي او ریښتینې دعاګانې به یې له تا سره ملې وي (په دې مانا، چې ټول مسلمانان په لمانځه کې نېکانو خلکو ته دعاکوي او وايي ((السلام علينا و علی عباد الله الصالحين))، یانې پر ما او پر ټولو نېکانو دې سلامتیا وي او کله، چې ته نېکه ښځه وي؛ نو د ټولو مسلمانانو په دعاګانو کې یاده شوې، الله تعالی به ستا له سره د اندېښنو ورپېڅې او د غمونو غرونه لرې کړي، د مؤمنانو د دعا له

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

برکته به ته خوښ او سوکاله ژوند ولرې او هله به درته په ډاگه شي، چې
نېکمرغي د شتمنۍ په راټولولو کې نه، بلکې د الله ﷻ په طاعت کې ده او همدا
راز نېکمرغي په ښکلې جامه کې نه، بلکې د خلکو په خدمت کې نغښتې ده.

رڼا

له ځانه مه نهيلې کېږه! په ژوند کې به له داسې ستونزو سره مخ شي، چې
همت به دې ځواب درکړي؛ خو ته بايد دغه ستونزمن حالات او ستونزې پر
ځان لاسبرې نه کړې!

ځلا

ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

ژباړه:

ما وبولئ زه به ستاسې دعاوې قبولې کړم.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

دويمه مرغلره:

نعمت قبول کړه او په خپلو چارو کې يې ولگوه!

د الله تعالى نعمتونه له شکر او اطاعت سره په خپلو چارو کې ولگوه، په دې مانا، چې پر اوبو شکر وکړه، ويې څښه، اودس پرې وکړه او پرې ولامبه. د لمر په تودوښه ځانونه تاوده کړې او له شنو باغونو نه مېوې راټولې کړې، دريابونو ته گورې او د ځمکې سيل کوئ او پر دې هر څه د هغه مالک قهار ذات شکر کوئ.

الله ﷻ د خپلو نعمتونو په لورولو سره تاسې سره ښېگړه کړې؛ نو تاسې بايد له دغو نعمتونو نه څه پورته کړې؛ خو پام چې د دغو نعمتونو تکذيب او ناشکري ونه کړې، ځکه الله ﷻ فرمايي

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا

ژباړه:

دوی د الله ﷻ ښېگړنه پېژني، بيا ورڅخه منکرېږي.

د ونې اغزو ته تر څير کېدو مخکې يې مېوو ته څير شئ او د هغې ښکلا په پام کې ونيسئ او مخکې له دې، چې ته د لمر له تودوښې گيله وکړې بايد له رڼا نه يې څه پورته کړې او مخکې له دې، چې د شپې په تروږمۍ کې زړه تنگې شې بايد د شپې سکون او ارام په پام کې ونيسې.

ته همېشه ولې په نهيلۍ، بدگوماني او په بده سترگه هر څه ته گورې؟ ته ولې د فطرت قانون بدلول غواړې؟

الله تعالى فرمايي:

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ كُفْرًا

ژباړه:

تا هغه خلک وليدل، چې هغوی د الله ﷻ نعمت وموند او هغه یې د نعمت په ناشکری سره بدل کړ.

د الله ﷻ لورینې راخپلې کړه او شکر پرې وکړه.

رڼا

د تېروتنو د اصلاح لارې چارې که اوږدې هم دي؛ خو بیا هم په زړه پورې دي.

خلا

لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ

ژباړه:

د الله ﷻ له رحمت نه مه ناهيلي کېږئ.

درېيمه مرغلره:

په استغفار سره روزي پراخېږي

أجارتنا إن الأمانى كواذب-وأكثر أسباب النجاح مع اليأس

ژباړه:

ای زما گاونډي هره تمنا دروغجنه وي - خو اکثره بریاوې په نهیلیو کې
نغښتې وي.

یوې بڼڅې د گیلې په توگه وویل، چې په دېرش کلنۍ کې کونډه شوم په
داسې حال کې، چې پنځه بچي راپه غاړه وو، د مېړه په مرگ مې ژوند تیاره
شو، په ژړا ژړا مې نږدې سترگې رندې شوې وې، نهیلیو پسې واخیستم او
غمونو رانه غېږه راتاوه کړه، ځکه چې بچي مې واړه وو، لا د کتې وټې نه وو په
مېراث راپاتې مال مو په ډېر احتیاط لگاوه او په دې اندېښنو مې شپې او ورځې
تېرېدې، بله ورځ مې راډیو ولگوله، د راډیو ستن پر یوه اسلامي خپرونه
وربرابره شوه، په خپرونه کې یو عالم د نبی ﷺ د خولې دا مبارک حدیث
بیاناوه: څوک چې استغفار ډېر وایي؛ نو الله ﷻ به یې له اندېښنو او تنگسو
راوباسي د دې حدیث په اورېدو مې سره له بچو استغفار وظیفه کړ؛ نو قسم
په الله، چې لا شپږ میاشتې نه وې تېرې شوې، زموږ په زاړه کور د سرک
نقشه راغله او دولت له موږ نه هغه بېکاره کور په ډېره لوړه بیه وپېره، چې له
دې امله په میلونونو روپۍ لاسته راغلې، مشری زوی مې استاذ شو، کور مو
له خوښیو ډک شو، سوکالي او نېکمرغي مو په برخه شوه.

وړنا

که نهيلی پسې واخيستي؛ نو نه به دې څه له لاسه کېږي او نه به نېکمرغه شي.

خلا

إِنَّهُ لَا يَأْتِيَنَّكَ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ﴿٥٠﴾

ژباړه:

بې شکه، چې د الله ﷻ له رحمت څخه کافر ولس نهيلی کېږي.

خلورمه مرغله:

دعاگانې د بلاگانو مخه نیسي

قد يُنعم الله بالبلوى وإن عظمت - ويبتلي الله بعض القوم بالنعم

ژباړه:

کله الله ﷻ د یو چا لپاره مصیبت نعمت ګرځوي او د ځینو خلکو لپاره نعمت مصیبت وګرځوي.

زما د یوه عابد (عبادت کوونکي) ملګري بڼه د کینسر په ناروغۍ اخته شوه، په داسې حال کې، چې درې زامن یې درلودل او دنیا له خوښۍ سره سره پر دوی راتنګه شوه.

په دې حالاتو یوه عالم دې ته وهڅاوه، چې د شپې د تهجدو په لمانځه کې دعا او استغفار غواړه، د زمزم اوبه دموه او پر خپله ناروغه بڼه یې څښه، زما ملګري همداسې کول پیل کړل؛ نو الله ﷻ د ده د دعا له برکته د دوی غمونه او اندېښنې په خوښیو بدلې کړې، ځکه چې بڼې او مېړه دواړو به په ګډه د سهار له لمانځه تر لمر ختو پورې او ماښام نه تر ماخوستنه پورې دعاګانې او استغفار (بڼه) غوښته او د زمزم دم کړې اوبه به یې پر بڼه څښلې؛ نو الله تعالی یې بڼه له ورپېښې ناروغۍ نه جګه جوړه کړه، ځکه له الله تعالی پرته بل هېڅوک شفا ورکوونکی نشته او نه له هغه پرته بل څوک د عبادت وړ دی؛ نو راځي خویندو او میندو یوازې همدې الله تعالی ته د دعا لاسونه لپه کړو او خپلې ستونزې پرې هوارې کړو، ځکه دا هر څه د الله تعالی په واک کې دي نه د یوه نوم ورکي ولي او بزرګ په لاس کې.

ای زما خورې! که ناروغه شې؛ نو د الله تعالی لور ته خپل پام راواړوه، توبو او استغفار ته زور ورکړه او له الله ﷻ نه ښه تمه ولره، ځکه الله ﷻ توبه قبلوونکی

د نړۍ نېکمرغه بڼه

او د مصیبتونو لرې کوونکی دی، لکه چې فرمایي:

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

ژباړه:

څوک دی چې د بېکس بېوس دعا اوري، کله چې هغه یې وېلي او څوک د هغه کړاو ایسته کوي؟

رڼا

د خپل تېر او راتلونکي جاج واخلي، ځکه چې ژوند پر تجربو ولاړ دی.

خلا

وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ۝

ژباړه:

هغه پر مؤمنانو ډېر مهربان دی.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

پنځمه مرغله:

له لټۍ او نهیلۍ نه ځان وساتئ!

والحادثات وإن أصابك بؤسها - فهو الذي أنباك كيف نعيمها

ژباړه:

که تاسې د ستونزو له امله د نهیلۍ ښکار شوي یاست؛ نو دې پلو ته یې هم وگورئ، چې د ستونزو زغملو اجر هم ډېر لوی دی.

د یوې ښځې یواځینې او نازولې زوی په څه تور دولت ونيو؛ نو مور یې ډېره اندېښمنه وه ان تر دې، چې د شپې خوب یې پسې ورک شو او په ژړا ژړا یې د اوبښکو چینې وچې شوې؛ نو الله ﷻ یې پر ژبه دا ذکر جاري کړ:

لاحول ولا قوة الا بالله

هغې ښځې دا ذکر وظیفه کړ، بله ورځ یې دروازه وټکېده، چې دروازه یې پرانسته گوري، چې زوی یې مخې ته ولاړ دی؛ مور د زوی په لیدو له خوښۍ وغوړېده. همدا راز کومه ښځه چې خپلې هیلې په الله ﷻ پورې وتړي؛ نو الله ﷻ یې ټولې چارې سموي؛ نو له دې امله پکار ده، چې ته هم د الله ﷻ ذکر وظیفه کړې او په دې سره خپل غمونه له ځانه وشړې او له اندېښنو سره د تل لپاره خدای په امانې وکړې او له الله ﷻ نه د خوښۍ او مرستې تمه ولرې، ځکه چې د الله ﷻ ذکر ډېره لویه شتمني او د نېکمرغۍ زېږنده ده؛ خو دا خبره په پام کې ولرئ، چې نهیلۍ ته په خپل زړه کې ځای ورنه کړئ، ځکه چې تر هرې ستونزې تنگسې وروسته اساني وي او دا د الله ﷻ نظام دی.

رڼا

د ژوند پانې په ستومانټیا او اندېښنو مه ډکوه، ځکه دا ستا او د نېکمرغۍ ترمنځ خنډ کېږي.

شپږمه مرغلره:

ستا کور د عزت او مینې ټاټوبی دی
قل هو الرحمن آمنّا به - واتبعنا هادياً من یثرب

ژباړه:

ورته ووايه، چې موږ پر هغه رحمن ذات ايمان راوړی او د مدني لارښود
پليوڼي شوي یو.

ای زما خوږې خوږې!

ته د خپل کور له انگړ نه بې ضرورته بهر پښه مه ږده، ځکه چې ستا
نېکمرغي او درنښت په کور کې دی، نه په بازار کې او الله ﷻ هم په دې اړه تا
ته فرمایي:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ

ژباړه:

په خپلو کورونو کې مېشتې اوسئ.

هغه سپکې او بې ارزښته ښځې وي، چې له اړتیا پرته له کوره بهر په بازارونو
کې گرځي، نوي نوي مودونه راخپلوي او د زمانې له رفتار سره مزل کول
غواړي او د هر نوي بازاری شي په اړه معلومات ترلاسه کول غواړي؛ خو د
دین د زده کړې څه پروا نه لري؛ نو دا څه ژوند نه دی، بلکې په لوی لاس
خپل ارزښت له لاسه ورکول او د ځان سپکول دي، ځکه ژوند؛ خویوازي دې
ته نه وایي، چې ښه وخوره، ښه واغونده او ښه په مستۍ ژوند تېر کړه، بلکې
ژوند د یوې سترې موخې لپاره له موږ سره امانت دی او هغه ستره موخه د
الله ﷻ خوښي ده او دا هله شونې ده، چې د هغه د رالېږلي پیغمبر محمد رسول
الله ﷺ په طریقه ژوند تېر کړی شي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

زما پتمنې خورې!

کور د خوښیو، د امن او سوکالیو ځای، د مینې او سلامتیا منزل دی، کور ته
په سپکه سترګه مه ګوره او د خپل کور لپاره د ښېګړې بنسټ شه!

رڼا

خپل راز هغه چا ته مه وایه، چې سمه لار نه درښيي.

ځلا

په حدیث شریف کې دي، چې د مؤمن هر کار د اریانیتیا وړ دی، ځکه د ده
هر کار له خیره ډک وي.

اوومه مرغله:

ته د بې گټو چارو لپاره وخت نه لري

البدر يضحك والنجوم تصفّق - فعلام تقتلنا الهموم وتحنّق؟!

ژباړه:

سپوږمۍ خاندې او ستوري ورته چکې وهي؛ نو موږ ولې ځانونه له مړيو ونيسو.

د راتلونکي په اړه جگړه کول او د هغې پلټنه پرېږدئ، ځکه چې په دې کار زړه تنگېږي او پر خلکو د داسې خبرې منلو کوښښ مه کوئ، چې خلک يې په اړه بېلابېل نظرونه لري او پکار ده، چې په داسې حالاتو کې ته له زوږ پرته په نرمه لهجه خپل نظر وړاندې کړې او ځان له نيوکې وساتې، ځکه که د دې په عکس کار وکړې، يانې په ستغه لهجه پر خلکو د خپلې خبرې د منلو هڅه کوې؛ نو ذهني سکون به دې درې وړې شي او د خلکو په ذهنونو کې به بده انځوره شي او ته هله د خلکو زړونو ته لار پيدا کولای شي، چې په خوږه ژبه خپل نظر نورو ته څرگند کړې او پر دې سربېره ځانونه له غيبت نه وساتئ، ځکه چې د غيبت په کولو زړه غمجنېږي، گنا درباندي پېټې کېږي، له زړه نه ډاډ او سکون وځي؛ نو له دې امله پکار ده، چې پردۍ نيمگړتياوې پلټل پرېږدئ او خپلو نيمگړتياوو ته ځير شئ، ځکه چې هر انسان له نيمگړتياوو ډک دی او دا بېله خبره ده، چې پردۍ نيمگړتياوې درته ښکاري او خپلې نه؛ خو نېکمرغه هغه څوک دي، چې خپلې نيمگړتياوې ويني او د سمون کوښښ يې کوي.

رڼا

که د کومې مور زوی له لوړ ځايه راپرېوځي؛ نو په چېغو او سوږو دې خپل وخت نه خرابوي، بلکې دغه وخت دې د خپل بچي په درملنه ولگوي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

اتمہ مرغلرہ:

که ته ښه شوې؛ نو ټوله نړۍ به دې هر کلی کوي

أَتَحْسَبُ أَنَّ الْبُؤْسَ لِلْمَرْءِ دَائِمٌ - وَلَوْ دَامَ شَيْءٌ عَدَّهُ النَّاسُ فِي الْعَجَبِ

ژباړه:

ته څه فکر کوي، چې پر انسان راڅيرې شوې اندېښنې به د تل لپاره وي، که دا د تل لپاره وای؛ نو خلکو به نا اشنا گڼلی.

ژوند ته د مينې او تمې په سترگه وگوره، ځکه چې ژوند د الله ﷻ له خوا يوه ډالۍ ده او د الله ﷻ له خوا دغه ډالۍ قبوله کړئ او په خوښۍ ژوند تېر کړئ، سبا صادق له هغې ښکلا او شپه له هغه سکون او وقار سره قبوله کړئ، چې الله ﷻ پکې ايښی دی، د ساه په راښکلو له هوا نه خوښي، خوند او ښکلا ترلاسه کړئ.

ژوند ته د عبرت په سترگه وگوره او د الله ﷻ په دې پراخه ځمکه له پراخه نعمتونو نه گټه پورته کړه، ته نه گوري، چې دا خوشبويه گلان، شبنم، شنه باغونه، د لمر تودوخه، د سپوږمۍ رڼا او داسې نور ټول د الله ﷻ لورنې دي، چې پر موږ يې لورولي دي او موږ ترې گټه اخلو، دا چې الله ﷻ پر موږ دومره بې شمېره نعمتونه لورولي دي؛ نو پکار ده، چې د هغه ذات بنده گي وکړو او د هغه د راضي کولو کوښښ وکړو.

پام چې! غمونه او اندېښنې دې په مخه نه کړي که نه؛ نو د الله ﷻ نعمتونه به دې له سترگو پنا شي او الله ﷻ دغه نعمتونه ځکه پر تا لورولي، چې د هغه په بنده گۍ کې درسره مرستندويه شي.

الله ﷻ فرمايي:

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا

ژباړه:

ای پیغمبرانو! پاک شيان وخورئ او نېک عمل وکړئ.

رڼا

تر ټولو ښه سخا د هغه چا ده، چې هېڅ نه لري؛ خو د نرمو الفاظو او د موسکا په ارزښت پوهېږي او ډېر داسې خلک به هم تاسې ليدلي وي، چې هره خبره يې دومره ستغه وي ته به وايي، چې په مخ خپېرې در کوي.

خلا

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۝

ژباړه:

څوک چې له الله ﷻ نه په وېرېدو کار وکړي الله ﷻ به د هغه لپاره له ستونزو نه د وتلو کومه لاره پيدا کړي.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

نهمه مرغله:

د هيڅ چا لپاره نېکمرغۍ او ښېگړې بشپړې نه دي
ا طردي اللهم بذكر الصمد - واهجري ليل الهوى وابتعدي

ژباړه:

غمونه او اندېښنې د الله ﷻ په ذکر له ځانه وشړه او د شپې له ناوړه خيالاتو نه لرې وتښته.

که ته دا فکر کوې، چې ژوند به ما ته لارښوونه کوي او په ژوند کې به مې ټول ارمانونه تر سره کېږي، له هيڅ ډول ستونزې سره به نه مخ کېږم؛ نو دا ستا تېروتنه ده، ځکه چې دنيوي ژوند له ازمېښتونو ډک دی، په دې کې به ته اړومرو له ناروغۍ، مصيبت او داسې نورو حالاتو سره مخ کېږې؛ خو له صبر نه به کار اخلي او په خوښۍ به يې زغمې او دا خبره له خپلو مغزو وباسه، چې گوندې تل به روغه جوړه يې او له هيڅ ډول ناروغۍ سره به نه مخ کېږې، يا به ټول عمر همداسې شتمنه يې او کله به هم له نېستۍ سره نه مخ کېږې او يا به له ستونزو سره له مخ کېدو پرته نېکمرغه شې او يا به دې داسې مېړه درپه برخه شي، چې هيڅ نيمگړتيا دې ونه لري، بلکې داسې نشي کېدای.

پکار ده، چې ته خپل عادت داسې راجوړ کړې، چې په هر شي کې د نيمگړتياوو پلټلو پر ځای د هغه ښکلا او ښېگړې په پام کې ونيسې. تاسې ته زما سپارښتنه دا ده، چې له راتلونکې نېکې هيلې او پر الله ﷻ ښه گومان ولرئ او په هر حالت کې الله ﷻ ته رجوع وکړئ او له هغه نه سوال وکړئ، ځکه هر څه د هغه په وس کې دي او له الله ﷻ پرته هېڅوک چا ته نه ښه او نه بد رسولاى شي؛ نو بيا ولې دغه لوى ذات پرېږدئ او له يوه داسې کس نه غوښتنې کوئ، چې هغه خپله اړ دى او له تاسې سره هيڅ مرسته نشي کولای، (سره له دې که هغه څومره هم نېک بنده او د الله ﷻ ولي دى؛ خو

بیا هم مړی دی او په خاورو کې پروت دی او د الله ﷻ له حساب کتاب سره
منځ دی او ستاسې دعاگانو ته اړ دی، لکه چې الله فرمایي:

اَللّٰهُمَّ لَنْ يُّغْنُوَا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا
ژباړه:

د الله ﷻ په مقابل کې هغوی تاته هیڅ په درد نشي خوړلای.

رڼا

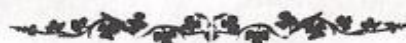
پر دې خبره کله هم مه خوبښېږه، چې ستا د ژوند کوم ګوټ دې تیاره وي،
نځکه چې رڼا شته؛ خو یوازې د رڼا تنی پلټل پکار دي، چې په کې کارېدلو یې
تیارې په رڼاگانو واوړي.

خلا

وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ اَمْرِهٖ يُسْرًا ۝

ژباړه:

شوک چې له الله ﷻ نه ووېرېږي، الله ﷻ یې په کار کې هغه اسانتیاوې پیدا
کوي.

د پوهې او معرفت شنو باغونو ته ورننوځه
أيها الشامت المعير بالدهر - أنت المبرأ الموفور؟

ژباړه:

ای زماڼي ته کنځل کوونکې! ایا ته دا غواړې، چې ته دې یوازې بڼه ژوند ولري؟

د نېکمرغۍ یو لامل د دین زده کړه ده، ځکه چې د دین په زده کړې سره سینه پراخېږي او د الله ﷻ خوښي پرې تر لاسه کېږي، لکه چې رسول الله ﷺ فرمایي:

الله چې چا ته د خیر اراده وکړي؛ نو په دین کې پوهه ورپه برخه کړي. پکار ده چې ته هم ګټور کتابونه، لکه ریاض الصالحین، د قرآن کریم اسان تفسیرونه او دیني مجلې مطالعه کړې، چې پوهه دې ډېره شي؛ خو دا خبره له یاده مه باسي، غوره علم هغه دی، چې عمل ورسره مل وي او د الله ﷻ او د هغه د استازي موخه پرې وپېژني.

راځه سر له ننه د قرآن کریم په زده کړه او ښوونه پیل وکړه او له خپل دین او شریعت سره ځان اشنا کړه، ځکه چې له دین سره د نا اشنایۍ له امله پر زړونو تیاري راخوږېږي او سینې تنګېږي؛ نو له دې امله پکار ده، چې ته په کور کې د خپل وس اړوند یو کتابتون ولري او خپل ارزښتمن وخت هسې په یې ګټو چارو، لکه د سندرو، فلمونو او د ناوړه مجلو په لوستو خراب نه کړې، ځکه چې له تاسې سره د دې هرې لحظې حساب کېږي؛ نو پکار ده، چې خپلې ارزښتمنې شپې د الله ﷻ د خوښۍ د تر لاسه کولو لپاره په کار واچوئ.

رڼا

له لویې نه لویه ستونزه هم د یوه هوډمن انسان په وړاندې هیڅ نه ده.

د مسلمانې ښځې د
ظاهري او باطني
ښکلا لپاره لس
ښکلي غمي

لومړۍ غمۍ:

د هغوی په اړه فکر وکړی، چې سترگې یې له اوبښکو ډکې او زړونه یې
زخمي دي

ألم تر أن الليل لما تكاملت - غياهبه جاء الصباح بنوره

ژباړه:

ته نه وينې چې کله شپه پخه شي؛ نو د سهار زېږی له ځان سره راوړي.
که تاسې فکر کوئ، چې له زمانې سره مو وعده کړې چې ستاسې هر ارمان به
پوره کوي او تاسې به خوشحاله ساتي؛ نو تاسې د اندېښنو پر لار د اندېښنو
ملګرتيا پرېږدئ؛ نو کله چې تاسې له ستونزو سره مخ شئ او یا کوم ارمان مو
ترسره نشي؛ نو مه خپه کېږئ! دا معلومه خبره ده، که زمانه ستاسې کومه
هيله پوره کړي؛ نو د زمانې خلک به ستاسې په خوښۍ ناخوښ وي او همدا
دستور د ادم ﷺ له زمانې راهیسې راروان دی او د ټولو لپاره همدا یوه تګلاره
ده، که څوک په مانه کې وي او که په جونګړه کې.

نو تاسې هم اندېښنې شا ته وغورځوئ، خپلې اوبښکې پاکې کړئ، ځکه چې
ته لومړۍ ښځه نه یې، چې زمانې د خپلو تېریو هدف ګرځولې وي، بېشکه
چې ستاسې دا ستونزې او اندېښنې به د دنیا د کتاب په لومړي مخ نه لیکل
کېږي.

رڼا

په تېرو ګناهونو اوبه واړوئ، دا فکر وکړئ چې د هغو بدله په نېکیو څنګه
پوره کړئ.

خلا

د ستونزو پر مهال له زړه څخه ریښتیني دعا وځي.

هغه له سره نېکمرغه نه ده؟

اشتدي ازمه تنفرجي - قد آذن ليک بالبلج

زبانه

معيبت که خومره هم گران شي او تر عروجه ورسېږي؛ نو بياهم زائله کېږي او ستا شپه نوره سبا کېدونکې ده.

شپه نور خپل کالي کنډولي رانغاړي په تلو ده او سبا په رارسېدو دی؛ نو ته هغه چا ته مه گوره، چې په فېشن او بدخرڅۍ کې لگيا دي، ځکه د دغسې کسانو په لېدو سره زړونه خوشحالهېږي نه، بلکې لاپسې غمجنېږي.

همدا راز ځينې خلک داسې هم وي، چې په خپلو هيلو او خوندونو پسې ځغلي او په دې لړ کې بې کچه لگښتونه کوي او په هر حال د خپلو ارمانونو ترسره کول غواړي او د دې فکر ورسره نه وي، چې دا به حرام وي که حلال؛ خو بس ترلاسه کول يې غواړي؛ نو دا ډول خلک له سره نېکمرغه نه دي، ځکه که تاسې دې ډول خلکو ته څير شئ؛ نو وبه گورئ، چې دوی د غمونو او اندېښنو په گردابونو کې رابښکېل دي، ځکه چې خوښي او نېکمرغي په دين او قناعت کې نغښتې ده او دا ډول خلک نه دين پېژني او نه قناعت؛ نو په داسې حال کې دوی کله نېکمرغه کېدای شي؟؛ خو دا چې تاسې ته له ورايه ښکلي او خوښ ښکاري؛ نو دا تاسې ته د شيطان خپور کړی دام دی، چې د هغوی په څېر تاسې هم پکې نښلول غواړي.

د دې په عکس تاسې به ډېر داسې بېوزله خلک ليدلي وي، چې په زړو کوډلو، کېږديو او په خاورينو کورونو کې اوسېږي؛ خو په مانيو کې له اوسېدونکيو نه ډېر نېکمرغه او خوښ ژوند تېروي، سره له دې، چې نه يې په

تن ورېښمينې جامې وي او نه په بخملي بسترو کې خوب کوي.
همدا راز هره هغه مؤمنه فقيحه او عبادت کوونکې بڼه زر ځلې له هغې
بڼې نه بڼه او نېکمرغه ده، چې د دين دشمنانو په خوښه ژوند تېروي.

رڼا

نېکمرغي په تاسې کې پټه پرته ده؛ نو پکار ده، چې د رابرسېره کولو لپاره يې
هلې ځلې وکړئ.

ځلا

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

ژباړه:

بڼه وپوهېږه، چې له الله ﷻ پرته بل هېڅوک د عبادت وړ نشته.

درېيم غمى:

د الله تعالى لار تر ټولو غوره ده!

ربما تجزغ النفوس لأمر - ولها فرجة كحلّ العقال

ژباړه:

کله ناکله د غمونو او اندېښنو له امله د انسان زړه تر مورگو راډک شي، سره له دې، چې د الله ﷻ مرسته ورته په دومره واټن کې وي، لکه چې سپر یوه غوټه پرانيزي.

نېکمرغي څه ته وايي؟ ایا د دنیا گټلو ته یې وايي؟ په حسب او نسب کې نېکمرغي نغښتې ده؟ د دې پوښتنو ځوابونه سره بېلابېل دي؛ خو له ځواب نه منځکې د هغې ښځې نېکمرغۍ ته ځیر شئ!

یوه ښځه او مېړه سره په جنګ شو؛ نو مېړه ښځې ته وویل، چې زه به دې ژوند تنګ کړم، ښځې په ډېره خوږه لهجه ځواب ورکړ، چې ما نشي تنګولای، ځکه چې که نېکمرغي په مال کې وای؛ نو هغه به دې رانه اخیستې وای، که په ګاڼه کې وای؛ نو هغه به دې رانه په زور اخیستې وای؛ خو هسې نه ده، ځکه نېکمرغي په ایمان کې ده او ایمان مې په زړه کې دی او د زړه واکوال مې له الله ﷻ پرته بل څوک نشي کېدای.

دا هماغه ریښتینې نېکمرغي ده، چې له هغه چا پرته پرې نور څوک نه پوهېږي د چا په زړه او مغزو کې، چې د الله ریښتینې مینې ځای نیولی وي، ځکه چې د نېکمرغۍ ریښتینې مالک الله رب العزت دی؛ نو د هغه په اطاعت نېکمرغي ترلاسه کېږي.

د نېکمرغۍ د ترلاسه کولو یو لار ده، هغه دا چې پر دین ځان سم پوه کړې او د هغې اړوند عمل وکړې، نه دا چې تا ویلې ما ویلې پسې روانه شي، بلکې د هغه دین تابع شي، چې له محمد رسول الله ﷺ نه په صحیح سند سره نقل وي او که چا دا لار راټینګه کړه؛ نو که دا د سر سیوری هم نه لري او

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

د درې وخته په مړه کېده ډوډۍ هم نه وررسېږي؛ خو بيا هم نېکمرغه دی او د زړه خوښي يې په برخه ده؛ خو که څوک د دې په عکس روان دی؛ نو هغه که د ژوند ټولې اسانتياوې په واک کې ولري؛ خو بيا هم د يوه بدمرغه ژوند خاوند دی، چې د زړه خوښي يې نه ده په برخه شوې، بلکې زړه يې د غمونو او اندېښنو استوګنځای دی او آخرت يې هم خراب دی.

رڼا

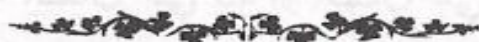
موږ مال او شمنۍ ته د ژوند تېرولو لپاره اړتيا لرو؛ خو د دې مانا دا نه ده، چې موږ د مال راټولولو لپاره ژوندي يو.

خلا

اللَّهُمَّ اِنِي اسئَلُكَ العَفْوَ وَالْعَافِيَةَ

ژباړه:

ای الله ﷻ! زه له تاته بښنه او روغتيا غواړم.

خلورم غمۍ:

کله، چې ټولې لارې وتړل شي.....
إذا ضاق بك الأمر - ففكر في ألم نشرح

ژباړه:

که زه تنګي وانګېرې؛ نو د (الم نشرح) سورة تفسير وګوره!
علامه ابن القيم رحمه فرمايي، چې يو ځل څه خبرې اندېښمن کړم؛ نو ډېر يې
زه تنګی کړم او د دغې زه تنګۍ له امله غمونو راکړه واپول؛ نو زه به تل په
دې فکر کې وم، چې څنګه ترې ځان خلاص کړم، بيا مې دا آيت فکر ته
راغی:

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

ژباړه:

څوک چې له الله ﷻ نه په وېرېدو کار وکړي الله ﷻ به د هغه لپاره له ستونزو نه
د وتلو کومه لاره پيدا کړي.

د دغې آيت تر لوستو وروسته پر دې پوه شوم، چې له هرې تنګسې نه د
خلاصون يواځينۍ لار تقوی ده؛ نو ما هم د تقوی لپاره هلې ځلې پيل کړې او
د دې هلو ځلو په پايله کې الله ﷻ زه له ټولو اندېښنو راخلاص کړم.

زه وایم، چې د هوښيارانو په اند تقوی د هرې نېکۍ زېږنده ده، ځکه چې
مصيبتونه د ګناهونو زېږنده دي، يانې د ګناهونو له امله پر انسانانو
مصيبتونه راځي او تر هغې مصيبتونه، نه ختمېږي، چې انسان له هغې ګناه
توبه ونه کاږي د کومې له امله، چې دغه مصيبت پرې نازل شوی وي.

دا چې هره اندېښنه او تنګسه د ګناهونو پايله ده، چې له انسان نه شوي وي،
لکه په لمانځه کې سستي د مسلمانې ښځې غيبت (يانې د چا داسې
نېمګړتياوې، چې هغه يې په ښکاره کېدو خپه کېږي د هغه په نشتوالي کې
يادول او که د هغه نېمګړتيا نه وي او ته يې ورپورې ترې؛ نو دا بهتان دی او

د نړۍ نېکمرغه ښځه

دا له غيبت نه غټه ګناه ده او (۸۰) اتيا دورې به هم پرې وهل کېږي، او د داسې نورو ګناهونو پايله ده او که څوک د الله ﷻ نافرمانی کوي؛ نو د هغې سزا خو به ګالي او بل دا، چې نېکمرغي الله ﷻ پيدا کړې او د دې لپاره يې خپل شرطونه ټاکلي دي؛ نو که چا په دغو شرطونو ژوند تېراوه، الله ﷻ نېکمرغي ورپه برخه کوي؛ خو که چا له دغه قيوداتو نه سرغړونه کوله او خپل سړی ژوند يې کاوه؛ نو په دنيا کې به بدمرغه لنډ او تنګ ژوند ولري او په اخرت کې به له دردناک عذاب سره مخ وي، الله ﷻ دې ترې موږ او تاسې وساتي امين!

رڼا

خپل سوچ له ناوړه ښځو څخه لرې وساته او خپل فکر د برياليتوب پرلور بوځه!

ځلا

په يوه قدسي حديث کې دي، چې زما بنده پر ما څنگه ګومان کوي؛ نو زه يې هم د هغه دګومان اړوند ورکوم.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

پنځم غمې:

هره ورځ لومړۍ وگنه!

إذا غامرت في شرف مروم - فلا تقنع بما دون النجوم

ژباړه:

که د غره په لوړه څوکه جنگېږې؛ نو د ستورو له لوړوالي پرته بل څه مه قبلوه!

له الله ﷻ نه دلرې والي په صورت کې له بې لارۍ پرته نور څه نشې ترلاسه کولای او دا لا څه، چې د عقل ځواکمنتیا، ښکلا، د پوهې او معرفت په څېر نعمتونه به درته نصیب شي؛ نو له دې امله الله ﷻ انسان له بدو پایلو نه ډاروي، لکه یو څوک پر سرک روان دی، له ورايه یو گاډی ویني، چې ډېر په چټکۍ د ده پر لور راروان دی، د گاډي په رانږدې کېدو انسان داسې انگېږي، چې ګوندې گاډی پرې نور راخېږي؛ نو په دې وخت کې د سرک څنډې ته ټوپ وهي او ځان خلاصوي؛ نو همدا راز الله ﷻ هم خپل بنده له ناوړه پایلونه په ډارولو سره سمې لارې ته رابولي، لکه چې فرمایي:

فَهَرِّوْا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ٥

ژباړه:

نو ورمنډه کړئ د الله ﷻ خوا ته، زه ستاسې لپاره د هغه له خوا ښکاره خبرداری درکونکی یم.

ښځې ته پکار دي، چې کله د الله ﷻ لور ته وګرځي، ځان ته وګوري، ځان له لفساني او شیطاني خیالاتو پاک کړي او خپل ژوند په دغه ډول راجوړ کړي؛ نو په دې ډول به له خپل الله ﷻ سره د بیا ځل لپاره اړیکه ټینګه او تېرو پیدا کړي او د دې دعا په غوښتو دې ورسره نوی تړون لاسلیک کړي:

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَقَلْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي

اغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

صحيح البخاري حسب ترقيم فتح الباري - (٨ / ٨٣)

ژباړه:

ای الله ﷻ ته زما رب ښې له تا پرته بل الله نشته، تا زه پیدا کړی یم او زه دې بنده یم او زه د خپل توان په کچه ستا پر لوظونو او وعدو ټینگ یم، د خپلو کړو له شر نه په تا پورې پنا غواړم، تا ته ستا د نعمتونو او زما د گناهونو له امله در ګرځم؛ نو ما ته گناهونه وښه، ځکه له تا پرته څوک گناهونه نشي ښلای.

رڼا

که په کوم کار کې درنه کمی یا زیاتۍ وشي؛ نو ځان د نهیلۍ خپو ته مه سپاره او مه دوه زړی کېږه، ځکه چې نهیلي او دوه زړه توب هغه نیمګړتیا نشي بشپړولای.

خلا

په حدیث شریف کې دي، چې له چا سره د موسکا په بدرګه مخ کېدل صدقه ده.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

شېرم غمۍ:

ښځې په تګه توره شپه کې د سپوږمۍ او ستورو د رڼا په څېر دي.

وإن أَلَمْتَ صرُوفٌ دَهِرٍ - فاستعِني الواحدَ القَدِيرَ

لپاره:

که د زمانې په مصیبتونو کې رابښکېل شې؛ نو له هماغه واحد او قادر ذات نه مرسته وغواړه!

لېکه او مسلمانان ښځه هماغه ده، چې د الله ﷻ تر اطاعت وروسته د خپل مېړه اطاعت او ښه چلن ورسره کوي او رسول الله ﷺ هم داسې ښځه ستایلې او مثالي یې بللې او سړیو ته پکار دي، چې د داسې ښځو لټون وکړي، همدا راز رسول الله ﷺ وپوښتل شو، چې په ښځو کې تر ټولو غوره ښځه هماغه ده، چې مېړه یې په لیدو خوښي وانگېرې، د مېړه هره خبره په ورین تندي مني، د مېړه په مال او ځان کې خیانت نه کوي.

کله، چې دا لاندینی آیت نازل شو:

وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ

لپاره:

او هغه خلک چې سره او سپین زر خزانه کوي.

نو عمر رضی الله عنه په منډه د رسول الله ﷺ خوا ته په داسې حال کې ورغی، چې ثوبان رضی الله عنه هم ورپسې و.

عمر رضی الله عنه عرض وکړ، چې ای د الله ﷻ رسوله! د دې آیت په نازلېدو سره ستا پر ملګرو ډېر بوج پرېوتی؛ نو رسول الله ﷺ ورته وفرمایل، چې ایا تا ته داسې خزانه درونه ښییم، چې د انسان لپاره تر هر څه غوره وي؟ عمر رضی الله عنه عرض وکړ، چې ای د الله ﷻ رسوله ضرور یې راو ښییه!؛ نو رسول الله ﷺ وفرمایل، چې غوره خزانه هغه نېکه ښځه ده، چې مېړه یې په لیدو خوشحاله شي او که له امر ورته وکړي؛ نو په ورین تندي یې اطاعت وکړي او د مېړه په

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

نشتوالي کې د کور او مال ساتندویه وي.
همدا راز نبي کریم ﷺ د مېړه خوښي د بڼڅې لپاره جنت ته د تلو شرط
ټاکلی، لکه چې ام سلمه ؓ وايي، چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي:
که کومه بڼڅه په داسې حال کې مړه شي، چې مېړه ترې خوښ وي؛ نو دا به
ارومرو جنت ته ځي.

له دې امله پکار ده، چې تاسې هم خپل مېړونه خوښ وساتئ او د خپلو
مېړونو په خوښۍ کې نېکمرغي او تر مړينې وروسته جنت ترلاسه کړئ!

رڼا

ستا لپاره په لومړي کتار کې ځای شته؛ خو په دې شرط، چې په هر کار کې
پخوالی او کمال ترلاسه کړې.

ځلا

خوښي دې په برخه کېږي، ځکه چې ځمکه گرځي؛ نو پر تا به هم د خوښۍ
وار راشي.

له حرامو نه مرگ بڼه دی

ولا تجزغ وإن أعسرت يوماً - فقد أيسرت في الزمن الطويل

لپاره

که یوه ورځ درباندي څه مصیبت راغی؛ نو پرې مه خپه کېږه، ځکه چې د دغه یوې ورځې مصیبت له امله به اوږد مهالی راحت وگټي.

په حدیث شریف کې دي، چې په تېرو زمانو کې درې کسان د توند باران له امله یوې سمڅې ته ورننوتل، په دې کې له غره نه یو گټ راوړغښت او د غار لوله یې وروترله، دا چې د خلاصون بله لاره نه وپاتې؛ نو درېواړو د خپلو نېکو چارو په وسیله له الله ﷻ نه دعاگانې غوښتل پیل کړې، په دې کې یوه وویل:

ای الله ﷻ! زما د تره یوه لور وه، چې ما ته ډېره گرانه وه، ما به ترې د زنا غوښتنه کوله؛ خو هغې به انکار کاوه، بله ورځ څه اړتیا راخیستې وه او ما ته راغله، له ما نه یې د پیسو غوښتنه وکړه؛ نو ما په دې شرط یو سلو شل (۱۲۰) دیناره ورکړه، چې زما هغه تېره غوښتنه به مني، جینۍ خواره اړ وه؛ نو غاړه یې کېښوده؛ خو کله چې د زنا په تکل ورنږدې شوم؛ نو جینۍ راته وویل چې له الله ﷻ نه وډار شه او زما پاکه لمنه مه داغجنوه!

دا چې هغه جینۍ له مخکې نه پرهېزگاره وه او تل به یې د تره زوی له بدکاری نه ژغوره او نېستۍ بدکاری ته اړ کړه؛ خو د بدکاری په وخت بیا لاهل ایمان رابیداره کړه او خپل تره زوی یې له الله ﷻ نه ووپراوه او د هغه کس پام یې هم د توبې پر لور راوگرځاوه.

دغه کس د سمڅې له مصیبت نه د خلاصون لپاره خپل نېک عمل وسیله

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

کړ، چې ای الله ﷻ ستا د وېرې له امله زه له هغې گناه نه راستون شوی وم که دغه هر څه مې ستا د رضا لپاره کړي وي؛ نو موږ له دې مصیبت نه خلاص کړه، لنډه دا چې درېواړو خپل خپل نېک عملونه الله ﷻ ته وسیله کړل؛ نو الله ﷻ د سمڅې له خولې نه هغه کمر ایسته کړ او دوی ته یې خلاصون وروباښه!

رڼا

ځان په ستونزمنو حالاتو کې هم له ثابت قدمۍ سره اشنا کړئ؛ نو ټولې ستونزې به مو خپله هوارې شي.

خلا

ستا ژوند ستا د فکر پر بنسټ ولاړ دی.

د نړۍ نېکمرغه بڼځه

آلیم غمی

رڼا گانې

إني رأيتُ - وفي الأيام تجربة - للصبر عاقبةً محمودةً الأثر

لپاره

له تجربې او مشاهدې نه دا کوچ په لاس راغله، چې د صبر مېوه خوږه ده.

الله ﷻ فرمایي:

لِيَجْعَلَ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا

لپاره

لېږي نه ده، چې الله ﷻ تر تنگلاسي وروسته پراخي هم ورپه برخه کړي.

همداشان په بل ځای کې فرمایي:

لِأُولَئِكَ الَّذِينَ أَمْنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝

لپاره

ای مؤمنانو! له زغم نه کار واخلي، د باطل پرستانو په مقابل کې مېړانه

وښیئ، د حق د خدمت لپاره ملا تینګه وتړئ او له الله ﷻ نه وېرېدونکي اوسئ،

هيله ده چې بری وموئ.

د بقرې په سورة کې فرمایي:

وَالصَّابِرِينَ ۝ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ۝

لپاره

هغو کسانو ته زېږي وړکړه چې په دې حالاتو کې صبر وکړي او د مصيبت

رانلو په وخت کې ووايي چې 'موږ د الله ﷻ يو او د هماغه الله ﷻ لوري ته زموږ

ورگرځېدل دي'

په دې اړه د شوری په سورت کې فرمایي:

وَالَّذِينَ يُنْزِلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۝

لپاره

هماغه ذات دی، چې د خلکو له ناهيلي کېدو نه وروسته باران اوروې او خپل رحمت خوروي.

همدا راز د صبر په اړه په الزمر سورت کې فرمايي:

إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝
ژباړه:

صبر کوونکيو ته به خپل اجر بې حساب وركړ شي.

په دې لړ کې الله ﷻ په قرآن کریم کې د یونس ؑ دعا راخيستي ده:

أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ۝
ژباړه:

نشته بل معبود مگر ته يې، پاک دی ستا ذات، بېشكه ما لندون و كړ.
وگورئ د قرآن دغه آيتونه تاسې دې ته رابولي، چې نېكمرغه او ډاډمن شئ؛
نو پكار ده، چې د الله ﷻ پر ژمنو باوري شئ؛ او الله ﷻ خپل مخلوق د دې لپاره
نه دی پيدا كړی، چې په عذابونو کې يې ښكېل وساتي، بلكې د ازمېښت،
تهذيب او د ادب ورزده كولو لپاره يې پيدا كړي، ځكه چې الله ﷻ پر خپل بنده
باندي تر اويا ميندو هم ډېر شفقت كوونکی دی؛ نو پكار ده، چې د دغه الله ﷻ
په ذكر، شكر د قرآن کریم په تلاوت او د سنتو په تابعداری ځانونه د رحم او
لورينې وړ وگرځوو.

رڼا

که ځانونه مخکې له مخکې د غمونو او اندېښنو زغملو ته چمتو کړئ؛ نو ښې پایلې به ولرئ.

خلا

د ښځو لپاره همدومره ویاړ بس دی، چې ښځو پېغمبران زېږولي دي.

د نړۍ د نېکمرغي
بښځې لپاره د جنت
لس

خوږ بويه
ډالۍ

د نړۍ نېکمرغه بڼځه

اهم غمى

د رحمن ذات په پېژندگلوۍ اندېښنې له منځه ځي.
إِذَا صَحَّ مِنْكَ الْوَدُّ فَالْكُلُّ هَيِّنٌ - وَكُلُّ الَّذِي فَوْقَ التَّرَابِ تَرَابٌ

ژباړه:

اى پالونکيه! که تا سره مې مينه پيدا شوه؛ نو د نور هيڅ شي پروا نه لرم،
ځکه دا هر څه، چې د خاورو پر سر دي دا خاورې کېږي.
الله زبنت ډېر سخي او مهربانه دى، ځکه چې خپل بنده ته يې د هغه له
غوښتنې نه هم ډېره ورکړې او له ډېرو گناهونو نه هم ورسره تېرېږي، لکه
چې الله فرمايي:

يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ۝

ژباړه:

په اسمانونو او ځمکه کې چې هر څوک دي ټول خپلې اړتياوې له همغه نه
خواړي، هره شېبه هغه په نوي شان کې دى.
قدرمنو خویندو!

الله د داسې قدرت خاوند دى، چې په يوه وار د ټول مخلوق دعا او فرياد
اورې او ټول مخلوق ويني، د خپل مخلوق پر ستونزو خبر دى او په بيا بيا
غوښتنو د مخلوق په څېر خوا بدې کېږي نه، بلکې لا پرې خوشحاليږي او د
دعا په نه غوښتنو له انسان نه خپه کېږي هم.

الله ډېر پرده پوښ ذات دى، پر انسان پرده اچوي؛ خو انسانان خپله ځانونه
په پردې کوي الله پر انسانانو شفقت کوونکى ذات دى؛ خو انسانان خپله
پر ځانونو تېري کوونکي دي؛ نو دا به څنگه زړه وي، چې له داسې ذات سره
دې هم مينه نه کوي، ځکه چې همدا ذات د ښېگړو رامنځته کوونکى او

د نړۍ نېکمرغه ښځه

بدگري له منځه وړونکې دى او له ده پرته بل څوک د دعاگانو قبلوونکې،
 گناهونو ښوونکې او پرده پوښ نشته.
 همدغه الله ﷻ ډېر لوراند او قدرمن ذات دى، همده ته لاسونه لپه کېږي او پر
 همدې الله ﷻ توکل کېږي.

رڼا

د نېکمرغۍ تر لاسه کول کلک هوډ غواړي.

خُلا

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ
 عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتُهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ
 الدَّٰخِلِينَ ۝ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ
 ثَبَاطُهَا:

الله ﷻ د کافرانو په باب د نوح ﷺ او لوط ﷺ مېرمنې د مثال په توګه وړاندې
 کوي، هغوی زموږ د دوو صالحو بندګانو مېرمنې وې، خو هغوی له خپلو
 مېړونو سره خیانت وکړ او دوی د هغو لپاره د الله ﷻ په مقابل کې هیڅ په
 درد ونشو خوړلای: دواړو ته وویل شول چې څی اور ته ننوتونکیو سره تاسې
 هم لاړې شئ او د مؤمنانو په باب الله ﷻ د فرعون د ښځې مثال وړاندې کوي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

اسم شمې:

برکتناکه ورځ

واصبرْ إذا خطبُ دهي - يأتِ الإلهُ بالفرجِ

ژباړه

د مصيبت پر مهال له صبر نه کار واخله؛ نو الله ﷻ به خپله مرسته در سره مله کړي.

د سهار په لمانځه پسې قبلې ته مخ کړې کينه! په عاجزۍ او زاری له الله ﷻ نه دعاگانې، برکتناکه او ښه ورځ غواړه، چې نېکمرغي او برياليتوب ورسره مل وي او له الله ﷻ نه د ورځې په پيل کې داسې ورځ غواړه، چې له اندېښنو او مصيبتونو نه خالي وي او پاتې ورځ پر دنيوي چارو سربېره په ديني چارو، لکه لمونځ او تلاوت کې بوخته کړه، که خپله قرآن کریم نشي لوستلای؛ نو د بل خوږ غږي قاري سي ډي او کيسټ ځاتته ولگوه او هغې ته غوږ کېږده، لکه د قرآن کریم لوستل او اورېدل دواړه ثواب لري او له زړونو نه ګرد او ښک لري کوي او کله، چې زړونه له ګرد او ښک نه پاک شي؛ نو خپله له خوښۍ او ډاډ څخه برخمن کېږي.

رڼا

د کومو چارو له ترسره کولو چې عاجزه يې، هغه پر ځای پرېږده او هغه چارې ترسره کړه، چې ښه پرې لاسبرې يې.

خلا

إِلَّا إِنْ نَصَرَ اللَّهُ قَرِيبٌ ۝

ژباړه:

هو! د الله ﷻ مرسته نژدې ده.

مشک:

نېکمرغه ژوند د ښې ښځې په برخه کېږي
عسی فرج یاتي به الله إنه - له کل یوم فی خلیقته أمر

ژباړه:

کېدای شي، چې د الله ﷻ مرسته درسره مله شي، ځکه الله ﷻ هره ورځ یوه نوې پرېکړه کوي.

ښې ښځې ته پکار دي، چې په کور کې د مېړه په راتلو یې ښه تود هر کلي وکړي او که مېړه اندېښمن وانگېري؛ نو دا نه چې دا ځان تر هغه هم اندېښمن وښيي او یا له واره ترې پوښتنې پیل کړي، چې څه خبرې اندېښمن کړی یې ژر شه ماته یې هم ووايه، بلکې له ځیرکتیا نه دې کار واخلي او چې مېړه یې ورته څه امر کوي په پراخه تېنده دې هغه کار ترسره کوي، ځکه چې مېړه یې په کرار کېني او دمه شي؛ نو کېدای شي چې پرته له پوښتنې خپلې اندېښنې له ښځې سره شریکې کړي؛ خو که بیا یې هم مېړه خپلې اندېښنې له ښځې سره شریکې نه کړي؛ نو بیا ښځه کولای شي، چې په ښه او پسته لهجه یې وپوښتي او مېړه پر دې وپوهوي، چې زه درسره غمشریکه یم او که ښځه پر دې پوه شي، چې د مېړه اندېښنې په څه چل لرې کولای شي او پرې لاسبرې ده؛ نو له واره باید په دې لږ کې له مېړه سره مرسته وکړي، ځکه په دې سره به یې د مېړه اندېښنې سمې شي او بل دا احساس به ورته وشي، چې دا په کور کې یوه داسې مرغلره لري، چې د نړۍ تر ټولو مرغلرو لوړ بیه ده.

رڼا

د یو کار په نه پېژندو مه نهیلي کېږئ، ځکه چې د لویانو کارونه، نه خلاصېږي.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

عنبر:

یوازې نننۍ ورځې ټول عمر وگڼه!

ولا يحسبون الخير لا شر بعده - ولا يحسبون الشرّ ضربة لازب

ژباړه:

هغوی نه پوهېږي، چې په خیر پسې شر هم راځي او پر دې هم نه پوهېږي، چې شر کله نا کله د سړي سر ماتوي.

د یوه نېکبخته کس وینا ده، چې ښکلې ورځ هماغه ده، چې موږ پکې د دنیا واکوال شو او هغه زموږ واکواله نشي او هماغه ښکلې ورځ ده، چې موږ پکې خپلې هیلې کابو کړو او هیلې مو پکې راکابو نکړي.

هغه هم ښه ورځ ده، چې انسان پکې د شک او شبهو له زخمونو (گرداب) نه په راوتو بريالی شي او پر دې سربېره هغه هم ښه ورځ ده، چې نور دې وستایي.

رڼا

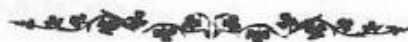
ځانونه نېکبختې کړئ، پر شته قناعت وکړئ او په ناشونو خوبونو پسې مه ځغلئ.

خلا

عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ

ژباړه:

منځکې چې څه شوي، هغه الله ﷻ ببښلي.

لوفگ:

تنگسه مه انگېرئ!

انعم وَلَدٌ فَلِلْأُمُورِ أَوَاخِرُ - أَبَدًا كَمَا كَانَتْ لَهْنَّ أَوَائِلُ
ژباړه:

ښه خوښ اوسئ، ځکه چې هر شی د ابتداء په څېر انتها لري، دا ډېره غوره او په زړه پورې نسخه ده، چې له تاسې سره د اضطراب، عصبي کمزورتیا په له مینځه وړلو او د بريالیتوب په ترلاسه کولو کې مرسته کوي او همدا راز د دوستۍ او خوښۍ په تلپاتې ساتلو کې هم درسره مرسته کوي.

ستري بڼڅې هماغه دي، چې د نورو خوښو په پامنيوي ورسره چلن کوي، د نورو خوښي او خپګان په پام کې نیسي او تل ځان د نورو پر ځای په انگېرلو سره پرېکړې کوي، په دې مانا چې که د یو چا په اړه څه پرېکړه کوي؛ نو مخکې دا سوچ کوي، چې که د هغې پر ځای زه وای؛ نو بیا...؟

پر دې هر څه یوازې هماغه بڼڅه ښه پوهېږي، چې د نورمال اعصابو خاونده وي، ځکه هغه پر دې هم پوهېږي، چې که له کومې ستونزې سره مخ ده او یا یې کوم ارمان نه تر سره کېږي؛ نو دا د فطري قانون او د تقدیر برخه ده، ځکه ډېر ځل انسان د یو څه غوښتونکی وي او د ځان لپاره یې ګټور بولي؛ خو په هغه کې د ده لپاره شر نغښتی وي او د دې په عکس ډېر ځل انسان له یو څه نه کرکه کوي او شریې ګڼي؛ خو هغه د دې انسان لپاره ګټور وي.

ستره او زړوره بڼڅه پر دې پوهېږي، چې هغه د دې کاینات یوه برخه ده او ورپېښې اندېښنې، دردونه او خوښۍ به یې نصیب و؛ نو ځکه له هیڅ ډول اندېښنو سره د مخ کېدو په صورت کې نه وارخطا کېږي او نه نهیلې کېږي؛ نو داسې بڼڅه له عصبي ناروغۍ نه هم بېغمه وي په خلاف د هغې تنګزړې

د نړۍ نېکمرغه ښځه

ښځې ، ځکه پر تنگ زړې ښځې ، چې لږ مصیبت راشي ؛ نو وار پار ترې خطا وي او ځان په دې ډکه نړۍ کې یوازې بولي او داسې فکر کوي ، چې مصیبت یوازې پر همدې راغلی او پر بل چا نه راځي او د دې برخه خواره ده ؛ خو ستره او زړوره ښځه له سره دې خبرو ته نه گوري او نه یې محسوسوي .

رڼا

خوښه اوسه او په راتلونکي کې هم د خوښۍ انتظار کوه !

خلا

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ

ژباړه :

پر تاسې سلامتیا ده ، څنگه چې تاسې په دنیا کې له صبر څخه کار واخیست .

صندل:

قر زیار او خوارۍ وروسته د بریالیتوب خوند

الغمرات ثم ینجلینا - ثمت یدھبن ولا یجینا
ژباړه:

مصیبتونه راځي؛ خو یو څه وخت وي او بېرته ځي او بیا نه راځي. یو کس تر بریالیتوب وروسته خپله کیسه کوي، چې پر موږ ډېره نېستي وه ان تر دې، چې موږ به زموږ د گېډو اور د سرولو لپاره یو او بل ته د سوال لاسونه غځول، چې دغه کار به زه ډېر غمجنولم؛ خو کله چې زه لس کلنۍ ته ورسېدم؛ نو له کوره په خوارۍ مزدورۍ پسې راووتم، تر یوولس کاله زیار گاللو وروسته زه د اتیا ډالرو خاوند شوم (؟) او په دې موده کې ما یو ډالر هم بې ځایه یانې د خپل خواهش پوره کولو په لړ کې نه دی لگولی، همدا راز کله چې یوویشت کلن شوم؛ نو بیا به ځنگل ته تلم او له هغه ځایه به مې د لرگیو درانه پېټي راوړل، او د دغو درنو پېټو په راوړو مې په لاسته راوړنه کې هم بڼه توپیر راغی، هغه دا چې بیا به مې د میاشتې شپږ ډالر گټل او دغه هر ډالر به ما ته په تکه توره شپه کې د سپوږمۍ هومره ارزښت لاره.

رڼا

که له تاسې نه کومه ګناه وشي؛ نو له هغې ګناه نه عبرت واخلي او تر عبرت اخیستو وروسته له هغې ګناه نه توبه وکړي او هېره یې کړي.

خلا

قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيکُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ کَرْبٍ
ژباړه:

ووايه، الله ﷻ تاسې ته له هغې او له بل هر کړاو څخه نجات درکوي.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

زعفران:

پړاوسني حال خوښه شه

غريب من الخلان في كل بلدة - إذا عظم المطلوب قلّ المساعد
ژباړه:

زموږ هغه خپل خپلوان د حيرانتيا وړ دي، چې په پرديو هېوادونو کې د مساپرۍ شپې ورځې سبا کوي، کله چې غوښتنه لويه شي مله خلک کم شي. زه يو داسې کس پېژنم، چې د څه ناروغۍ له امله يې طبيبانو پښه ورپرې کړې وه، کله چې يې زه پوښتنې ته ورغلم، دا چې هغه کس هوښيار او پوه کس و؛ نو ما ورته وويل، چې دا امت د دې انتظار نه کوي، چې ته دې په دغه بېړۍ کې له دې درياښه پورې وځې، بلکې دوی له تا نه د نصيحت او د ښه سوچ تمه لري او شکر دی، چې دغه ارمغان له تا سره شته؛ خو کله چې زه د هغه له کوره راستنېدم؛ نو په راوتو کې يې راته وويل، چې الحمدلله د پښې پرېکېدو له ما سره د دين په خدمت او د زړه په خوښۍ کې ډېره مرسته کړې.

د يوه عقلمن په وينا ذهن تر هغې ډاډ نه مومي، چې انسان د يوه مصيبت پر مهال داسې ونه انگېري، چې تر دې هم بدتر ساعت شته؟
تاسې به ډېر داسې خلک هم ليدلي وي، چې د يوه واړه مصيبت په ورپېښېدو ځان په لوی لاس د هلاکت کڼدې ته ورغورځوي، دا ځکه چې هغوی پر دې باور نه لري، چې تر دغې بدتر ساعت هم شته يانې پر ورپېښ شوي مصيبت صبر او شکر نه کوي، چې په دې سره له لوی مصيبت نه په امن شي، ځکه چې الله ﷻ ته څه گرانه ده، که دا ساعت يې در باندې راوستی دی، چې يوه پښه دې پرې شوې ده؛ نو هغه الله ﷻ پر دې هم لاسبری دی، چې له دواړو پښو دې خلاص کړي او پر دې سربېره دواړه سترگې هم درڅخه واخلي؛ نو بيا به څه کوې او څه کولای شي؟

د نړۍ نېکمرغه بڼه

بلکې هېڅ نه شې کولای؛ نو ایا له دې نه صبر او شکر ښه نه دی، چې الله ﷻ هم درنه راضي شي، مصیبت درباندي اسان شي او په بدل کې یې جنت هم در په برخه کړي او له عصبي ناروغۍ نه هم انسان پرې خوندي کېږي، د مصیبت پر مهال په تېر وخت پښېماتیا او پر تکلیف یې اوبښکې تویول د اسلام له نظره ناشکري او پر تقدیر ناخوښي ښکاره کول دي.

رڼا

نهيلي ستاسې تر ټولو لوی دښمن دی، ځکه نهيلي ستاسې سکون او ډاډ بربادوي.

خلا

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا

ژباړه:

او په همدې ډول موږ تاسې یو 'امت وسط' (غوره امت) ګرځولي یاست.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

مور

ريښتيني اروونه

فكم رأينا أخوا هُموم - أعقب من بعدها سرورا

ژباړه:

مور: ډېر داسې اندېښمن وروڼه ليدلي دي، چې له مصيبتونو وروسته يې خوښۍ موندلې دي.

امامة بنت حارثة ؓ، چې کله خپله لور له خپله کوره رخصتوله؛ نو يو څو اصول يې ورته بيان کړل:

۱- کومه ښځه چې د خپل مېړه پروا نه کوي؛ نو هغه د مور و پلار نه هم بې پروا وي، سره له دې، چې هغوی ورته اړتيا لري په هر صورت ښځې د مېړونو لپاره پيدا دي او مېړونه د ښځو لپاره.

۲- د مېړه په حال قناعت کول.

۳- د مېړه اطاعت کول.

۴- د مېړه بايد داسې څه تر سترگو نه شي، چې بد يې راځي.

۵- په مېړه بايد ستا خوشبو ورشي نه بد بوۍ.

۶- د مېړه د خورک او خوب خيال ساته، ځکه چې ولېره تاو تريخوالی رامنځته کوي او بې خوبې غوسه.

۷- مال په ډېر فکر او دقت سره لگوه او د بچيو په روزنه کې ښه زيار ګاله.

۸- ۹- ۱۰- د مېړه نافرمانۍ مه کوه او مه يې کوم راز ښکاره کوه، ځکه د مېړه نافرمانۍ تا بې قدره کوي او که راز دې ورله ښکاره کړه؛ نو له دښمنۍ نه به يې خوندي نشي، بله دا چې که مېړه دې غمجن و؛ نو ته خوښي مه ښکاره کوه او که مېړه دې خوشحاله و؛ نو ته خپل غم مه ښکاره کوه.

رڼا

لېکبختي د انسان په خپل لاس کې ده.

اوومه :

په سربښندنه د الله راضي کول

ولا تْيَأْسُ فَإِنَّ الْيَأْسَ كُفْرٌ - لَعَلَّ اللَّهَ يَغْنِي عَنْ قَلِيلٍ
ثبانه:

مه نهيلي کېږئ، ځکه چې نهيلي کفر دی او کېدای شي، چې الله ﷻ په لږ څه سره ستاسې نهيلي ختمه کړي.

ايا تاسې د هغه صحابيې په اړه نه دي اورېدلي، چې زنا ترې شوې او رسول الله ﷺ ته راغله او عرض يې وکړ، چې ای د الله رسوله! پر ما شرعي حد قائم کړه او ما له دې ګناه نه پاکه کړه او د درو په وهلو مې دغه ګناه ورژوه؛ (د واده کړي لپاره د زنا حد رجم يانې سنگسارول دي؛ خو دا چې دغه ښځه اميدواره وه؛ نو رسول الله ﷺ يې سر پرست راوغوښت او ورته يې وويل، چې دا ښځه له ځان سره بوځه، ښه چلن ورسره کوه تردې، چې بچۍ وزېږوي کله چې هغې بچۍ وزېږاوه؛ نو رسول الله ته راغله او حد پرې قايم شو يانې سنگساره شوه او بيا پرې رسول الله ﷺ جنازه وکړه؛ نو عمره عرض وکړ، چې ای د الله رسوله! ته پر يوې داسې ښځې جنازه کوې، چې زنا يې کړې ده؟ نو رسول الله ﷺ وفرمايل، چې دې ښځې داسې تو به کارلې، چې که د مدينې په څېر په اويا کليو ووېشل شي؛ نو بيا به هم پاتې شي او تا ته تر دې بله کومه غوره خبره ښکاري، ځکه دې ښځې د الله ﷻ لپاره سر وښنده.

دا ايماني ځواک و، چې له ګناه نه د پاکېدو لپاره يې دغه ښځه سربښندنې ته چمتو کړې وه او د آخرت ژوند يې غوره کړ او که دغه ښځه د پاخه ايمان خاونده نه وای؛ نو کله به يې هم په لوی لاس مرګ ته غاړه نه وای ايښي.

کېدای شي د چا په ذهن کې دا پوښتنه راولاړه شي، چې که دغه ښځه دومره

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

نېکه وه: نو بیا یې زنا ولې کوله، ځکه چې زنا د کمزوري ایمان خاوندان کوي: نو د دې ځواب دا دی، چې د انسان ایمان زیاتېږي او کمېږي هم: خو دا چې انسان کمزوری دی: نو ځنډه ترې کېږي او د ایمان ځواک یې بېرته توبې ویستو ته راښکاري.....

رڼا

ډېرې گیلې مه کوه.

خلا

مصیبت که څومره هم گران وي: خو بیا هم ختمېږي.

اتمه:

که د الله ﷻ د پولو ساتنه وکړې؛ نو الله ﷻ به تا وساتي

ولا عار إن زالت عن المرء نعمة - ولكن عاراً أن يزول التجلُّ
ثباره:

له یو چا نه نعمتونه زائله کېدل څه د شرم خبره نه ده، بلکې د شرم خبره دا ده، چې له انسان نه نېک خویونه زایل شي.

د مصر د یوې ښکلې او شتمنې ښځې په اړه ویل کېږي، چې یوه ورځ د دغې ښځې پر کاله غله ورواوښتل او ښځه په تېښته بریالۍ نه شوه یانې د غلو په لاس کېوته، غلو ترې د شتمنۍ درک وپوښته؛ نو ښځې له واره وروښود، چې د هغې په پلانکي بکس کې هر څه پراته دي.

په غلو کې یوه کس د دې پر ښکلا زړه وبایلله او غوښتل یې، چې له ناموس سره یې لوبې وکړي، ښځه یې پر نیت وپوهېده نو له غله نه یې تشناب ته د تلو اجازه وغوښته غل اجازه ورکړه، ځکه هغه پر دې باوري شو، چې گوندې ښځې یې غوښتنه ومنله.

ښځه چې تشناب ته ننوته؛ نو د تشناب د کړکۍ له لارې یې بهر ته ځان وغورځاوه او د گندګۍ په ډېرۍ کې یې ځان پټ کړ، غلو تر لوټ مار وروسته تر یو څه ځنډ په ښځه پسې اخوا دېخوا وګرځېدل؛ خو د نه موندو په صورت کې یې خپله لار ونيوه، د غلو تر تلو وروسته ښځه له گندګۍ نه راپاڅېده شکر یې وکړ، چې د دین او ابرو ساتنه د مال تر ساتنې غوره ده، ځکه چې نېستي تر فتنې غوره ده.

رڼا

په نړۍ کې کله ناکله داسې حالات هم راځي، چې له هغې تېښته د انسان په وس کې نه وي؛ نو په دغه وخت کې یوازې صبر په کار راځي.

خلا

شتمني د مېړونو د لاس خیرۍ دی.

د نېکمرغي بڼې

لپاره لس

ياقوت

ډالۍ

د نړۍ نېکمرغه بڼه

د توبې اوسنکې تر نورو اوبو غوره دي

الفرح بالحياة فهي جميلة - واجعلها بكل خير جميلة

باره

په ژوند خوښ اوسه او دغه ښکلی ژوند په نېکو او ښو خويونو ورغوه!
 الله له هغه چا سره مينه کوي، چې توبه کاږي او له گناهونو نه د ځان پاکولو په هڅه کې وي او الله د توبه کوونکي پر توبه داسې خوښېږي، لکه چې له چا نه په يوه شپه دښته کې د خوراکي توکو بار سورلی ورکه شي او دغه کس تر يوې ونې لاندې نهيلی د مرگ په انتظار کېني، په ناسته يې سترگې پټې شي، چې له خوبه راپاشي؛ نو سورلی يې سره له باره مخې ته ولاړه وي؛ نو دغه کس له ډېرې خوښۍ چينغې کړي، چې ای الله ته زما بنده او زه دې رب یم، يانې له ډېرې خوښۍ يې خوله خطا شي او په عکس کلمې يې له خولې راووځي؛ نو الله هم د توبه کوونکي پر توبه هومره خوښېږي.

سبحان الله! دغه الله شومره پاک او عظيم ذات دی، چې د خپل بنده پر توبه کارولو خوښېږي، ځکه په دې سره د هغه بنده د دوزخ له اوره خوندي کېږي او جنت ته د تلو وړ گرځي، لکه چې مور د زوی پر بریا او له اور نه په خلاصون خوښېږي؛ نو الله هم ارومرو خوشحاليږي، ځکه چې الله تر اويا مېندو هم ډېر مهربانه دی.

په دې لړ کې الله خپلو بندگانو ته په قرآن کریم کې داسې فرمايي:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ جَمِيعًا آيَةُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ ٥

باره

د نړۍ نېکمرغه بڼه

ای مؤمنانو! تاسې ټول په ګډه الله ﷻ ته توبه وباسئ، ښايي چې بری درې برخه شي.

په پښېماتتيا او د توبې پر اوبڼکو خیرن زړونه مینځل کېږي انسان له ګناه نه داسې پاکېږي، لکه چې اوس له مور نه زېږېدلی وي.

رڼا

په ښه طریقه د نېکو هیلو په پامنیوي داسې سوچ وکړئ، چې الله ﷻ مه ګرځو، که کله بده ورځ هم راشي؛ نو هغه به د ښه وخت د راتلو لپاره سريزه وي.

خلا

حَفِظْتُ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ

ژباړه:

او د نارینه وو په غیاب کې د الله ﷻ تر ساتنې او څارنې لاندې د هغو د حقوقو ساتنه کوي.

لومړۍ سربښندونکې ښځه

ولربما کره الفتی - أمراً عواقبه تسرُّ

لپاره

کله نا کله ستونزمن وخت پر انسان ډېر گران تېرېږي؛ خو پایله یې ښه وي. یوه ښځه چې په ښکلیو او دنگو مانیو کې اوسېده، ډېرې وینزې او نوکران به یې په امر کېناسته، پاڅېدل.

اسیه بنت مزاحم وه (یانې د فرعون ښځه) په تاریخ کې لومړۍ ښځه وه، چې خپل سړی د الله ﷻ له توحید نه څار کړ، سره له دې چې په دنگو او ښکلیو مانیو کې یې ښه د مزې ژوند کاوه؛ خو په زړه کې یې ایماني رڼا غځونې وکړې او ایمان د خپل کافر مېړه مقابلې ته اړه کړه او د عیش و عشرت ژوند ته یې د توحید په مقابله کې هېڅ ارزښت ورنکړ او په دې لړ کې یې هر ډول سختیو ته په ښه تهنده هر کلی ووايه، همدا لامل و چې الله ﷻ یې په قرآن کریم کې یادونه وکړه او د ټول انسانیت لپاره یې د مسلماني بېلگه وگرځوله او د ښځو هغه عذر یې پرې ختم کړ، چې د قیامت په ورځ ووايي، چې ای الله ﷻ زه مې مېړه دیندارۍ ته نه پرېښودم او هغه ظالم و؛ نو الله ﷻ به ورته وایي، چې ایا ستا مېړه تر فرعون ډېر ظالم و او پر تا یې تر اسیې ﷺ هم ډېر تېری کاوه.

الله تعالی د فرعون دښځې په اړه فرمایي:

وَطَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَاتِ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا
فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِّنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٥٠

لپاره

او د مؤمنانو په باب الله ﷻ د فرعون د ښځې مثال وړاندې کوي کله چې هغې دعا وکړه، چې ای زما ربه! زما لپاره له خپل ځان سره په جنت کې یو کور

جوړ کړه او ما د فرعون او د هغه له عمل نه وژغوره او له ظالم قوم نه ما ته نجات راکړه.

د دې ایت په تفسیر کې علماء لیکي، چې اسیه ﷺ له کور نه مخکې د الله ﷻ ځواند اختیار کړ، ځکه رسول الله ﷺ یې نوم د نړۍ په کاملو ښځو کې وشمېره، په حدیث شریف کې رسول الله ﷺ فرمایي، چې په خلکو کې ډېر کامل خلک شته؛ خو په ښځو کې د فرعون له ښځې اسیې، مریم بنت عمران او عائشې ﷺ پرته کاملې ښځې نشته او دا پورتنۍ ښځې پر نورو ښځو دومره لوړوالی لري، لکه په خوړو کې چې خوږه حلوا ده.

رڼا

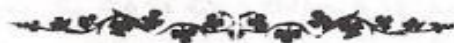
که خپل سوچ او فکر په ښه لاره واچوې؛ نو نېکبخته به شي.

خلا

إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥١﴾

ژباړه:

په يقيني توګه د الله ﷻ رحمت نېکانو ته نږدې دی.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

لومړۍ یاقوت:

خپلې چارې الله ته وسپاره او به ډاډه زړه ویده شه!

عسى الله أن يشفي المواجه إنه - إلي خلقه قد جاد بالنفحات
ژباړه:

ژر به الله تعالى له درپېښې ناروغۍ نه شفا در په برخه کړي، ځکه چې الله ﷻ
پر خپلو بنده گانو رحمتونه رالېږلي دي.

هغه ټولې ښځې، چې د الله ﷻ پر تقدیر خوښې دي، له هر لوري پر غشو
ويشتل شوي دي، د بچيو مور و پلار او خپلو خپلوانو بېلتانه ځپلي؛ خو بيا
هم غمونو يې زړونو ته لار نه ده کړې او نه يې له سترگو کومه اوبښکه راتوی
شوې؛ نو د داسې مؤمنو ښځو لپاره زېری دی، چې الله ﷻ به يې ټولې ستونزې
هوارې کړي او د ورپېښ مصيبت له امله به يې الله ﷻ درجې لوړې کړي.
الله ﷻ فرمايي:

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ۝

ژباړه:

په صبر او لمانځه مرسته وغواړئ، په دې کې شک نشته چې لمونځ يو ډېر
سخت کار دی؛ خو هغو امر منونکو بندگانو ته سخت نه دی.

عليه السلام فرمايي، چې صبر په ايمان کې داسې درجه لري، لکه په ټول بدن کې
سر

زه تاسې ته ستاسې په صبر د لوی اجر زېری درکوم، چې په جنت الفردوس
کې به د الله تعالى گاونډتوب در په برخه شي تاسې ډېرې نېکبخته ياست،
چې د ايمان تر څنګ مو پر مصيبتونو صبر کړی، ځکه چې همدا د
برياليتوب لاره ده او الله ﷻ د صبر کوونکيو په اړه فرمايي:

د نړۍ نېکمرغه ښځه

وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿٥٥﴾

ژباړه:

صبرناکو ته زېری ورکړه.

رڼا

که تاسې پر ځان ډاډه یاست؛ نو د دې مانا دا ده، چې تاسې بريالۍ کېدای شئ، که څه هم د عمر په هر پړاو کې یاست

خلا

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ

ژباړه:

الله ﷻ پر خپلو بندگانو ډېر مهربان دی.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

دويم يا قوت:

ريښتيني ږوند هماغه دی، چې زړه يې ږوند وي

هل الدهر إلا كربةً وانجلاؤها - وشيكاً وإلا ضيقاً وانفراجها.
ژباړه:

زمانه همدې ته وايي، چې مصيبت او د مصيبت د لرې کېدو وختونه سره نږدې نږدې وي يا چې کله مصيبت اوج ته ورسېږي؛ نو زوال يې ورپسې پيلېږي.

په يوه کلي کې يو داسې ږوند اوسېده، چې ښځه يې په برخه وه، بچيو يې هم خبره منله او ملګري يې هم ښه وفادار وو، هر اړخيزه نېکبختي يې په برخه وه؛ خو يوازې د سترګو کمۍ يې درلود، چې خپله دغه نېکبختي يې په خپلو سترګو نشوه ليدلای او ده هم همدغه يو ارمان درلود، چې کاش! دا هر څه مې ليدلی شوی.

بله ورځ يو طبيب دغه کلي ته ورغی؛ نو ږوند ورته ځان راوړساره او د خپل ږوند والي گيله يې ورته وکړه، چې د بينا کېدو څه دوا راکړه، طبيب ورته څه دارو درمل ورکړل چې دا خوره سترګې به دې ښې شي يانې ليدل به شروع کړي؛ خو چې کله رڼا ووينې؛ نو ورخطا کېږي به نه!

ږانده به هره ورځ په خپل ټاکلي وخت دوا خوړه او هغه پرهېز به يې ورسره کاوه، چې طبيب ورنښودلی و، بله ورځ په خپله باغچه کې ناست و، چې ناڅاپي يې سترګو کار پيل کړ نړۍ يې په خپلو سترګو وليده، له خوښۍ نه يې ټوپونه وهل او د کور پر لور يې منډه واخيسته، چې خپلې مخلصې او خواخوږې ښځې ته دغه زېږی واوروي، چې د کور په دروازه ورننووت؛ نو خپله مخلصه ښځه يې له هماغه وفادار دوست سره بوخته وليده، بېرته

راستون شو، چې خپل هغه منونکی زوی وگوري؛ نو پر هغه يې هم په داسې حال کې سترگې ولگېدې، چې د ده مال يې غلا کاوه نور يې د صبر کاسه تر مورگو راډکه شوې ده او دغه هر څه ورته له زغمه وتلي وو؛ نو په لار کې يو پروت مېخ يې راپورته کړ او په خپلو دواړو سترگو يې وټومبه، چې له دې نه ږوند بڼه يم.

رڼا

عصبي ناروغي د ټپونو له درد نه هم ډېره زيانمنوونکې ده.

خلا

كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ۝

ژباړه:

هېڅکله نه، له ما سره زما رب دی، هغه به هرو مرو ما ته لارښوونه وکړي.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

درېم ياقوت:

د غچ اخیستنې اور ته پوکي مه وهئ، که نه نو خپله به يې ښکار شي

إِنَّ رَبَّاً كَفَاكَ مَا كَانَ بِالْأَمْسِ - سَيَكْفِيكَ فِي غَدٍ مَا يَكُونُ

ژباړه:

له پروني مصیبت نه چې الله ﷻ وساتلې؛ نو له سباني مصیبت نه به دې هم وساتي.

ځینې خلک داسې وي، چې که څوک ورسره بد کوي؛ نو دوی یې پر بدو سترگې پټوي، د چا په خبرو پسې دومره نه گرځي، له خپل حق نه خلکو ته ورته‌پرې او پر خپل حق هم له چا سره شخړه نه کوي؛ خو د دې پر عکس ځینې خلک بیا له سره ښښه نه پېژني او خپل یو وړوکی حق هم چا ته نه پرېږدي، بلکې د ترلاسه کولو لپاره یې ښې هلې ځلې کوي؛ نو دا ډول خلک تل له خلکو سره لاس او ګرېوان وي.

ښکاره خبره ده، چې دغه ښښونکي خلک خوښ او سوکاله ژوند لري، د هر چا خوښ وي او د بريالیتوب هره دروازه یې پر مخ پرانستې وي او د دې پر عکس هغه خلک چې له ښښې سره سر و کار نه لري، تل له اندېښنو سره مخ وي، ځکه دوی د هر چا په خبرو پسې غوړ وړي، چې له دې امله پر عصبي ناروغۍ سربېره د یو شمېر ناروغيو ښکار کېږي، خلک هم ترې کرکه کوي او ځان ترې ډډې ته کوي؛ نو د داسې خلکو په وړاندې د بريالیتوب ټولې دروازې تړلې وي.

د رسول الله ﷺ مبارک خوی هم دا و، چې که هغه ته به په دوو کارونو کې د یوه د غوره کولو واک ورکړل شو؛ نو اسان به یې ترې غوره کاوه؛ خو په دې شرط، چې د الله ﷻ نافرمانی به پکې نه راتله، ځکه که هغه ﷻ په ګرانو پسې

گرځېدلی؛ نو بیا خو به خلکو ترې کرکه کولی، همدا راز رسول ﷺ فرمایي:
پر هغه چا دې رحمت وي، چې په پېرو پلور کې له درگزر نه کار اخلي.

رڼا

تاسې باید په اوسني حالاتو کې ښه خواري وکړئ او د راتلونکيو مصیبتونو په
سوچ کې ځانونه ښکېلې نه کړئ.

ځلا

مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ

ژباړه:

موږ دا قرآن پر تا باندې د دې لپاره نه دی نازل کړی، چې ته په کړاو اخته
شي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

څلورم یا قوت:

هره بریا په هلو ځلو کې نغښتې ده.

إذا لم يكن عونٌ من الله للفتى - فأول ما يجني عليه اجتهدُه

ژباړه:

که له انسان سره په کوم کار کې د الله ﷻ مرسته مل نه وي؛ نو تر هر څه له مخه به د خپلو هڅو بدې پایلې وويني.

د یوه شتمن وینا ده، چې زه د هیڅ خبرې پروا نه لرم، ځکه زه په نړۍ کې شتمن کس یم؛ خو د یوه عادي وگړي په څېر ژوند تېروم، په یوه ساده کور کې له خپلو بچیو سره اوسېږم، د بدخرڅۍ او بېباکۍ ژوند نه خوښوم، لکه چې نور شتمن یې خوښوي، چې په ورځپاڼو کې د خپلو دنگو ماڼیو او ورېښمین پوښاک انځورونه خپرول غواړي.

سره له دې چې زه کار کول خوښوم او چې کار ته ځم؛ نو د ماسپښین ډوډۍ هم له کوره له ځان سره وړم، کله چې زه په زړه کې د شتمنۍ په اړه فکر کوم؛ نو دغه سوچ په ما کې تکبر او لویي نه رازېږوي، بلکې لا پسې نېکبختي راټوکوي او خوشحالیږم، چې ما د ټوکيو د ښار په پراخولو کې له خپلو هېواد والو سره مرسته کړې او زما دغې مرستې د دې ښار ښکلا یو په دوه کړې، چې نن یې له امله لیدو ته خلک د نړۍ له گوټ گوټ نه راځي، په هر حال زما له خبرې موخه دا ده، چې زما د دې بریالیتوب تر شا زما هلې ځلې کارنده دي.

رڼا

ډوبېدونکې بېړۍ یوازې په افسوس کولو له ډوبېدونشي خلاصېدای.

خلا

الْإِنْسَانُ لِرَكَافٍ عَبْدٌ

ژباړه:

ایا الله ﷻ د خپل بنده لپاره کافي نه دی؟

پنځم ياقوت:

کفرې نړۍ د بد مرغۍ ښکار ده

ولو جاز الخلودُ خلدت فرداً - ولکن ليس للدنیا خلودُ
ژباړه:که نړۍ تلپاتې کور وای؛ نو ما به پکې یوازې اوسېدل خوښ کړي وای؛ خو
نړۍ تلپاتې کور نه دی!

امریکايي ډاکټر هارولډسن د لویو لویو ډاکټرانو او پروفیسرانو په مخکې د
خپلې یوې وینا په ترڅ کې دا خبره کړې، چې ما د (۱۷۶) شتمنو کسانو
خپړنه کړې او په دوی کې مې دغه درې ناروغۍ، شوگر، د معدې خرابي او
زړه تنګي تر سترگو شوې، چې دغه درېواړه ناروغۍ خپله د عصبي ناروغیو
زېږنده دي، سره له دې، چې په دوی کې یو هم تر څلوېښت کلنۍ اوښتی نه
و؛ نو تاسې ووايئ، چې ایا په دې ناروغیو اخته کسان دغه مرګونې ناروغۍ د
خپل بريالیتوب په بیه اخلي؟ ایا دوی بريالي دي؟ که په داسې مرګوني
ناروغیو اخته کسان ډېره پانګه راټوله کړي؛ نو پرې څه؟ ځکه که یو څوک د
ټولې نړۍ پاچا هم شي؛ نو بیا به هم پر یوه بستره څملي او درې وخته ډوډۍ
به خوري؛ نو بیا د دغه شتمن او هغه کارګر ترمنځ څه توپیر دی، چې
کری ورځ پردۍ مزدوري کوي، ځکه هغه هم درې وخته ډوډۍ خوري او د
خوب لپاره یو تور شک غوړوي، بلکې کېدای شي، چې دغه کارګر تر هغه
شتمن هم ښه او سوکاله ژوند ولري.

د یوه پروفیسر په وینا په هرو پنځو کسانو کې څلور د ناروغۍ ښکار دي او د
دوی دغه ناروغي د څه زخم او درد پایله نه ده، بلکې د عصبي کمزورۍ او یا
د کینې له امله د دغو ناروغیو ښکار شوي دي.

رڼا

ته خپل تېر وخت نشې بدلولای؛ نو بیا ولې ځان د غمونو او اندېښنو غېږ ته
ورغورځوي؟

د نړۍ نېکمرغه ښځه

شېرم ياقوت:

د ژوند د ملګري اخلاق بايد داسې وي

وَرَبِّ عُسْرِ أَتَىٰ بَيْسِرٍ - فِصَارِ مَعْسُورَةٍ يَسِيرًا

ژباړه:

کله ګران وخت هغه اساني هم له ځان سره راوړي، چې ستونزې پرې هوارېږي.

مؤمنه او نېکه ښځه هماغه ده، چې د خپلو هیلو د ترلاسه کولو لپاره خپل مېړه نه تنګوي، بلکې پر هغه څه صبر او قناعت کوي، چې الله ﷻ ور په برخه کړې وي او د داسې ښځو لپاره د رسول الله ﷺ کورنۍ ژوند غوره بېلګه ده، لکه عروه ﷺ له خپلې ترور عایشې ﷺ نه نقل کوي، چې ماته یې وفرمایل: ای خوربه! قسم په الله ﷻ په میاشتو میاشتو به د رسول الله ﷺ کره اور نه بلېده (یانې د پخلي څه به نه و، چې اور یې پسې بل کړی وای) نو عروه ﷺ خپله ترور وپوښتله، چې تاسې به په څه ګوزاره کوله؟ عایشې ﷺ ورته وفرمایل، چې پر دوو تورو شيانو به مو ګوزاره کوله یانې پر خرماوو او اوبو باندې. هل دا چې د نبي کریم ﷺ په ګاونډ کې څه انصار اوسېدل، چې هغوی ګډې، وزې لرلې؛ نو هغوی به کله نا کله شېدې هم د رسول الله ﷺ کره ورلېږلې.

رڼا

د ژوند ارزښت دا دی، چې د ژوند هره لحظه په ښه طریقه تېره شي.

خلا

ګار د تمې پتړول او د سستۍ دښمن دی.

اووم ياقوت:

پر تقدیر خوښې شی!

ولا تَظُنُّنَّ بِرَبِّكَ ظَنًّا سَوْءٌ - فَإِنَّ اللَّهَ أُولَىٰ بِالْجَمِيلِ
ژباړه:

پر الله ﷻ بدگوماني مه کوئ، ځکه الله ﷻ د غیر په پرتله د ډېر ښه گومان وړ دی.

د ابراهیم ﷺ ښځې او د اسمعیل ﷺ مور څومره په زړه پورې خبره کړې، هغه مهال چې ابراهیم ﷺ خپله پاکلمنه ښځه هاجره بي بي له تي رودونکي زوی سره په داسې شاړه دښته کې پرېښوده، چې نه د خوراکي، څښاکي توکو څه درک و او نه پکې د سر سیوری و، ان تر دې چې د سیوري لپاره پکې ونه هم نه وه. کله چې ابراهیم ﷺ خپله ښځه او د غېږې زوی په دغه شاړه کې پرېښودل او ترې روان شو؛ نو هاجرې بي بي ورپسې ورمندې کړې، چې موږ په داسې شاړه کې ولې پرېږدې؟ ابراهیم ﷺ پسې مخ هم وړ وانه راوه او خپل منزل یې جاري وساته، لنډه دا چې هاجره بي بي وپوهېده، چې ابراهیم ﷺ ته د الله ﷻ له لوري امر شوی دی؛ نو ابراهیم ﷺ یې وپوښته، چې ایا الله ﷻ درته داسې امر کړی دی؟ ابراهیم ﷺ د سر په ښورولو د هوا ځواب ورکړ؛ نو هاجرې بي بي وویل، چې که دا د الله ﷻ امر وي؛ نو زموږ قبول دی او هغه به موږ نه ضایع کوي.

په رښتیا چې الله ﷻ خپل بنده ګان کله هم نه ضایع کوي او تاسې څه فکر کوئ، چې الله ﷻ هغه کس او هغه ښځې ته د هغه د زوی غوره بدله ورنه کړه؟ د کهف په سورت کې الله ﷻ د هغوی په اړه داسې فرمایي:

وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۚ فَآرَدْنَاهُ أَنْ يَبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ۝

د نړۍ نېکمرغه ښځه

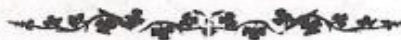
د دغه هلک معامله دا وه، چې مور وپلار يې مؤمنان وو، له موږ سره دا
اندېښنه وه چې دغه هلک به په خپلې سرکشی او کفر سره هغوی تنگ
کړي، له دې امله موږ وغوښتل چې د هغو رب د دغه هلک په بدل کې يې
اور وپلار ته داسې اولاد ورکړي، چې په اخلاقو کې هم له ده نه ښه وي او له
هغه نه د صله رحمۍ تمه هم زياته وي.

رڼا

له خپل تېر وختونه بدلولای شم او نه له راتلونکي نه خبرېدای شم؛ نو بيا
لې د اندېښنو ښکار شم.

خلا

درسته له صبر سره مله ده.

اتم يا قوت:

پر دنيوي شيانو مه خواشينې کېږه!

فيا عجباً كيف يُعصى الإله - أم كيف يجحده الجاحد؟
ژباړه:

د رب العلمين نافرمانی او د هغه تکذيب ډېره نااښتنا خبره نه ده؟
کومه ښځه چې د نړۍ پر فاني کېدو باوري شي، چې دا نړۍ فاني او فنا
کېدونکې ده او په دنيوي ژوند کې انسان له ډول ډول حالاتو سره مخ کېږي،
نو دغسې ښځه بيا پر هيڅ دنيوي شي افسوس نه کوي او نه د کوم شي په
ضايع کېدو نهيلې کېږي؛ نو له دې امله تاسې بايد د کوم شي پر ضايع کېدو
اندېښمنې او غمجنې نشئ، ځکه چې تر دې دنيوي ژوند وروسته ستاسې
لپاره يو بل نه ختمېدونکی ژوند شته او تاسې پر دې هم باوري ياست، چې له
خپل پالونکي سره به مخ کېږئ او دا ستاسې نېکمرغي ده، ځکه چې
نامسلماني ښځې نه د آخرت پر ورځ ايمان لري او نه له الله ﷻ سره د مخ کېدو
تمه لري؛ نو ځکه د هغوی ژوند بې مانا او پيکه دی.

رښتيا هم هغه ښځه نېکمرغه ده، چې د آخرت پر ورځ ايمان لري او د هغې
لپاره خواري کوي او د دې پر عکس هغه څوک هلاک او تباه دي، چې ايمان
يې کمزوری او د آخرت ورځ يې هېره وي.

تاسې وگورئ چې له ايمان پرته دنگې ماني او گانې څه ارزښت لري؟ او له
تقوی پرته لوی لوی سندونه څه حيثيت لري؟ که په حکومت او سوداګرۍ
نېکمرغي ترلاسه کېدی شوی؛ نو داسې پاچايان او وزيران به مو نه
ترسترگو کېدای، چې په تنګسه کې ژوند تېروي، له ستونزو او مصيبتونو نه
سر ټکوي؛ خو که موږ او تاسې ځير شو؛ نو د ګردې نړۍ پاچايان او وزيران

د نړۍ نېکمرغه ښځه

له ډول ډول ستونزو او مصیبتونو سره لاس او ګرېوان دي.

رڼا

تېره ورځ د لیدلي خوب په څېر ده او له راتلونکې نېکې هیلې لرو؛ خو زموږ
په واک کې یوازې نننۍ ورځ ده.

ځلا

ښځه ده، چې نړۍ ته یې ستر ستر شخصیتونه ډالۍ کړي دي.

نهم يا قوت:

الله ﷻ انسان ته ښکلی صورت وربښلی

دع الأيام تفعل ما تشاء - وطب نفساً إذا حكم القضاء
ژباړه:ورځنۍ چارې پرېږده او څه چې دې خوښه وي هغه کوه؛ خو که قدرت کومه
پرېکړه وکړي؛ نو پرې خوښه شه!د انسان ښکلا د بدن په بېلابېلو غړيو، ژبو او غوږونو کې نغښتې ده. ځکه
چې الله ﷻ هر شي ته ښکلی صورت وربښلی، لکه چې الله تعالی فرمايي:وَ صَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ
ژباړه:او ستاسې صورتونه يې جوړ کړل ښه ښايسته يې جوړ کړل.
همداراز فرمايي:يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ۝ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّكَ فَعَدَلَكَ ۝ فِي أَيِّ
صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ۝
ژباړه:ای انسانه! څه شي ته پر خپل هغه مهربانه الله ﷻ دوکه کړی يې، هغه ذات
ته پيدا کړی يې، ستا اندامونه يې برابر کړي دي، ته يې په برابرۍ جوړ
کړی يې او په هره بڼه يې چې خوښه شوه ته يې نښلولی جوړ کړې؟
په دې اړه الله ﷻ په بل ځای کې فرمايي:لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝
ژباړه:

موږ انسان په ډېره ښه بڼه پيدا کړ.

بې ستنو اسمان، د ستورو ځلا، د لمر رڼا، د سپوږمۍ ښکلا او د فضا پراخۍ
ته څيرې شئ، ځمکې ته وگورئ، چې الله ﷻ څنگه غوړولې ده، دريابونه او

د مسلمانې ښځې د

ارزښت د لا ډېرولو

لپاره لږ

قيمتي

عقيق

د نړۍ نېکمرغه ښځه

نهرونه يې پکې روان کړي دي او غرونه يې پرې مېخ کړي دي.
د دريابونو او نهرونو نظام ته وگورئ! شپه، ورځ، شنه باغونه، ورېځو او د
نړۍ چاپېريال ته څيرې شئ؛ نو تاسې به په هر څه کې ښکلا ووينئ.
تاسې وگورئ! بوټو، شېدو، شاتو او د شاتو مچيو ته، همدا راز د خرما د ونې
او چتوالي او د هغې مېوو ته، مېريانو ته، ډول ډول کبانو (ماهيانو) ته ډول ډول
مرغيو، مرغانو او څارويو ته، چې دغه هر څه الله ﷻ پيدا کړي دي او دغو
ټولو شيانو ته يې بې پايه ښکلا وربښلې ده؛ نو پکار ده، چې تاسې هم ووايئ:
فَسُبْحَنَ اللّٰهِ حِيْنَ تُنْسَوْنَ وَ حِيْنَ تُصْبِحُوْنَ ۝ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ
وَ عَشِيًّا وَ حِيْنَ تُظْهِرُوْنَ ۝ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِ
الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ وَ كَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ ۝
ژباړه:

نو د الله ﷻ تسبيح وکړئ، کله چې تاسې ماښام کوئ او کله چې سهار کوئ.
په اسمانونو او ځمکه کې د هغه لپاره ثنا ستاينه ده. او (د هغه تسبيح وکړئ،
مازېگر او کله چې پر تاسې د ماسپښين وخت راځي.
هغه له مړي نه ژوندي راباسي او له ژوندي نه مړي راباسي او ځمکې ته د
هغې تر مرگ وروسته ژوند بښي. په همدې توگه به تاسې هم (د مرگ له
حالت نه) راويستل شئ.

رڼا

په ژوند کې د غمونو او اندېښنو لور ته مه گورئ، بلکې د ژوند له خوښيو او
ښکلاگانو نه خوند واخلي.

خلا

وَ قَرْنَ فِيْ بُيُوتِكُنَّ

ژباړه:

په خپلو کورونو کې مېشتې اوسئ.

لسم ياقوت:

د سخا انتها

کم فرج بعد ایاس قد اقی - وکم سرورِ قد اقی بعد الأسی
ژباړه

تر څومره نهیلیو وروسته مرسته راغلې او څومره خوښۍ دي، چې خپګان ورپسې وي.

یو ځل رومیانو د مسلمانانو پر یوه سیمه برید وکړ او څه مسلمانې بڼڅې یې بندۍ بوتلې، کله چې منصور بن عمار خبر شو؛ نو د هارون رشید دربار ته ورغی، چې خلک جهاد ته چمتو کړي، په دې لړ کې د غونډې له ګډونوالو نه یوه پرده پوښه بڼڅه راپاڅېده او یوه کڅوړه او یو لیک یې منصور بن عمار ته وړاندې کړ، منصور چې لیک پرانست، پکې لیکل شوي وو، چې زه یوه عربېه بڼڅه یم او د مسلمانو خويندو له بندیتوب نه خبره شوې یم، په دغه کڅوړه کې ما خپلې پرېکړې کوڅۍ او د سر چونتېه اچولې، کېدای شي غازیان یې د اسونو د قیضو لپاره وکاروي، یانې کېدای شي د غازیانو اسونه قیضو ته اړتیا ولري؛ نو زما چونتېه او کوڅۍ دې د دغه کار لپاره وکاروي؛ نو کېدای شي، چې الله تعالی زما پر دې حالت و لورېږي او زموږ ښه ورځ راستنه کړي (دا د هغو پتمنو خويندو سربښندنه او ایمان و، چې تر پېړیو پورې د مسلمانانو د سر لوړۍ لامل شوه، کاش! که نن هم د دغه منصور په څېر شازلمې او د دغې خور په څېر څو خويندې په اسلامي ټولنه کې وای؛ نو ولې به مو زلمي د بېغمۍ او بې غېرتۍ په درانه خوب ویده وای او د خويندو عزت به مو د باګرام، ګوانتنامو او د ابو غوریب په زندانونو کې نه پاملېدای او که کومه خور دغه ډول قرباني نشي کولای؛ نو لږ تر لږه خپل ځان؛ خو په کابو کې ساتلای شي، چې زموږ زلمي د دوی او د شیطان په لومه کې ونه نښلي او د خپل راتلونکي په اړه فکر کولو ته وزګار شي او دغو خويندو ته زما له لوري دغه

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

شاوريزه ډالۍ ده.

ناسې که ليدلې په پرده کې وي
 حسن خومره بڼکلې په پرده کې وي
 پهلې که حيا راسره وپالي
 هله به مو کلې په پرده کې وي
 ((هلال))

منصور د دغه ليک په لوستو دومره وژړل، چې د غونډې گډونوال يې هم له
 نمان سره وژړول، هارون رشيد چې د گډونوالو احساسات وليدل؛ نو راپاڅېده
 او د جهاد اعلان يې وکړ او خپله هم د غازيانو په لښکر کې غزا ته روان شو؛
 نو الله ﷻ مسلمانانو ته برياً هم ورپه برخه کړه.

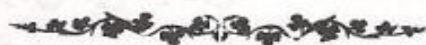
رڼا

په تېرو پسې مه ژاړه، ځکه چې په ژړا تېر وخت نه راستنېږي (خو که په
 تېرو گناهونو وژاړې؛ نو گټه به وکړې، ځکه چې الله ﷻ به دې تېر گناهونه در
 وښيي.

خلا

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٠٠﴾
 ژباړه:

خبردار اوسئ! همدغه د الله ﷻ ياد هغه شی دی، چې په هغه سره زړونو ته
 ډاډينه ورپه برخه کېږي.

لومړی عقیق:

له الله ﷻ پرته کوم عوض نشته.

عوى الذئب فاستأنست بالذئب إذ عوى - وصوت إنسان فكدت أطيرو
ژباړه:

شرمېن و غېلې: نو له هغه سره مې مینه پیدا شوه؛ خو چې د انسان اواز مې
واورېده نږدې وم، چې الوتلی وای.

یو سړی د لمانځه له وخت پرته جومات ته ننوت؛ نو یو لس کلن هلک یې
ولید، چې په ډېرې خشوع سره یې لمونځ کاوه؛ نو د هلک د لمانځه تر
خلاصولو یې انتظار وویست، تر لمانځه وروسته ورته راغی سلام یې پرې
واچاوه.

سړی: بچیه! ته د چا زوی یې؟ نو هلک سر ټکته کړ او پر اننگو یې اوښکې
راغلې او په ژرغوني غږ یې وویل:

هلک: ای تره! زه له مور وپلار نه یتیم پاتې یم.

د هلک پر دې خبره پرې د هغه سړي زړه خوږ شو، ورته یې وویل:

سړی: چې زه دې زوی کړم څنگه ده؟

هلک: که وږی شم؛ نو خواږه به راکوې؟

سړی: هو!

هلک: که بریند شم؛ نو جامې به رکوي؟

سړی: هو!

هلک: چې ناروغ شم جوړوې به مې؟

سړی: دا کار خو زما په وس کې نه دی.

هلک: چې مړ شم؛ نو راژوندی به مې کړې؟

سړی: دا هم نه شم کولای.

هلک: ما هغه ذات ته پرېږده، چې زه یې پیدا کړی یم او سمه لار راته ښيي،

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

خوراک او څښاک راکوي، چې ناروغ شم جوړوي مې او امید لرم، چې د
قیامت په ورځ راته گناهونه وېشي؛ نو سړی ترې غلی روان شو او له ځان
سره یې ویل: ما پر الله ایمان راوړی، چا چې پر الله ځان وسپاره الله به
یې کافي شي.

رڼا

که خپل وینبتان وټرې او غم ته اجازه ورکړې، چې ستا مری ونیسي؛ نو د
تېر شوي وخت یو څاڅکی هم نشې راستنولای.

خلا

وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ

ژباړه:

خو زما رحمت پر هر څه خور شوی دی.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

دويم عقيق:

نېکمرغي شته؛ خو که څوک يې وپلټي!

وقلت لقلبي إن نزا بك نزوة - من الهمم افرخ، أكثر الروع باطله
ژباړه:

ما خپل زړه ته وويل که په تا د غم يوه چپه راشي؛ نو خوشحاله شه، ځکه
ډېرې وېرې بې بنسټې وي.

هيڅ يو انسان له خپل ځان پرته په بل څه کې نېکمرغي نشي ترلاسه
کولای؛ خو بيا هم ورته پکار ده، چې نېکمرغۍ ته د رسېدو غوره لارې
چارې ولټوي، د نېکمرغۍ تر لاسه کولو لپاره هغه غوره لارې چارې دا دي،
چې، انسان بايد ريښتوني، زړور، له کار او خلکو سره مينه، له نورو سره
مرسته کوونکی او له ځان ځانۍ څخه پاک او د ژوندي وجدان خاوند وي،
ځکه چې نېکمرغي څه ټوکه نه ده، بلکې يو روښانه حقيقت دی، چې ډېر
خلک ترې خوند اخلي او موږ هم ترې ګټه اخستلای شو.

که موږ خپل ځان ته څير شو؛ نو د خپل ژوند له تجربو نه ډېر څه ترلاسه
کولای شو او له ډېرو رواني ناروغيو خلاصون موندلای شو او خپل دا رنگين
ژوند، چې الله ﷻ رابښلی دی، نور يې هم پسې ښه کولای شو او له انکار،
مخالفت او بدمرغۍ پرته يې تېرولای شو.

رڼا

ښځه فقط غمونه بې وخته بودی کوي.

خلا

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۝

ژباړه:

او ډېر ژر به ستا رب تاته دومره درکړي چې ته خوشحاله شي.

درېيم عقيق:

ښکلي اخلاق، د زړونو جنت دی

اعْلَلْ النَفْسَ بِالْأَمَالِ أَرْقَبَهَا - مَا أَضْيَقَ الْعِيشَ لَوْلَا فَسْحَةُ الْأَمَلِ
ژباړه:

ما په اميدونو پورې خپل ژوند تړلی دی، که هیلې نه وای؛ نو ژوند به خومره
ډېر تنگ وی.

خلک د انسان لپاره د هېندارې حیثیت لري، کله چې انسان له نورو سره ښه
چار چلن کوي؛ نو خلک به هم ور سره ښه اخلاق کوي؛ نو اعصاب به یې ارام
او زړه به یې خوشحاله او په دوستانه فضا کې به ژوند تېروي؛ خو که انسان
خپله بد اخلاقه وي؛ نو خلک به هم ور سره بد اخلاقي، سختي او بد ژبي
کوي، ځکه څوک چې د بل احترام نه کوي؛ نو بل یې هم احترام نه کوي، د
ښو اخلاقو خاوند ډاډمن وي، له عصبي او رواني ناروغیو خوندي وي، پر دې
سربېره ښه اخلاق د الله تعالی بندگي ده او اسلام پرې ټینګار کړی دی، لکه
چې الله تعالی فرمایي:

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٠﴾
ژباړه:

د نرمۍ او تېرېدنې لار غوره کړه، د ښو چارو ښوونکی اوسه او له ناپوهانو سره
مه ښه نه.

په بل ځای کې د خپل پېغمبر په ستاینه کې داسې فرمایي:

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ ؕ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ
فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ ؕ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿٣١﴾

ژباړه:

(ای پېغمبره!) دا د الله ﷻ لوی رحمت دی، چې ته د دې خلکو لپاره ډېر نرم

خويه جوړ شوی يې، که داسې نه وای او ته توند خويه او سخت زړی وای؛ نو دا ټول به ستا له شا و خوا نه خواره شوي وای، د دوی خطاوې وېښه، د دوی لپاره بښنه وغواړه او د دين په چارو کې هغوی ته هم په مشوره کې برخه ورکړه، بيا چې ستا اراده پر کومه رایه ټينګه شي؛ نو پر الله ﷻ توکل وکړه، د الله ﷻ هغه خلک خوښېږي، چې د هماغه په ډاډينه کار کوي.

نبي کریم ﷺ فرمايلي دي:

إِنْ أَحْبَبَكُمْ إِلَيَّ أَحَاسِنُكُمْ أَخْلَاقًا ، الْمُوْطِئُونَ أَكْنَافًا ، الَّذِينَ يَأْلِفُونَ وَيُؤْلَفُونَ ، وَإِنْ أَبْغَضَكُمْ إِلَيَّ الْمَشَاوُونَ بِالنَّمِيمَةِ ، الْمَفْرُقُونَ بَيْنَ الْأَحْبَةِ ، الْمُلْتَمِسُونَ لِلْبِرَاءِ الْعَيْبِ
ژباړه:

په تاسې کې ما ته ډېر خوښ هغه څوک دي، چې اخلاق يې ښه وي له خلکو سره مينه کوي او خلک له دوی سره مينه کوي او ډېر ناخوښ ما ته هغه څوک دي، چې د خلکو ترمنځ شیطانت کوي، دوستان سره جلا کوي او په پاکو خلکو کې عيبونه لټوي.

رڼا

د دوه زړتوب، شک او د مشکلاتو تر څنګ له اميدونو پرته ګرځېدل انسان په عصبي ناروغيو اخته کوي.

خلا

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

ژباړه:

الله ﷻ هيڅ نفس ته د هغه له وسې نه پورته مسووليت نه متوجه کوي.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

څلورم عقیق:

د نېکمرغۍ لس بنسټونه

سبر کوه الله تعالى تر تنگسې وروسته پراخي راولي، کېدای شي دغه ستونزه ختمه شي او کېدای شي...

يو امريکايي ارواپوه (د. دیکس) وايي، چې نېکمرغه ژوند تېرول يو ښه هنر دی، چې لس اصول يې دا دي.

لومړی: هغه کار کوه، چې ستا خوښ وي، که د هغه کار زمينه درته سازه نه وي؛ نو بيا هغه کار کوه، چې په وزگارتيا کې يې کوي.

دویم: خپله روغتيا په پام کې نيسه، ځکه روغتيا د نېکمرغه ژوند روح دی او روغتيا په لږ خوراک، څښاک او له ضرري شيانو نه په ځان ساتنه کې نغښتې ده.

درېیم: هر انسان بايد په ژوند کې يو هدف ولري، ځکه هدف انسان ته جذبه او خوشحالي وربښي.

څلورم: انسان بايد له خپل ژوند سره ځان هماغسې عيار کړي او پر ژوند قناعت وکړي.

پنځم: انسان بايد په خپل اوسني ژوند کې فکر وکړي، په تېر پښېمانه او له راتلونکي اندېښمن نشي.

شپږم: انسان بايد په خپل کار کې فکر وکړي او نور خلک په خپل فکر ملائته نه کړي.

اووم: انسان بايد (په دنيوي چارو کې) تر ځان ښکته خلکو ته وگوري.

اتم: انسان بايد ځان د موسکا، خوشحالي او د نېکپالو له ملگرتيا سره اشنا کړي.

نهم: انسان هله د نېکمرغۍ خوږ بوی محسوسولای شي، چې د نورو په ګټه کار کوي.

لسم: د خوښۍ شېبې غنیمت او د نېکمرغۍ اډې وبولئ.

رڼا

له نننۍ ورځې ګټه پورته کړه او منګولې پرې ټینګې کړه او هغه شی وپلټه، چې درد تر راتلو مخکې ختموي.

خلا

كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ۝

ژباړه:

هره ورځ الله ﷻ په یوه حالت کې دی.

به الله ﷻ پورې له غم او اندېښنو څخه پنا وغواړه!

ولو أن النساء کمن عرفنا - لفضلت النساء علی الرجال!

ژباړه:

که ښځې د هغه چا په څېر شي، چې موږ يې پېژنو؛ نو له سړيو به غوره شي. زه فکر نه کوم، چې کوم هوښيار انسان تازه گي او خوشحالي نه خوښوي او زما په اند به هيڅ داسې مؤمن نه وي، چې سپېره والي او نهيلي به ښه ايسي؛ خو ډېر ځل پر يو چا حالات داسې لاسبري شي، چې خوښي او ډاډ يې ختم کړي، له دې امله که څوک الله ﷻ مه کړه له داسې حالاتو سره مخ شي؛ نو پکار ده، چې د الله ﷻ لور ته خپل پام راواړوي، چې الله ﷻ يې له هغه مصيبتو خلاص کړي، ځکه چې د غم څپو ته ورغاړې وتل لا پسې د تيارو تل ته ور پرېوتل دي او په سره لا په کارونو کې کمزوري رامنځته کېږي.

له همدې امله به رسول الله ﷺ خپلو ملگريو ته له داسې افتونو نه د خلاصي لپاره دعا ور ښووله، چې په داسې حالاتو کې له الله ﷻ څخه د خلاصون دعا غواړي، لکه چې ابو سعيد خدری ﷺ فرمايي:

يوه ورځ رسول الله ﷺ جومات ته راتوت؛ نو په جومات کې يې ناڅاپه پر ابو امامه ﷺ سترگې ولگېدې، چې دا يو انصاري صحابي و؛ نو ويې پوښته، چې ای ابو امامه! څنگه په جومات کې د لمانځه له وخت پرته ناست يې؟ ابو امامه عرض وکړ، چې ای د الله ﷻ رسوله! غمونه او پورونه راغاړې وتي دي، نبي ﷺ ورته وويل: داسې کلمات درته ونه ښييم، چې په ويلو به يې الله تعالی درپېښ غمونه ختم او پورونه دې خلاص کړي؟ ما عرض وکړ، چې ای د الله ﷻ رسوله! ولې نه! راته يې وښايست! نو نبي کریم ﷺ راته وفرمايل: کله چې دې سبا کړ (يعنې د ورځې په پيل کې) دغه کلمات ووايه:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَأَعُوذُ

د نړۍ نېکمرغه بڼه

يَا مَنْ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ

سنن أبي داود محقق وبتعليق الألباني - (١ / ٥٦٩)

ژباړه:

ای الله ﷻ زه په تا پورې له کم عقلۍ، سستۍ، بې زړه توب، بخیلتیا،
قرض له ډېرېدو او د خلکو له غوسو نه پناه غواړم.

ابو امامه وايي ما دا کار وکړ؛ نو الله ﷻ مې غمونه ختم او قرضونه یې راڅخه ادا
کړل.

رڼا

د معدې زخم له هغو شيانو څخه نه جوړېږي، چې ته یې خوري، بلکې له
هغو شيانو جوړېږي، چې تا خوري.

خلا

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ

ژباړه:

پر تاسې ټول نعمتونه د الله ﷻ له لوري دي.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

شېرم عقیق:

د ژوند په سختو کې مرستندویه ښځه

له فاطمة الزهراء عليها السلام څخه نقل دي، چې دې به ډېرې ورځې په ولبره تېرولې، یوه ورځ یې مېړه، یانې علي عليه السلام ولیده، چې رنگ یې تک ژېړ اوښتی و؛ نو مېړه یې وپوښته:

علي عليه السلام: فاطمې! دا په تا څه شوي دي، چې داسې ژېړه اوښتې یې؟
فاطمه عليها السلام: له تېرو درېوو ورځو راهیسې په کور کې د خوراک څه نشته؛ نو ولبرې داسې کړې يم.

علي عليه السلام: ما ته دې ولې نه ویل؟

فاطمه عليها السلام: ما ته مې پلار (یانې نبي کریم صلي الله عليه وسلم) د واده په شپه ویلي وو، چې که علي کور ته څه راوړل؛ نو خوره یې او که رایې نه وړه؛ نو ترې غواړه یې مه!
ډېرې ښځې د مېړونو د جیبونو په تشولو کې سمې دکتورې کړې وي او ځینې خو لا داسې وي، چې بېخي د مېړه په جیب کې یوه ټکه هم نشي رغملای، یانې چې څه ورسره وويني؛ نو غواړي، چې له جیبه یې ورته وباسي؛ نو په باریکه وخت کې په کور کې ځان ناروغ کړي او تر هغې نه غلې کېږي، چې د مېړه جیب یې تش کړی نه وي او دا منل شوې خبره ده، چې یو ځل که سړي غاړه کېښوده؛ نو بیا یې د تل لپاره بېرغ نه پورته کېږي او د تل لپاره د بدبختۍ وزرې پرې خورېږي، کېدای شي، چې بدبختي پرې تر ډېر ځنډ وروسته را ستنه شي. او کله دغه بدبختي د خپلمنځي اختلاف بڼه هم غوره کوي او چې کله د خپلمنځي تاو ترینوالي بڼه غوره کړي؛ نو بیا یې مېړه د هغه باندېچي شاعر - چې هغه خپله ښځه یې پس له ډېرو سختیو او ستونزو ګاللو وروسته طلاقه کړې وه - شعر په خواږه غږ وايي:

لعنت أمامة بالطلاق - ونجوت من غل الوثاق

هانت فلم یالم لها قلبي - ولم تدمع مآقي

ودواء مالا تشتهيه - النفس تعجيلُ الفراقِ
والعيش ليس يطيب بين - اثنين في غير اتفاقِ
ژباړه:

امامة مې په طلاقو وويشته او ځان مې له مضبوطې کړۍ څخه خلاص کړه
هغه چې له ما څخه جلا شوه؛ نو زړه مې پرې هيڅ دردمن نشو او نه مې پرې
سترگو او ښکې توې کړې او د هر هغه شي روغتيا، چې زړه يې نه غواړي ژر
جلا کېدل دي او د دوو کسانو ترمنځ ژوند له اتفاق پرته نه ښه کېږي.

رڼا

ژوند هسې هم ډېر لنډ دی؛ نو موږ يې ولې ښه پسې رالڼد کړو لکه چې
پښتو ژبی شاعر قمر زمان قمر تايښی وايي:
دا ژوند خو زموږ کم د محبت لپاره هم دی
حيران یم چې نفرت ته وزگارېږي خلک څنگه!

خلا

کاميابي داده، چې هره ژبه تا وستايي.

اووم عقیق:

جنتی ښځه

ان ربًّا كان يكفيك الذي - كان منك الأمس يكفيك غدك
ډېاره:

ستا هغه رب، چې پرون ستا د کارونو لپاره بس و؛ نو سبا هم بس دی.
مطاء بن ابي رباح ؓ د ابن عباس ؓ له خولې وايي، هغه راته وويل، چې يوه
جنتی ښځه در و نه ښييم؟ ما عرض وکړ، چې ولې نه! هغه راته وويل، چې
دغه توره ښځه وينې؟ دغه ښځه نبي ﷺ ته راغله او ورته يې وويل، چې پر ما
هره ورځ مېرگي راځي، را غورځېږم او چې مېرگي راباندې راشي؛ نو بيا خپل
کالي شلوم او ځان يې ستره کوم، ته له الله تعالى څخه زما لپاره سوال وکړه،
نبي ﷺ ورته وفرمايل: ستا خوښه که صبر پرې کولای شې؛ نو الله ﷻ به د
دغه صبر په بدله کې جنت درکړي او که صبر پرې نشې کولای؛ نو هم
خوښه دې، زه به الله ﷻ ته دعا وکړم روغه به دې کړي. هغې ښځې وويل،
چې پر دې ناروغۍ صبر کولای شم؛ خو فقط له بې پردې کېدو نه د خلاصون
دعا راته وکړه، چې که مېرگي راباندې راځي، خير دی؛ خو چې ځان نه بې
ستره کوم؛ نو نبي ﷺ د هغې لپاره دغه دعا وغوښته (بيا به چې پرې مېرگي
راغلل؛ نو خپل کالي به يې نه شکول).

دغه مؤمنې او پرهېزگارې ښځې په دې فاني دنيا کې پر مصيبت ځکه صبر
ته چمتو شوه، چې د صبر په مقابل کې الله تعالى ورته جنت ورکړي او دغه
سودا يې وگټله؛ نو جنتی شوه؛ خو دا خبره يې بده وگڼله، چې عورت يې
ښکاره شي او خلک ورته وگوري، ځکه دا کار له مسلماني، پرهېزگاري او
پاکې ښځې سره نه ښايي؛ نو موږ به دې برېښو او لغرو ښځو ته څه ووايو،

د نړۍ نېکمرغه ښځه

چې د خپلې ښکلا د ښکاره کولو په لړ کې ډېرې هلې ځلې کوي او د حیا بورقې لا پخوا له سره غورځولي دي.

رڼا

په لوی لاس ځان د خپکان ښکار کوه مه! له صبر او زغم نه کار اخله او په ثابت قدمۍ د حقیقت مقابله کوه او هغه کار کوه، چې له تا سره ښايي!

خلا

د انسان د صبر او رېښتینولۍ په کچه مرسته راځي.

خیراتونه د مصیبتونو مخه نیسي

وفي كل شيء له آية - تدل على أنه الواحد

ژباړه:

هر شی د الله تعالی پر یو والي گواهي ورکوي.

صدقه د سینې د پراخۍ له دروازو څخه یو لویه دروازه ده، که څوک په دې فاني دنیا کې پر چا څه لگښت وکړي، یانې صدقه پرې وکړي؛ نو په دې دنیا یې ستره ګټه دا ده، چې الله ﷻ به یې سینه پراخه کړي، زړه ته یې خوشحالي او رڼا وربښي، له دې امله موږ ټولو ته پکار ده، چې ځان له صدقې او خیراتونو سره اشنا کړو، هغه لږ او که ډېر وي؛ خو صدقه ترې کول پکار دي، یانې د چا چې څومره وس وي، باید د خپل وس مطابق صدقه هر چا ته کول پکار دي، که چا د یوې خرما، یوې مړۍ ډوډۍ، یو ګوت اوبو، یا شپږو د خیراتولو وس لري؛ نو هغه دې خیرات کړي [ځکه چې الله ﷻ د چا د خیرات کمیت او کیفیت ته نه ګوري، بلکې د انسانانو نېتونو ته ګوري، چې دوی یې په څه نېټ صدقه کوي، زما د رضا لپاره یې خیراتوي او که د ځانښودنې لپاره یې کوي، بله دا چې که څوک د لږ څه خیراتولو وس نه لري؛ نو لږ تره لږه په ورین تندي له چا سره مخ کېدل او چا ته خوږه خبره کول هم صدقه ده] همدا راز که د ناروغ پوښتنه وکړئ؛ نو په دې سره به هم الله ﷻ له تاسې نه غمونه او مشکلات سپک کړي، صدقه یوه داسې دوا ده، چې یوازې د اسلام په درملتون کې موندل کېدای شي.

یو چا له عبدالله بن مبارک ﷺ څخه پوښتنه وکړه، چې ای ابو عبدالرحمانه! له اوو کالو راهیسې مې پر زنگانه یوه دانه راختلې ده، له ډېرو طبیبانو مې پوښتنه وکړه او ډېرې دوا ګانې مې وخوړې؛ خو هیڅ ګټه یې رانه کړه؟!

عبدالله بن مبارک ﷺ ورته وویل، چې لاړ شه! په یو داسې ځای کې شا

د نړۍ نېکمرغه ښځه

(کوهی، وکنه، چې هلته خلک اوبو ته ډېره اړتیا لري! ان شاء الله چې په هغه
خاک کې د اوبو په راختلو سره سم به ستا له زنګانه نه د وینې راوتل بند شي او
دغه درېښنه ناروغي به دې ښه شي، څنگه چې هغه سړي دغه کار وکړ؛ نو
الله ﷻ روغ جوړ کړ.

زما خوږې خوږې! دا څه نا اشنا خبره نه ده، ځکه نبي ﷺ فرمایلي دي، چې
په صدقه د خپلو ناروغانو درملنه وکړئ!
همدا راز نبي کریم ﷺ فرمایي، چې صدقه د الله ﷻ غوسه سړوي او د بد مرګ
منځه نیسي.

رڼا

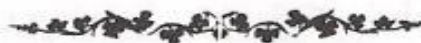
اندېښنې له وزګارتیا سره ملې دي.

خلا

حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ۝

ژباړه:

(په جنت کې) داسې حورې دي، چې په خیمو کې بندې دي.

د نېکمرغه ښځې د

لا نېکمرغۍ لپاره

لس

نایابه

مرغلرې

د نړۍ نېکمرغه بڼه

نهم عقیق:

ښایسته روحې شه، ځکه ښایسته پیدا یې

ولا تجزع لحادثة الليالي - فما لحواث الدنيا بقاء
ژباړه:

له مصیبتونو څخه ډېر فریادونه مه کوه! ځکه د دنیا حوادث نه پاتې کېږي. په اسمان کې ستوري دومره ښکلي ښکاري، چې زړونه د ځان په لور راکاږي او ښکلا یې ورځ په ورځ زیاتېږي، همدا راز اسمان هم بېلابېلې بڼې بدلوي، لکه د لمر له پرېوتو نه تر راخو پورې یو ډول حالت وي، د سپوږمۍ په شپه ستوري او اسمان یو ډول، په تکه توره شپه یې بیا بڼه بل ډول وي، همدا راز شین اسمان یو ډول او د ورېځې په ورځ بیا اسمان بل ډول وي، چې دغه هر څه یې په خپل ځای زړه رانېکون لري.

همدغه ستوري دي، چې په تکه توره شپه کې له اسمانه سترګونه وهي او په ټول اسمان کې خواره واره پاشل شوي دي او دغې ښکلې سپوږمۍ ته وګورئ، چې په تکه توره شپه کې موږ ته خوږه تته رڼا راکوي او دغې خلاصې فضا ته وګورئ، چې ورته په کتو له سره د سړي زړه نه تنګېږي، دغه په زړه پورې ښکلا په الفاظو کې نشي رانغښتل کېدای، لنډه دا چې انسان د دغې ښکلا په لیدو ژوندی وي.

رڼا

له کومې بلا نه چې نه خلاصېږي، هغې بلا ته دوه ځله خنده، ځکه خپګان څه ګټه نه لري.

خلا

وَلَا تَبْرَحْ جَنَّاتِ الْجَاهِلِيَّةِ

ژباړه:

د جاهلیت د زمانې په څېر پردیو سړیو ته خپل سینګار مه ښکاره کوئ.

لسم عقیق:

خپل تاریخ لیکونکي عظیمه ښځه

أترى الشوك في الورود وتعمى - أن ترى فوقه الندى إكليلا
ژباړه:

ته په گلانو کې اغزي وينې؛ خو د گلانو په سرونو د تاج په څېر پرته پرځه نه وينې!

عثمان بن عفان ؓ د روميانو د مقابلې کولو لپاره حبيب بن مسلمة الفهري د يوه لښکر امير وټاکه، روميانو هم خپل خلک د مسلمانانو مقابلې ته راپارولي وو. د حبيب ښځه هم د دې لښکر يوه عسکره وه، د جنگ تر پيل کېدو مخکې حبيب پر خپل لښکر راگرځېده، په دې لړ کې يې پر خپله ښځه سترگې ولگېدې، ښځې خپل مېړه، يانې حبيب بن مسلمة وپوښت، چې کله جنگ تود شي او صفونه يو په بل کې ننوځي؛ نو په دغه وخت کې دې زه چېرته ولټوم؟ حبيب ورته په ځواب کې وويل، چې په دغسې وخت کې ما د روم د پاچا په څېمې کې لټوه، که هلته دې ونه موندلم؛ نو بيا به مې په جنت کې وينې، کله چې د جنگ ميدان تود شو، حبيب او د هغه ملگريو په بې سارې زړورتيا او مېړانه وجنگېدل ان تر دې چې الله تعالی پر روميانو لاسبري کړل؛ نو حبيب د روم د پاچا د کېږدې پر لور منډه واخيسته، چې هلته د خپلې ښځې انتظار وکړي؛ خو کله چې د کېږدې دروازې ته ورسېده؛ نو هک پک چېرې دريان ودرېد، ځکه چې ښځه يې تر ده مخکې هغې څېمې ته ننوتې وه او هلته شهیده شوې پرته وه!!!

که ښځې داسې وای؛ نو تر سړيو به هم غوره وای.

رڼا

په ژوند کې هيڅ داسې سخت کار نشته، چې هواری ونه لري؛ خو په دې شرط، چې په انسان کې د کار کولو وړتيا وي.

خپل وختونه په هوا کې مه لگوه!

نزداد هماً کلما ازددنا غفّ - والحزن کل الحزن في الإكثار
ژباړه:

کله چې مو مالداري زیاته شي؛ نو غمونه ډېر شي، ځکه چې د مال له ډېرښت سره غمونه ترلي دي.

نبي ﷺ عائشې ؓ ته فرمایلي وو «که تا گناه کړي وي؛ نو له الله ﷻ نه بښنه وغواړه او توبه وباسه، ځکه کله چې بنده پر خپله گناه اقرار وکړي (او توبه ترې وباسي) نو الله تعالی ورته گناه بښي».

تاسې فکر وکړئ فرض کړئ، چې تاسې ته د خپلې خوښې ژوند در په برخه شو او څه چې مو غوښتل هغه مو تر لاسه کړل؛ خو ناڅاپه دغه هرڅه ستاسې له لاسه بېرته ووځي، په داسې حال کې چې هیڅ څه مو ترې نه وي پورته کړې؛ نو په دغه وخت کې به تاسې څومره خواږدې او دردمنې شئ، افسوس به کوئ او لاسونه به مېرئ او له ډېرې خواشینۍ نه به پر خپلو لاسونو چکونه لگوئ، همدغه مثال د ژوند دی، چې دا دومره ارزښتناک شی له تاسې نه خوشې په خوشې تېرېږي او تاسې ترې هیڅ څه نه پورته کوئ؛ نو سبا د قیامت په ورځ به همدغسې خپه او پښېمانه یاستئ، چې ولې مو په دنیا کې له ژوند څخه څه نه پورته کوله؟

دغه عمر یوه داسې ارزښتمنه مرغلره ده، چې په مادیاتو نه اندازه کېږي، ستا عمر له ډېرو قیمتي شیانو عبارت دی؛ خو دغه قیمتي شیان ستا له لاسه وځي او بېرته نه راګرځي، او دغه قیمتي شیان په دنیا کې ستا راس

المال دی، چې د جنت هر نعمت پرې اخیستل کېدای شي؛ نو بیا دغه ژوند
له توبې پرته ولې ضائع کوي؟

رڼا

د نېکمرغۍ یوازینی لار دا ده، چې له هغو چارو ځان وساتل شي، چې پرې
لاسبري نه یاست.

خلا

فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ

ژباړه:

ستا لپاره به الله ﷻ پوره شي.

نېکمرغي په پيسو نه اخستل کېږي

والنفس راغبه إذا رغبتها - وإذا تُردُّ إلى قليل تقنع
ثباره:

نفس پر هر څه لاسبری کېدای شي؛ خو که څوک يې هغه لور ته وهڅوي؛
خو که خپله يې خواهشاتو ته هڅوې؛ نو بيا ډېر لږ خواهشات دي، چې ښايي
نفس ترې منع شي.

ډېرو خلکو خپله ځواني او روغتيا د مال گټلو په لړ کې له لاسه ورکړه، بيا يې
دغه مالونه د نېکمرغۍ د ترلاسه کولو په لړ کې وکارول؛ خو د نېکمرغۍ پر
ځای يې بدبختي په برخه شوه، ځکه دغو خلکو خپل مال د ځوانۍ د راستنولو
لپاره ولگاوه؛ خو زړښت راوښول، شتمني يې د روغتيا لپاره ولگوله؛ نو نه
رغېدونکي ناروغۍ لا پسې کمزوري کړل.

يو پوه کس وايي چې د ژوند ټوله ارزو مې د مال گټل دي، دا گومان يې کاوه،
چې د سلو کلو لپاره دې د دې مال له امله نېکبخته شي او پر مال باوري و،
چې ټولې ارزوگانې به يې پوره کړي، خوبونه، ارزوگانې او دنيا به يې مخې ته
ذليله سجدې کوي، تر شلو کلونو وروسته ورته له خپلې ارزو نه څو چنده
ډېر مال ورکړل شو؛ خو خوب، روغتيا او ځواني ترې لاړه، داسې ويل
کېږي، چې ده به ويل: کاش! چې له الله ﷻ څخه مې مال نه وی غوښتلی،
کاش! چې له الله ﷻ څخه مې سل کاله غريبې غوښتې وای، پيتي مې خوړلی،
ان تر دې چې د کرایه ورکولو وس مې هم نه درلودای!

دغه کس د روغتيا قدر تر هغې نه پېژانده، چې ترې لاړه او مخکې پر دې

خېره نه پوهېده، چې نېکمرغي په پيسو نه اخيستل کېږي، ځکه اوس خپله
لوله شتمني ولگوي؛ نو تېره شوې يوه ورځ پرې نشي راستنولای.

رڼا

له انسان سره نه ښايي، چې خپل نېم ژوند په شخړو کې تېر کړي.

ځلا

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ

ژباړه:

په صبر او لمانځه مرسته وغواړئ؛

درېيمه مرغلره:

توندي او غوسه د بدبختۍ د اور لرگي دي

مَنْ إِنْ تَكُنْ حَقًّا تَكُنْ أَحْسَنَ الْمَنْئِ - وَالْأَفْقَدُ عَشْنَا بِهَا زَمَنًا رَغْدًا
ژباړه:

ای زما ارمانونو! که تر سره شوئ؛ نو ډېر خوند به وکړي؛ خو که تر سره نشوئ؛ نو تر تاسې پرته هم ژوند ښه تېرېږي.

صبر او نرمي د لوړې هوښيارتيا نښه ده او په دې سره انسان پر خپله غوسه او کم عقلۍ لاسبری کېږي اناة~ توندي نه کولو، کلک هوډ لرلو او په عقل او پوهې سره د چارو تر سره کولو ته وايي، دغه دوه خويونه دي، چې له اندېښنو سره ډغرې وهي او دغه دوه خويونه يانې صبر او اناة، که په چا کې نه وي؛ نو له ډېرو ښېگړو بې برخې کېږي او د اندېښنو په مېچن له دل کېدو سره مخ کېږي، ځکه صبرناک په خپل صبر ډېر شرونه ستنوي، او توند خويه سړی وړوکی شر هم غټوي، د اندېښنو لاملونه زياتوي او د اناة والا انسان ډېر کم پښېمانه کېږي او ډېر لږ داسې کار کوي، چې له پايلې يې ناخبره وي، همداراز نرم خويه کس خپلو اعصابو ته ځکه رسوي، ځکه تل يې اعصاب نورمال او زړه ډاډمن وي.

زموږ د اسلام خالص دين په نرمۍ، صبر او اناة ډېر ټينگار کوي، لکه چې نبي ﷺ فرمايلي دي:

په کوم شي کې چې نرمي وي؛ نو نرمي هغه شي ته ښکلا وربښي او په کوم شي کې چې نرمي نه وي؛ نو هغه عييجن وي.

رڼا

موږ د خپل ژوند ارزښتمنې شېبې په بې ارزښته شيانو خرابوو.

څلورمه مرغلره:

د مال د راټولولو لوبه پای نه لري

خذوا کُلَّ دُنْيَاكُمْ وَاتْرَكُوا - فَوَادِي حَرّاً طَلِيقاً غَرِيباً
ژباړه:

تاسې خپله ټوله دنیا واخلي؛ خو زما زړه خپلواک، خلاص او غريب پرېږدئ!

بيفر بروک وايي: ما ډېره شتمني وگټله؛ خو پر دې پوه شوم، چې د مال د راټولولو سيالي يوه داسې خطرناکه لوبه ده، چې هيڅ پای نه لري، ټول ژوند له منځه وړي او نېکمرغي ختموي؛ نو ځکه مې خپل لوری بدل کړ او بلې خوا ته مې مخه کړه، يانې د مال گټلو هڅه مې پرېښوده او د ټولنې په خدمت کې د نېکمرغۍ په لټه کې شوم.

زه هر سړي ته دا نصيحت کوم، چې د مال راټولو لوبه پرېږدي او له دغه کاره له واره لاس واخلي او چې څه يې کړي وي، له هغې گټه واخلي او د ټولنې د خدمت لپاره خپلې مټې راوټغاري، ځکه چې د مال راټولونکي له ډېر مال څخه خپله لږه گټه پورته کوي او نور هر څه يې وارثانو ته پاتې وي.

رڼا

ځان پر دې ښه پوه او ډاډمن کړه، چې هر کار اسان دی او هيڅ کار درته ناشونی نه دی!

خلا

يُنَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ۝

ژباړه:

ای اوره! پر ابراهيم ښه يخ او سلامتيا وگرځه!

وزگارتيا بدگنې رازپرېوي

ما کُل ما يتمنى المرء يدركه - تجري الرياح بما لا تشتهي السفن
ژباړه:

د انسان ټول ارمانونه نه پوره کېږي، ځکه چې هواگانې د بېړۍ وان په خوښه نه چلېږي.

د وزگارتيا په غېږ کې په زرگونو رذالتونه رازپرېږي، که محنت او خواري د ژونديو صفت وگڼل شي؛ نو وزگار خلک په مړو حساب دي، د دنيا دا ژوند د يوه وروستني لوی ژوند لپاره د کروندې په څېر دی، وزگار خلک بايد بيا بې پيسو او بې فصله راپاخول شي او له هلاکت او تاوان پرته هيڅ شی ورسره نه وي.

نبي ﷺ د زرگونو خلکو غفلت او بې پروايۍ ته اشاره کړې، چې دوی ته د روغتيا او وخت نعمتونه ورکړل شوي نبي ﷺ فرمايلي دي «دوه داسې نعمتونه دي، چې ډېر خلک پکې تاوانيان دي، يوه روغتيا او بله وزگارتيا». هو! ډېر داسې روغ بدن والا خلک شته، چې په دې ژوند کې له کوم اميد او مشغولتيا پرته پرېشانه وي او داسې پيغام هم ورسره نه وي، چې دا يې په ژوند کې د کاميابولو لپاره هڅه وکړي، ايا خلک د دې لپاره پيدا شوي؟ نه!

الله تعالى فرمايلي دي:

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١٠﴾ فَتَعَلَى اللَّهُ الْمَلِكُ
الْحَقُّ

ژباړه:

ايا تاسې گومان کوئ، چې موږ بېکاره پيدا کړي ياستئ او موږ ته به نه راستنېږئ، الله تعالى چې په حق بادشاه دی اوچت دی.

ژوند د يوه حق لپاره پيدا شوی دی؛ نو پر ځمکه، اسمان، انسان او پر هغه
 څه چې د ځمکې او اسمان ترمنځ دي، پرې لازم ده، چې دغه حق وپېژني او د
 همدې برابر ژوند سر ته ورسوي.

که يو انسان د شهوتونو په بېړۍ کې سپور شي او د هغې په پوره کولو کې له
 هر څه نه بې پروا شي؛ نو دغسې انسان د ځان لپاره په اوسني او راتلونکي
 وخت کې ډېر بد ځای تيار کړي.

رڼا

د تل لپاره په خيال کې د کاميابۍ انځور کېنوه او په ذهن کې يې کلک کړه!

خلا

وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

ژباړه:

الله ﷻ ورته له داسې ځايه رزق ورکوي، چې د ده گومان هم نه وي.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

شپږمه مرغلره:

له غوسې، شور او ستړيا نه خوندي کور

والفتی الحازم اللیبب إذا ما - خانه الصبر لم یخنه العزاء
ژباړه:

له هوښیار او عقلمن ځوان سره، که صبر خیانت وکړي؛ نو کلکوالی ورسره
خیانت نه کوي.

خپل پلار ته یې د ژړا په حال کې وویل: «ای پلاره! زما او د مېړه ترمنځ بېگانه
څه شخړه رامنځته شوه؛ نو زما د یوې خبرې له امله غوسه شو، چې کله زه د
هغه پر غوسه پوه شوم؛ نو پر خپلو کړو پښېمانه شوم او هغه ته مې عذر
وړاندې کړ؛ خو هغه زما عذر ونه مانه او مخ یې راڅخه واړاوه؛ نو زه یې تر
هغې تر خوا تاوېدم راتاوېدم، چې ویې خندل او له ما خوشحاله شو؛ خو زه بیا
هم له خپل رب نه وېرېدم، هسې نه، چې ما په هغه وخت راونه نیسې، چې
د مېړه د خپګان پر مهال مې د هغه وینه پکې سپڅلې ده؛ نو پلار یې ورته
ووویل، چې ای لورې! که ته د مېړه تر خوشحالولو مخکې مړه وای؛ نو زه به
هم له تا خوشحاله نه وای، ته نه پوهېږې، چې له کومې ښځې څخه مېړه
خپه وي؛ نو په قرآن، تورات، انجیل او زبور کې پرې لعنت ویل شوی او د
مرګ چپې پرې سختېږي، قبر پرې تنګېږي او د هغې ښځې لپاره خوشحالي
ده، چې خاوند ترې خوشحاله وي.

نېکمرغه ښځه تل په دې هڅه کې وي، چې د خپل مېړه خوښه وي او داسې
کار ترې ونشي، چې د دې او د مېړه ترمنځ ژوند پرې داغجن کړي.
یوه سړي خپلې ښځې ته د نصیحت پر مهال داسې وویل:

خذي العفو مني تستديمي مودتي - ولا تنطقي في سورتی حين أغضب
ولا تنقريني نقرک الدف مرة - فإنک لا تدرین کیف المغیب
ولا تُکثري الشکوى فتذهب بالهوى - ویأبأک قلبي والقلوب تقلب

فإني رأيت الحبَّ في القلب والأذى - إذا اجتماعا لم يلبث الحبُّ يذهبُ
ژباړه:

له ما نه بښنه وغواړه، چې دوستي مو تل پاتې شي او چې زه غوسه شم؛ نو ته
خبرې مه کوه! او ما د چمبې په څېر مه ډنگوه، ځکه ته نه پوهېږي، چې پټ
څه شی دي.

ډېرې گيلې مه کوه! هسې نه چې مينه مې درسره ختمه شي او زما زړه له تا
انکار وکړي، ځکه زړه او بښتونکی راوښتونکی شی دی او ما وليدل، چې کله
محبت او تکليف دواړه په يوه زړه کې راټول شي؛ نو محبت ترې کډه کوي.

رڼا

د کمزورتيا انځور پرېږده او له ذهنه يې وباسه!

خلا

لا امان لمن لا ايمان لها.

ژباړه:

د هغه چا لپاره امن نشته، چې ايمان پکې نه وي.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

اوومه مرغلره:

پاکلمني او حيا د ښايسته وو ښکلا ډېروي

ولما قسا قلبي وضاعت مذهبى - جعلتُ الرجا منى لعفوك سلماً
ژباړه:

کله چې مې زړه کلک او لارې مې تنگې شوې؛ نو خپل اميد مې ستا ښښې ته
زینه کړ.

تاسې د ام سلمې ؓ دغه حديث اورېدلى دى، چې کله يې له نبې ؐ څخه دغه
کلمات واورېدل ((چا چې خپله جامه د تکبر له امله ښکته کړه؛ نو الله ؑ به
ورته د قيامت پر ورځ ونه گوري؛ نو ام سلمې عرض وکړ، چې دا ښځې به له
خپلو لمنو سره څه کوي؟ نبې ؐ ورته وويل: يوه لوېشت دې يې ښکته کړي،
ام سلمې بيا عرض وکړ، چې په دې سره به يې پښې ښکارې؟ نبې ؐ ورته
وفرمايل، چې يو گز دې يې ښکته کړي او له دې څخه ډېر دې يې نه ښکته
کوي)).

اى د مؤمنانو مورې الله ؑ دې ډېر خير درکړي!! اى ام سلمې ؓ الله دې ډېر
خير درکړي! ام سلمه متکبره او د ناز خاونده نه وه؛ خو د مسلمانانو ښځې
حيانا کې، پاک لمنې او پتمنې وي، نه غواړي چې پښې يې ښکاره شي او جامې
يې لمن دارې وي په ځان پسې يې پر ځمکه راکاږي؛ خو زموږ د اوسني پېر
ښځې (إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ) خپلې لمنې له لمدېدو او خاورو نه د ساتلو په موخه
تر خپله وسه پورته راکاږي او پر دې سربېره، که وس يې وشي؛ نو د کافرو
او زناکارو ښځو د تابعدارۍ له امله يې وباسي هم او د برېښېدو او بې حيا کېدو
لپاره (ولاحول ولاقوة الا بالله)، په زرگونو لارې چارې گوري او په سړيو کې
هم د سړيتوب فقط نوم پاتې دى، د دوى خوا ته ورځي او هيڅ باک يې نه
گڼي، حيا لاره:

يعيش المرء ما استحيا بخير - ويبقى العود ما بقى اللحاء

فلا والله ما في العيش خيرٌ - ولا الدنيا إذا ذهب الحياءُ
ژباړه:

کله چې په سړي کې حيا وي، ژوند به يې له خيره ډک وي او لرغی تر هغې
پاتې کېږي، چې پوستکي پرې وي، پر ژوند غرور نه دی پکار، قسم پر
الله ﷻ، چې په ژوند او دنيا کې له حيا پرته هيڅ خير نشته.

رڼا

راحة الجسم في قلة الطعام .. وراحة النفس في قلة الآثام ..
وراحة القلب في قلة الاهتمام .. وراحة اللسان في قلة الكلام.
ژباړه:

د بدن روغتيا په لږو خوړو کې ده او د روح روغتيا د ګناهونو په کم والي کې
ده او د زړه روغتيا د غمونو په کموالي کې ده او د ژبې روغتيا د خبرو په
کموالي کې ده.

خلا

صبرناک، ښه کارونه لاسته راوړي.

کله الله ﷻ پټ شيان هم راښکاره کوي

يا ربَّ اول شيءٍ قاله خلدي - أني ذكرتک في سري وإعلاني
ژباړه:

ای ربه تر ټولو لومړی شی، چې زما زړه یې وایي هغه دا دی، چې زه دې
ښکاره او پټ یادوم.

تر شلن کلن بېلتانه وروسته الله تعالی مقرره کړه، چې مور له خپلې (۲۵)
پنځه ویشټ کلنې پېغلې لور سره (په یوه همداسې نا اشنا کیسه کې) مخ
کړي.

مور یې د خپل مخکني مېړه تر جدا والي وروسته له بل مېړه سره نکاح وکړه،
په داسې حال کې، چې لور یې درې کلنه وه... د مور او لور تر منځ یو اوږد
بېلتون رامنځته شو... کلونه پس تر ډېرې پلټنې وروسته د اوږدې په یوه
ښکلې ورځ د سوده په غرونو کې یې د دغه ښځې هماغه ورکه لور د چکر
لپاره سپل ځای ته راوتې وه، ناڅاپه له یوې سردارې سره مخ شوه، په
مشغولتیا سره بوختې شوې، قدرت ته گوره، چې مور او لور سره مخامخ
ولاړې دي؛ خو سره نه پېژني، په دې جریان کې ناڅاپه یې مور د لور په
پرسېدلې گوته سترگې ولگېدې، چې دا یې د لور بېلوونکې نښه وه، مور یې
دغه پېغله وپوښتله، چې لورې مور دې شته که نه؟ نو هغې پېغلې ورته د
خپل ژوند پوره کیسه وکړه، د نجلۍ د کیسې په اورېدو ښځه پوه شوه، چې
دا هماغه له شلو کالو راهیسې ورکه لور ده، چې نن الله ﷻ راسره په ناڅاپي
ډول په دې سپل ځای کې مخ کړه، مور یې همداسې په غېږ کې راوښوله او
په ښکلولو یې سر شوه.

رڼا

نېکمرغي هله تر لاسه کېدای شي، چې انسان په خپل تېر او راتلونکي فکر
وکړي

نهمه مرغله:

يوه داسې کلمه ده، چې ځای او وخت ډکوي

يا مَنْ إِلِيهِ الْمَشْتَكِي وَالْمَفْزَعُ - أَنْتَ الْمَعْدُّ لَكُلِّ مَا يُتَوَقَّعُ
ژباړه:ای هغه ذاته! چې د فرياد او گيلې ځای يې او ته د هر هغه شي وعده کوي،
چې اميد يې کېږي.موسی ﷺ فرمايلي وو: «ای الله! داسې يوه دعا راته وښيي: چې تا پرې راغواړم
او جرگه درسره پرې کوم»، الله تعالى ورته وفرمايل: «ای موسی! لَا إِلَهَ إِلَّا
الله، وایه!»موسی ﷺ وویل: دا خو ټول خلک وايي، الله تعالى ورته وفرمايل، که دا اووه
اسمانونه او ځمکې د تلې په يوه چاپري کې کېښودل شي او دا کلمه په بل کې؛
نو لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ کلمه به پرې درنه شي».د لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ پر قېدونکي رڼاگانې او شغلې د گناهونو ورېځ له منځه وړي، د
لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ کلمې ويونکي له ډېرې رڼا څخه برخمن دي، چې يوازې الله
تعالی پرې پوهېږي.دغه رڼا د ځينو خلکو په زړونو کې د لمر په څېر روښانه وي، د چا په زړه کې
د پر قېدونکي ستوري په څېر وي، د ځينو په زړونو کې د يوې سترې شغلې
په ځلانده څېر وي او د ځينو په زړونو کې د تېزې ډيوې په څېر وي او په
زړونو کې بېخي تته وي.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

د چا په زړه کې چې د دغې کلمې رڼا خومره ډېره ؛ نو په هماغه کچه د انسان په ذهن کې شېبې او شهوتونه سپڅلي.

رڼا

د مؤمن نېکمرغي د الله ﷻ په مینه کې ده او د الله ﷻ لپاره مینه داسې نېکمرغي ده، چې تر هر شي ډېره ژوره ده، چې په خوند یې رښتینې مؤمنان پوهېږي او هغوی د دغې خوند په مقابل کې بل هیڅ شی نه قبلوي.

خلا

ښځه تر ټولو خزانو ډېره لوړ بیه او تر ټولو شتمنیو ستره شتمني ده.

د مسلمانې ښځې د
نېکمرغۍ
د لادېرولو لپاره لس
ګانې

لسمه مرغلره:

جنت ته لېوال زړونه

اسعدي بالحياة قبل الممات - واقظفي الزهر قبل ریح الشتات
ژباړه:

تر مرګ مخکې په ژوند نېکمرغه شه او د خزان له بادونو څخه مخکې ګلان راوشکوه.

تاسې د صالح بن حيي د بڼڅې هغه کیسه اورېدلې ده؟ چې په ځوانه ځوانۍ کونډه شوه او دوه غېږې ماشومان ورته پاتې شو، کله چې دغه یتیمان بچي یې پر بڼه او بد پوه شول؛ نو دغې کونډې مور یې تر هر څه له مخه ورته د الله ﷻ عبادت او د شپې تهجد وروښوول او ورته یې وویل، چې بچيو بڼه به دا وي، چې زموږ په کور کې د شپې هیڅ یوه شپبه هم د الله ﷻ له ذکر پرته تېره، یانې موږ باید ټوله شپه د الله ﷻ په یاد روڼه کړو، بچيو یې ورسره ومنله؛ نو مور یې شپه پر درېو برخو ووېشله او بچيو ته یې وویل، پلانکیه! چې د شپې په لومړۍ برخه کې به ته عبادت کوئ او په دویمه برخه کې به دې دغه بل ورور عبادت کوي او وروستی برخه به زه د الله ﷻ په عبادت روڼوم، ځکه چې د سهار لمانځه ته مو راپاڅوم.

زامنو یې ورسره په ورین تندي دغه خبره ومنله او عبادت یې ملا وتړله؛ خو کله چې یې مور مړه شوه؛ نو زامنو یې بیا هم د شپې هغه عبادت پرې نه ښود. ځکه چې په زړونو کې یې د عبادت مینې ځای نیولی و او تر هر څه ورته هماغه شپې خوندورې ښکارېدې، چې دوی پکې د شپې عبادت کاوه، همدا لامل و، چې د مور تر مړینې وروسته یې په خپلو کې سره سلا وکړه، چې مور؛ خو مړه شوه، چې د شپې درېیمه برخه به یې راسره په عبادت

د نړۍ نېکمرغه ښځه

رونوله: نو اوس باید شپه په دوو برخو وویشو، چې نیمه شپه به زه عبادت کوم او بل ورور ته یې وویل، چې پاتې شپه یې ته کوه... که کله به له دغو ډاډو نه کوم یو ډېر ناروغ شو؛ نو هغه بل به ټوله شپه په عبادت روڼوله...

رڼا

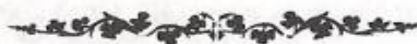
په ښه طریقه ژوند د نېکمرغۍ صحیح بلنه ده.

خلا

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا

ژباړه:

که د الله ﷻ نعمتونه شمېرئ؛ نو نه یې شی شمېرلای، یانې په شمېر کې یې رابندولای نه شی.

لومړۍ، گوتمه:

د تقدير په ښو او بدو ايمان لرل

كنز القناعة لا يخشى عليه ولا - يحتاج فيه إلى الحراس والدول
ژباړه:

قناعت يوه داسې خزانه ده، چې نه يې د غلا کېدو ويره وي او نه ساتونکي ته
خه اړتيا لري.

الله تعالى فرمايي:

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا
إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝ لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۚ وَاللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۝
ژباړه:

هغه چې په ځمکه او ستاسې په نفسونو کې کوم مصيبت رسېږي؛ نو له واقع
کېدو دمخه په يو کتاب کې ليکل شوي دي او دا کار پر الله تعالى اسان دی،
دې لپاره، چې تاسې پر هغه شي خپه نه شئ، چې له لاسه مو ورکړ او پر هغه
شي تکبر ونه کړئ، چې الله تعالى درکړی دی او الله تعالى متکبران او فخر
کوونکي نه خوښوي.

په بل ځای کې فرمايي:

وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ ۚ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ ۚ
اللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝
ژباړه:

کېدای شي تاسې يو شی بد بولئ او هغه تاسې لره غوره وي او کېدای شي، چې
تاسې يو شی خوښوئ او هغه تاسې لره بد وي، الله ﷻ پوهېږي او تاسې نه
پوهېږئ.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

د مصیبتونو پر مهال پر تقدیر ایمان زړونه ډاډمنوي، په ځانگړې توگه هله چې انسان پر دې خبره پوره باور وکړي، چې الله تعالی پر بنده گانو ډېر مهربان دی، د دوی لپاره اساني غواړي او الله حکیم او خبرېدونکی دی، په آخرت کې ورته اجر ذخیره کوي، صبر کوونکیو ته به حسابېه اجر ورکوي، کله چې انسان په دې کې فکر وکړي او عمل پرې وکړي؛ نو د مصیبت غم او درد یې په خوشحالی او نېکمرغۍ بدلېږي؛ خو هر کس د دې وس نه لري، که غواړي چې له غمونو او مصیبتونو نه خلاصی ومومي او د روح پېټې مو سپک شي؛ نو په لاندینیو لارو چارو کې فکر وکړي که له کوم مصیبت سره مخ شي؛ نو داسې فکر وکړه، چې له بدو بدتر شته د هغه چا په حال فکر وکړه، چې ستا له مصیبت څخه یې مصیبت لوی او سخت وي.

په شته نعمت شکر وکړه او هغو خلکو ته فکر وکړه، چې له دغه نعمت څخه هم به برخې دي.

هغه زړورتیا ته غاړه مه ږده، چې مصیبت ورسره مل وي.

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۖ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۖ
ژباړه:

نو حقیقت دا دی، چې له سختۍ سره اساني مله وي، بېشکه له سختۍ سره اساني مله وي.

رڼا

نورو ته د نېکمرغۍ تر ټولو چټک استازی د زړه له تله موسکا ده.

خلا

لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ۖ
ژباړه:

له الله څخه پرته څوک د هغه ایسته کوونکی نشته.

دويمه والی:

منځۍ چارې، غوره چارې

ولكل حالٍ مُعَقَّبٌ ولربما - أَجلى لك المكروه عما يَحْمَدُ
ژباړه:ډېر ځل يو پايله وي؛ خو ډېر ځل تاته يو ناخوښ شى، خوښ ښكاره كړي
مصطفى محمود ويلي دي:زه پر نېكمرغۍ پوهېږم، ځكه زه د منځنۍ طبقې سړى يم، روغتيا او ژوند
مې منځني دي، له هر شي نه لږ برخه ده را سره ده؛ خو د دې مانا دا ده، چې
له ما سره ډېر دفع كوونكي شته او همدغه دفع كوونكى ژوند دى، زموږ په
زړونو كې دفع كوونكي د حقيقي ژوند تودوښه ده او د نېكمرغۍ د برابرولو
لپاره لارښود دى.زه د دې كړښو د لوستونكيو لپاره له الله تعالى څخه غوښتنه كوم، چې الله
تعالى ورته منځنى ژوند وروبښي... او له هر شي څخه ورته لږې لږې برخې
وركړي.. او قسم په الله ﷻ! چې دا يوه ډېره ښه دعا ده!
زما مور پر فلسفه نه پوهېده؛ خو روغ فطرت يې درلوده او كلك ستر به يې
كاوه.

رڼا

د دروغو موسكا د منافقت له انځورونو يو ځلېدلى انځور دى.

خلا

و جعلت قرة عيني في الصلاة

ژباړه:

لمونځ زما د سترگو يخ والى دى.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

درېمه امله:

بدپالي غمونه رازېږوي

رُبَّ أَمْرِ سَرَّ آخِرُهُ - بعد ما ساءتْ أَوَائِلُهُ
ژباړه:

کله نا کله د یوه کار پیل سخت او غمجنوونکی وي؛ خو پای یې، بیا ډېره په زړه پورې او خوشحالوونکې وي. یو ملگری د بل ملگری پر مزاج او اخلاقو اغېز کوي، که یو ملگری د نرمو اخلاقو خاوند وي، خوره تنډه او خوشحال طبعه وي، له ژوند څخه نېکې هېلي لري؛ نو دغه خویونه یې پر ملگری هم اثر کوي، یانې هغه هم ترې دغه ښه خویونه راخپلوي؛ خو که دغه ملگری تريو مخی، بدبخته، بدغونی، زړه تنگی او بدپال وي؛ نو د ناوړه مزاج میکروب (جراثیم) یې ملگری هم اغېزمنوي او دغه بد او ناوړه خویونه کرار په کرار یې په ملگری کې هم ور سره راټوکېږي.

که څه هم ملگریټیا یوازې په انسانانو پورې تړلې نه ده، بلکې کتاب، تلویزیون، راډیو او داسې نور هم د ملگریټیا وړ دي او پورتنۍ دواړه طبقې په دې شیانو کې هم شته، چې ښه یې ښه او بد یې پر انسان بد اغېز کوي، یانې که ښه کتاب او ښه خپرونه چا اورېده؛ نو ښه اغېز به پرې کوي او که چا بده خپرونه او ناوړه کتاب مطالعه کاوه؛ نو طبعاً به پرې بد اثر کوي.

رڼا

نېکمرغي ستاسې په مخکې ده، په علم، نېک عمل او ښو اخلاقو یې وپلټئ!
او په منځلارې کې نېکمرغي نغښتې.

خلا

فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ

ژباړه:

پر تاسې یې سکینه (ارام) راولېږه.

څلورمه پېژوان:

له کينې، غوسې او خپگان څخه ځان وساته:

ومن يتهيب صعود الجبال - يعش أبد الدهر بين الحفر
ژباړه:

څوک چې د غرونو سرته له ختلو وپېرېږي؛ نو هغه تل په ژورو کندو کې پاتې وي.

يو کس وايي:

تر دېرش کلنۍ پورې زه ډېر توند خويه او غوسه ناک وم، تل به له خلکو سره په لاندې و، له نښتو او لاندو نه به مې خوند اخيسته، ځکه ما خپله نېکمرغي نه پېژنده؛ نو له نېکمرغۍ به مې ګټه څه اخيستی وای؛ خو دا چې اوس زه شپېته کلن يم «چې د شپېتو شي، د وېشتو شي» نو پر دې پوه شوم، چې هغه وخت زه څومره نېکمرغه وم، ځکه چې زلمی وم، لاس، پښو، غوږونو او سترگو مې ښه کار کاوه؛ خو بيا مې هم له هغه زلميتوبه هيڅ ګټه پورته نه کړه، ټوله ځواني خوشې په خوشې رانه تېره شوه او فقط يادونه او افسوس يې راته پاتې دي؛ خو هغه د پښتو متل چې «چې وروستی فکر لومړی وای»، که زه هغه وخت پوهېدلای؛ نو ډېر په زړه پورې ژوند به مې کړی وای او خپل دغه ګلورين ژوند کې به مې په غوسو او خپګانونو نه ترينځولای او د خپل نېکمرغه ژوندانه نورسې غوټۍ به مې نه مړاوی کېدای؛ خو اوس چې مې د ژوند دغه مړاوي غوټۍ وينم؛ نو زه ورسره نور هم مړاوی شم.

ګرانه لوستونکيه!

ته بايد خپله نېکمرغي محسوسه کړې او د نېکمرغۍ په محسوسولو له ژونده خوند واخلي.

رڼا

بڼه له کور نه جنت جوړولای شي، لکه چې دوزخ کولای يې شي.

جنگونه، له بې ځايه خبرو را ولاړېږي!

ألم ترأني كلما زرت دارها - وجدت بها طيباً وإن لم تطيب
ژباړه:

ته نه پوهېږې زه چې کله هم د هغې د کور ملاقات کوم؛ نو خوشبويي ترې مومم، که څه هم خوشبويه نه وي.

د غم وړ خبره دا ده، چې ډېر بېکاره شيان د زرگونو خلکو پر زړونو منگولې بڼڅې کړې دي، د خلکو کورونه يې تنگ کړي دي او زړې دوستانې يې ورړنګې کړې دي او په دې دنيا کې يې خوابدي او حيران کړل.

(دیل کارنيګي) پر دې لاملونو رڼا اچوي وايي: «د بڼڅېتوب او مېړه توب په ژوند کې ډېرې داسې وړې خبرې شته، چې د مېړونو او بڼڅو عقلونه له منځه وړي او د زړه د نيمايي دردونو لامل کېږي».

جوزيف سابات، چې د شيکاګو له قاضيانو څخه دی هم د همدغې خبرې په ملاتړ کې په خپله هغه وينا کې په ډاګه دا خبره وروسته تر هغې کړې، چې د طلاقو په څلورېنست زره پېښو کې يې په دې خبره پرېکړه کړې ده او بڼڅو ته يې ويلي دي، چې: «تل د بڼڅې او مېړه د ژوند د خرابېدو او بدبختۍ تر شا ډېر کوچني او بېکاره لاملونه وي».

فرانک هوجان، چې په نيو يارک کې نائب عالم دی وايي: «جنایي محکمو ته نيمايي داسې قضیې راځي، چې په د ډېرو وړو لاملونو له امله منځته راغلې وي، لکه د کورنۍ د غړيو ترمنځ، د يوه کار د سپکولو له امله، د يوې زخمي کوونکې خبرې له امله او يا د يوې نا اشنا اشارې له امله شخړه.

زموږ ډېر لږ خلک سخت طبيعته دي؛ خو زموږ ذات، لویۍ او عزت ته د

ځير شويو ضربو د پرلپسې والي له امله نيمايي هغه ستونزې راځي، چې نړۍ ورسره مخ کېږي.

رڼا

تر ټولو هغه لوی نعمت، چې پاملرنه يې پکار ده، دا دی، چې د انسان نفس له خيره ډک او د انسان حال پرې بختور شي.

خلا

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ

ژباړه:

کله چې تاسې الله ﷻ ته فریادونه کول؛ نو درله قبول یې کړل.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

شپږمه چارگل:

د ژبې ساتنه

إِن أَلَمْتُ مَلَمَةً بِي فَإِنِّي - فِي الْمَلَمَّاتِ صَخْرَةٌ صَمَاءُ
ژباړه:

که یو مصیبت راځي؛ نو څه ورته لکه د کاهي کلک یم.
تاریخپوهان داسې لیکي، چې د یزید بن معاویه زوی خالد یوه ورځ د عبدالله بن زبیر په اړه لگیا شو، ویل یې چې دا بخیل دی، په دغه ځای کې د عبدالله خور رمله بنت الزبیر، چې د خالد بڼه وه ناسته وه؛ نو دې سر ټکته کړ او بېخې یوه خبره یې هم ونکړه، خالد ورته وویل: ولې خبرې نه کوې؟ زما پر دې خبرو خوښه شوې او که ځواب راکول نه خوښوې؟ هغې ورته وویل: دغه یوه خبره هم نشته، بلکې خبره دا ده، چې بڼه د سړیو تر منځ په خبرو کې د ننوتو لپاره پیدا نه ده، موږ بڼې؛ خو د کشمالو په څېر یو، چې خلک مو بوی کړي او ځان ته مو نږدې کړي، زموږ ستاسې په خبرو کې څه کار نشته؛ خالد، چې د دې بڼې هوښیارتیا ولیده؛ نو ډېر خوښ شو او د سترگو تر منځ یې ټکل کړه.

نبي ﷺ د بڼې او مېړه تر منځ د رازونو له خورولو څخه سخته منع کړې ده. امام احمد بن حنبل له اسماء بنت یزید ﷺ څخه نقل کوي وايي، چې زه د نبي ﷺ په خوا کې ناسته وم او نورې بڼې او سړي هم ناست وو؛ نو نبي ﷺ وفرمایل: «کېدای شي ځینې سړي د خپلو بڼو او ځینې بڼې د خپلو مېړنو د کورني حالاتو کیسې کوي؟ نو صحابه وو خپل سرونه ټکته کړل او ځواب یې ورنکړ؛ نو نبي ﷺ وویل: پر الله ﷻ مې دې قسم وي، چې بڼې هم دا کار کوي او سړي هم دا کار کوي؛ نو بیا یې وویل: دا کار مه کوئ، ځکه د

دې کار داسې مثال دی، لکه چې یو شیطان له بلې شیطاني سره په لاره کې ملاو شي او ټول خلک ورته ګوري».

ځینو مفسرینو د دغه آیت (فَالصُّلْحُ قَنْتُ حَفِظْتُ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ) په تفسیر کې فرمایلي دي: چې د دې آیت مانا دا ده، چې نېکانې بڼڅې هغه دي، چې د دې او مېړه ترمنځ د جنسي اړیکو پر مهال څه تېرېږي هغه پټ ساتي.

رڼا

د خپلو سترګو او په بدل کې د الله تعالی نعمتونه وشمېره!

خلا

ژوند لنډ دی؛ نو په غمونو یې لا پسې مه لنډوه!

د نړۍ نېکمرغه ښځه

اوومه ټيکه:

له اندېښنو سره په لمانځه ډغره ووهه!

تعاضمني ذنبي فلما قرنته - بعفوك ربي كان عفوك أعظما
ژباړه:

ما ته خپله گناه ډېره لويه ښکاره شوه؛ خو کله چې مې ستا له ښښې سره وکتله؛ نو ستا ښښه ډېره لويه وه.

پخوانۍ مسلمانانې ښځې پر دې پوهېدلې وې، چې لمونځ د الله ﷻ او بنده ترمنځ د ملاقات وسيله ده او پر دې هم پوه وې، چې په لمانځه کې خشوع کوونکي پوره کامياب دي «قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خِشْعُونَ ۝» بېشکه هغه مؤمنان کامياب شول، چې په خپلو لمونځونو کې خشوع کوي؛ نو هغوی به د شپې په ډېرې عاجزۍ او خشوع ودرېدې، ځکه هغوی ته يې قدر او ارزښت معلوم و، چې دا د آخرت لپاره غوره توبښه ده او خلکو ته د د عوت رسولو لپاره تر ټولو ښه لامل لمونځ دی، ځکه لمونځ، لمونځ کوونکي ته داسې يو قوت وربښي، چې په هغې سره د سختيو مقابله کولای شي او دغه مسلمانې ښځې پر دې هم پوهېدې، چې د شپې په عبادت سره انسان الله ﷻ ته ډېر نږدې کېږي، ځکه الله تعالى د بلندويانو سردار رسول الله ﷺ ته فرمايلې دي:

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ ۚ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ۝
ژباړه:

د شپې تهجد کوه؛ دا به ستا لپاره زياتی عبادت وي، نږدې ده، چې الله ﷻ دې ستايلی شوي ځای ته ورسوي.

او الله تعالى د تهجد کوونکيو په ستاينه کې فرمايي:

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ۝

ژباړه:

دوی به په شپو کې ډېر لږ خوب کاوه.

انس ﷺ وايي چې نبي ﷺ يو ځل جومات ته ننوت؛ نو د جومات د دوه ستونو ترمنځ يې يوه تړل شوې رسۍ وليده، ويې فرمايل: «دا رسۍ دلته څه کوي؟» صحابه وو ورته وويل دا خو د زينب ﷺ رسۍ ده، چې کله په عبادت کولو سترې شي؛ نو په دې پورې ځان ځوړندوي؛ نو نبي ﷺ وفرمايل: «دا پرانيږي، ترڅو چې څوک دمه وي لمونځ دې کوي او چې کله سترې شي؛ نو ويده دې شي»

مؤمنانو بڼڅو به پر خپلو ځانونو د الله تعالی د رضا حاصلولو لپاره سخته راوسته؛ خو نبي ﷺ ورته امر کړی، چې پر ځان تر خپلې وسې تکليف راوړي او غوره عبادت هماغه دی، چې تل وي که څه هم لږ وي؛ خو د اوسني پېر بڼڅو خپل ټول وختونه شپه او ورځ په دنيوي چارو بوخت کړي دي، ان تر دې چې په شپه کې يې شيطان دوه رکعت له مانځه ته هم نه پرېږدي. تر ټولو غوره کارونه منځني دي او «زياتۍ کوونکي هلاک دي»، دا خبره نبي ﷺ درې ځل کړې ده.

رڼا

پر الله ﷻ باور وکړه، که ته ريښتيني وي؛ نو سبا ورځې ته خوشحاله شه.

ځلا

صبر د پراخۍ کلي ده.

اتمې پانزېب:

د بريالۍ بڼڅې خواخوږۍ

يا رب حمد ليس غيرك يُحمدُ - يا من له كل الخلائق تصمُدُ
ژباړه:

ای ربه! تا لره ستاینې دي له تا پرته څوک نه ستایل کېږي، ای هغه ذاته!
چې ټول مخلوق درته اړتیا لري.

د اوسني وخت یوې مور خپلې لور ته په لاندینو ټکو نصیحت کړې:

ای لورې! ستا یوه نوي ژوند ته مخه ده او هغه داسې ژوند دی، چې ستا
مور وپلار او وروڼه پکې هیڅ ځای نه لري، ته به په دغه نوي ژوند کې فقط له
خپل مېړه سره ملګرې یې او هغه نه غواړي، چې په دغه ژوند کې له هغه
پرته له تا سره بل څوک شریک شي، هغه که ستا له غوښې او وینې څخه هم
ولې نه وي.

ته باید په خپل دغه نوي ژوند کې د خپل مېړه لپاره بڼڅه او مور دواړه شه او
خپل مېړه ته دومره مینه ورکړه، چې بس هم ته یې هر څه شي، او په دې لړ
کې دا خبره له یاده مه باسه، چې هر سړی یو لوی ماشوم دی، پر یوه وږه
خوږه خبره هم خوشحالیږي او بل دا کوښښ کوه، چې کله دې هم مېړه ته دا
خبره ورمحسوسه نه کړې چې ما ستا په خاطر مور وپلار پرېښي دي، ځکه
هغه هم ستا له امله خپل مور وپلار او خپله کورنۍ پرېښي ده؛ خو ستا او د
هغه ترمنځ توپیر یوازې د سړي او بڼڅې توپیر دی، بڼڅه تل خپلې کورنۍ
او هغه کور ته ډېر ارزښت ورکوي، چې پکې پیدا شوې، لویه شوې وي؛ خو
د بڼڅې لپاره له دې ژوند نه رغون نشته، هر وروڼه به ودېږي؛ نو باید ځان له
دغه ژوند سره عادت کړي او له هغه سړي خوږونه زده کړي، چې هم یې
مېړه او هم یې د بچيو پلار دی...

لورې دغه ستا نوې دنیا ده.

ای لورې! دا ستا اوسنی او راتلونکی حال دی، او دا ستا هغه کورنۍ ده، چې ته او مېړه دواړه به یې په ګډه سره جوړوئ، زه دا هم درته نه وایم، چې ته بېخي خپل مور وپلار، وروڼه او خويندې هېرې کړه، ځکه چې دوی هم تا نه هېروې، مور به د خپل زړه ټوټه څنګه هېره کړي؟! خو زه له تا دا غواړم، چې له خپل مېړه سره مینه وکړه له هغه سره ښه ژوند تېر کړه او له هغه سره په ژوند تېرولو کې بختوره شه!

رڼا

له اسیه بي بي نه صبر، له خدیجې بي بي نه وفا، له عائشې بي بي نه ریښتینولي او له فاطمې بي بي نه ثبات او کلکوالی زده کړه!

ځلا

لَمْ يَظْمِئْهُمْ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ

ژباړه:

له دې جنتیانو مخکې پېریانو او انسانانو پرې لاسونه نه دي لګولي.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

نهمه غاړه کې:

څوک که له الله ﷻ سره اشنا نشو؛ نو هغه له هېچا سره نه اشنا کېږي

هي الأيام والغیر - وأمر الله ينتظر

ژباړه:

دغه ورځې او لږ شان د گټې شيان دي او د الله تعالی د امر انتظار کېدای شي. الله تعالی د مؤمن ملگری دی او له عبادت کوونکي سره مینه کوي، چا که له الله تعالی سره اشنایي پیدا کړه؛ نو ايله به له ژوند سره اشنا شي او په شتو شيانو به نېکمرغه شي، له ورځو به خوند واخلي، زړه به یې ډاډمن وي، ځیگر به یې روښانه وي، سینه به یې پراخه وي د الله تعالی د محبت کرښې به یې پر زړه رابنګل شوې وي او د الله تعالی صفات به یې په زړه کې ځای پر ځای شوي وي، د الله تعالی ښایسته نومونه به یې تر سترگو کېږي؛ نو د هغه نومونه به یادوي او د هغه په صفتونو کې به فکر کوي، په زړه کې به الرحمن، الرحیم، الحمید، الحليم، اللطيف، المحسن، الودود، الکریم، العظیم.... راولي نو له باري څخه به یې اشنایي پیدا کېږي او له عظیم څخه به یې محبت پیدا کېږي او له علیم څخه به یې نږدېکت پیدا کېږي.

کله چې بنده پر دې پوه شي، چې الله تعالی ما ته نږدې دی؛ نو د بنده ورسره اشنایي پیدا کېږي او د هغه لور ته په مخ کولو خوښېږي او د هغه په لحاظ کولو سره یې خوښي ډېرېږي:

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ

ژباړه:

کله چې ستا نه زما بندګان زما په اړه پوښتنه کوي؛ نو ورته وایه، چې زه نږدې یم او دعا کوونکي، چې کله له ما غوښتنه کوي؛ نو ورته یې ورکوم.

د مسلمانې ښځې د

نېکبختیا د ډېرولو

لپاره لس

ځانګړې

مرغلرې

له الله ﷻ سره اشنایي له یوه لامل او ستړي والي پرته لاسته نه راوړل کېږي،
له الله تعالی سره اشنایي د هغه د حکمونو د منلو پایله ده، او له هغه سره د
محبت نتیجه ده. څوک چې د الله تعالی اطاعت وکړي، د هغه امر ومني او له
نهي یې ځان وساتي. ریښتیني محبت ورسره وکړي؛ نو له الله ﷻ سره د
اشنایي خوند به بیامومي او الله ﷻ ته د نږدېکت خوږوالی به وڅکي او له الله ﷻ
سره د جرگې کولو نېکبختیا به معلومه کړي.

رڼا

بنکلا بڼه اخلاق او بڼه ادب دی.

خلا

د بڼخو په اړه له ما نه ښې خبرې یادې کړئ!

لسمه بڼګرۍ:

دوه کمر بندونو والا دوه ژونده تېروي

والذي نفسه بغير جمال - لا يرى في الوجود شيئاً جميلاً
ژباړه:

د چا چې زړه ښايسته نه وي؛ نو په دې شتو شيانو کې ورته هيڅ شی ښايسته نه ښکاري.

اسماء بنت ابي بکر رضي الله عنهما د ژوند پر سختيو د صبر په کولو، د مېړه د خبرې په منلو او د هغه د خوښې د چارو په ترسره کولو کې يوه ژوندۍ بېلګه شوه.

په صحيح حديث کې د هغې دغه وينا راغلې: «تزوجني ا لزبير و ماله شيئ غير فرسه.....» ما سره زبير نکاح وکړه، په داسې حال کې، چې له يوه آس پرته يې هيڅ نه درلودل؛ نو ما به د دې آس تربيت کاوه، وائنه به مې ورته اچول، د هغه د سپرلۍ لپاره به مې د خرماوو زړي ټکول، اوبه به مې ورته راوړې، وړه به مې هم اغېرل او د زبير له ځمکې نه به مې د ده د آس لپاره زړي (د مېوو تخمونه) هم راوړل، يوه ورځ نبي ﷺ او د هغه ملګريو وليدل، چې پلې راروانه وم؛ نو نبي ﷺ راوغوښتم، چې له ځان سره مې پر سپرلۍ سپره کړي؛ خو ما ته د زبير غيرت رايا د شو او حيا مې وکړه؛ نو له هغه سره سپره نه شوم، نبي ﷺ لاړ، چې کله کور ته راغلم؛ نو زبير ته مې د دې پېښې خبر ورکړ، هغه راته وويل، چې ته دا د خرما زړي راوړې دا پر ما له نبي عليه السلام سره تر سپرېدو ډېر سخت دي، اسماء وايي، دا کار ما تر هغې کاوه، چې ابو بکر ﷺ را ته خادم راولېږه؛ نو د آس خدمت به هغه کاوه او زه داسې شوم، لکه چې له مرييتوب نه يې خلاصه کړم.

تر دې صبر وروسته پايله دا وه، چې پر دې او د دې پر مېړه نعمتونه راوورېدل؛ خو بيا هم دغه اسماء ﷺ په شتمنۍ تکبر ونه کړ، بلکې ډېره

سخۍ او عزتمنه وه، د سبا لپاره به يې شى نه ذخيره کاوه، کله چې به ناروغه شوه؛ نو تر روغتيا به يې انتظار ويسته او بيا به يې خپل مريې ازاداوه او د خپلې کورنۍ غړيو او لورگانو ته به يې ويل: خرچ کوئ، صدقې کوئ او د زيات شي انتظار مه کوئ، يانې دې ته انتظار مه کوئ، چې که څه شى زموږ له اړتيا زيات شي؛ نو صدقه به يې کړو.

رڼا

د مؤمنانو ژوند ښايسته او اخرت يې خوښ دی؛ نو يوازې هم دوى بختور دي.

خلا

وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَكُرُّونَ ۝

ژباړه:

د دوى له مکرونو مه تنگېږه!

د نړۍ نېکمرغه بڼه

لومړۍ مرغلره:

څوک ډېر خوښ دوست دی؟

وما النفس إلا حيث يجعلها الفتى - فإن أطمعت طاقت وإلا تسلت
ثباره:

نفس په کړنو کې ستا تابع دی که تمه ورکوي شوق يې پيدا کېږي او که نه؛
نو ډاډمنېږي.

تر ټولو خلکو ډېره مینه ورسره وکړه...

تال خپل ځانه پوښتنه کړې، چې ته له رسول الله ﷺ سره څومره مینه لرې؟
او ایا ته پوهېږې. چې دغه مینه د هغه د امرونو منل او له منعو يې ځان ساتل
دي؟ په خپلو اړخونو کې بیا وگوره او خپل د مینې اړخونه لومړی د الله تعالی
لوري ته واړوه، او بیا يې د هغه چا لوري ته واړوه، چې الله تعالی موږ د هغه له
امله له اور څخه بچ کړي یو او کله چې په جنت کې د خپلې مرتبې لوړوالی
غواړي؛ نو د نبی ﷺ دغه وینا رایاده کړه «المرء مع من احب» په آخرت کې
په هر کس له هغه چا سره وي، چې په دنیا کې يې ورسره مینه وه.

له نبی ﷺ سره د مینې لرلو تر ټولو لومړۍ نښه دا ده، چې څه وایي ویې کړې
او چې له څه دې منع کوي ترې بنده شي، که یو څوک وایي، چې زما له
نبی ﷺ سره مینه ده او چې نبی ﷺ ورته څه وایي هغه نه کوي او د هغه په
سنت پسې نه ځي؛ نو دا څنگه دهغه محبت کوونکی کېدای شي؟ د نبی ﷺ
سیرت راواخله ویې لوله او پام وکړه، چې د هغه بنایسته اخلاق، خوږې
څېرې، پوره سخا، له الله تعالی وېره او له دنیا بې رغبتې په څومره مرتبه کې
وه، خپل ځینې اخلاق له هغه سره د یوشان والي لپاره بدل کړه.

رڼا

د نوح او لوط علیهما السلام بڼو خیانت وکړ؛ نو سپکې شوې او اسیه او
مریم ایمان راوړه؛ نو عزتمنې شوې.

دويمه مرغلره:

نېکمرغي په مالدارۍ او غريبۍ کې نشته

تخوفني ظروف الدهر سلمی - وکم من خائف ما لا یكون
ژباړه:

د زمانې له حالاتو سلمې وويرولم؛ خو ډېر خل یو سړی له هغه څه ويړېږي چې ناشونی وي.

د 'برنارد شا' په نامه یو لوېديزوال ويلي دي:

کله چې زه تر غريبۍ وروسته شتمن شوم، سره له دې چې ما په غريبۍ کې هم ځان غريب نه و گڼلی، ځکه په هغه په غريبۍ کې هم زه د يوه غټ کتابتون خاوند وم او کړۍ ورځ به مې په خپل کتابتون کې له کتابونو سره په مشغولا تېروله؛ خو که اوس شتمن یم؛ نو پرې څه؟ ځکه زه به په پیسو څه وکړم، سگرت او شراب زه نه څښم (جامې هماغسې یو جوړ اغوندم، ځکه د پیسو په ډېروالي څوک دوه او یا درې جوړه نه اغوندي، ډوډۍ هماغومره خورم، لکه چې یو عادي انسان یې خوړلای شي) او اوس هم ټوله ورځ په کتابتون کې له کتابونو سره تېروم؛ نو شتمنۍ ما ته نوي څه رانه کړل؛ خو که راکړي یې دي، هغه سودا، وېره او غم دی، چې پخوا راسره نه وو او هغه چې پخوا، یانې په غريبۍ کې راسره و، هغه اوس نه لرم، که یې اخیستل وغواړم؛ نو هم اخیستلای یې نشم، چې هغه ارام خوب دی؛ نو په داسې شتمنۍ دې اور پورې شي.

رڼا

خپل کور د جنت په څېر په ارام کړه او د لوبغالي په څېر زوږ پکې مه کوه،
ځکه ارامي نعمت دی.

خلا

رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

ژباړه: ای ربه! ما لره ستا په خوا کې په جنت کې کور جوړ کړه.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

درېيمه مرغلره:

ايا د الله تعالى شکر تر ټولو ښه نه دی؟

ولا هم إلا سوف يفتح قفلہ - ولا حال إلا للفتی بعدها حال
ژباړه:

د هر غم قلف خلاصېږي او په ځوانانو ډول ډول حالات راځي
د الله تعالى شکر تر ټولو ښه او اسان دی او د نېکمرغۍ او ذهني سکون لامل
دی، ځکه کله چې ته د الله تعالى شکر کوې؛ نو الله تعالى، چې کوم نعمتونه
پر تا کړي را یادوې به یې؛ نو چې له څومره نعمتونو ته گټه پورته کوې د
هغې په کچه به د الله تعالى شکر کوې.

له مشرانو نه یوه بزرگ ویلي دي:

«که غواړې، چې پر ځان د الله تعالى نعمتونه وپېژنې؛ نو سترگې پټې کړه او
په دې نعمتونو کې ښه فکر وکړه، له الله ﷻ درته غوږونه، سترگه، عقل،
دین، بچي، روزي او ښکلي سامانونو درکړي دي، سره له دې چې ډېرې
ښځې هغه نعمتونه ډېر سپک گڼي چې پر دې شوي وي؛ خو که په خوا و شا
کې نورو نېسمنو، بېوزلو، ناروغانو، دردمنو او بې کوره ښځو ته وگوري؛ نو
پر خپلو نعمتونو به د الله تعالى شکر وکړي، که څه هم د په کوم خټین کور،
کېږدۍ او یا په شاړه کې د یوې ونې لاندې ولې نه وي.

پر شتو نعمتونو د الله ﷻ شکر وکړه او پر ځان سربېره هغو ښځو ته څیر شه،
چې پر اندامونو، عقلونو، غوږونو او زامنو نیمگړې دي او په دې نړۍ کې
داسې ډېرې ښځې شته.

رڼا

د بورو زړونه په ښو خبرو یخ کړه او د غریبانو او ښکې په نېکو صدقو وچې
کړه.

خلا

پر یوه حال پاتې کېدل ناشوني دي.

خلاصه مرغلره:

بختوره له ځان سره نورې هم بختورې کوي

عَلَدٌ فِي الْحَيَاةِ فِي الْمَمَاتِ - لِحَقِّ أَنْتِ إِحْدَى الْمَعْجَزَاتِ
ژباړه:په ژوند او مړه دواړو کې لوړه يې او ته خامخايوه معجزه يې!
اورېدون سويت وايي:

د ناپليون بخت بڼه و، ځکه هغه د جوزفين په نامه له يوې دکتاتورې سره
مخامخې له دې واده کړی و، چې دا لا کوم لوړپوړه چارواکی نه و او دغه بڼه د
ډېر نا اشنا او خوږ شخصيت خاونده وه او بڼېگري يې له لسو ناروينه و سره هم
نشوې پرته کېدای، نوموړې داسې عجيبه بڼه وه، چې نېکمرغي به يې له
خوا خورېده او تر خادمانو به يې چاته په ډاگيزه توگه د يوه کار کولو امر نه
کاوه او دغه خبره يې په خپله يوې ملگرې داسې کړې وه او ورته يې ويلي و،
چې ده يوازې په يوه ځای کې د (اړيد) کلمه کاروم او هغه دا، چې زه وایم:
غواړئ، چې زما تر خوا ټول خلک نېکمرغه شي»

يوه انگرېز شاعر دغه بڼه په خپله يوه وينا کې ياده کړې، وايي «يو ځل په
يوه نېکبخته تازه سهار کې تېرېده؛ نو د دغه سبا د شرافت له امله ټوله ورځ
شريه شوه» زما دوسته! رښتيا خبره دا ده، چې په موږ کې بلکې په ټولو
شيانو کې نېکبختيا د نرمۍ له امله راځي، نرمي يوه مانوي بڼه ده، چې
ځانگړې نښې نه لري او د سړي لپاره د بڼې د بڼکلا په بدل کې دی؛ خو
بڼه په دې سره خپله بڼکلا لاپسي زياتوي.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

رڼا

ایا هغه ښځه نېکمرغه کېدای شي، چې خپل ښایست سپیو انسانانو ته په مخ کې ږدي او خپله ښکلا شرمښانو ته ورسپاري؟!

خلا

تعرفي على الله في الرخاء يعرفك في الشدة.

ژباړه:

الله ﷻ ته په پراخۍ کې ځان وروپېژنه، په سختۍ کې به دې خپله وپېژني.

پنځمه مرغلره:

وېرېره مه! هر څه د تقدير له مخې کېږي

فلا يُدِيم سروراً ما سُررت به - ولا يردُّ عليك الغائب الحزنُ
ژباړه:

نه ستا دغه خوشحالي تلپاتې ده او نه هغه تېر شوی غم بیا راځي.
دیل کارنیګي دا خبره یادوي، چې پر تقدیر له ایمان څخه موخه دا ده، چې
سړی د مصیبتونو پر وړاندې لکه د مېښو د کنډک یا د ونو د تنو په څېر
کلک شي!! خو دغه سړی په دې خبره کې معذور دی، ځکه داسې کار په
هغه دواګانو سره نه کېږي، چې زموږ مخې ته دي، راځئ چې دغه شخص ته
غوږ کېږدو، چې څه وایي: ما یو ځل خپل یو ډېر ضروري کار پرېښود؛ خو زه
کم عقل وم؛ نو غوسه شوم په جوش کې راغلم او ډېرې ورځې مې ځان د بې
خوبۍ دوزخ ته وغورځاوه، تر یو کال تعذیب وروسته بیا هم هماغه کار ته
ورستون شوم، چې زه له پیله پرې پوهېدم، چې دا کار د بدلون وړ نه دی او
زما لپاره د "والت هویتمان" شاعر دغه وینا څه ډېره ښه ده، چې ورسره یې
ووايم:

((ما اجمل ان اواجه الظلام و الانواء و الجوع،))

((والمصائب و المآسي واللوم و التقرع،))

((كما يواجهها الحيوان و تواجهها من الاشجار الجذوع!))

ژباړه:

خومره به ښه وی، چې له تیارو، مصیبتونو، ولېرو، ستونزو، غمونو،
ملامتیاوو او تنګسو سره، لکه د څارویو او یا د ونو د تنو په څېر مخامخ شم
یانې د ونو تنې او څاروي له دغه مصیبتونو څخه فریاد نه کوي، صبر کوي؛
نو زه هم باید همداسې وای،

د نړۍ نېکمرغه ښځه

ما دولس کاله څاروي څرولي؛ خو د هېڅ یوې غوا له خولې مې دا خبره نه ده اورېدلې، چې څرخای وسوځېد او واښه وچ شول، یا زما دوست غوايي له بلې کومې غوا سره خبرې وکړې او نه کومې ونې دا خبره وکړه، چې له تندې وچه شوم او باران نه کېږي، حیوان د تیارو، سختو او ولبرو سره په ارام او عاجزۍ سره مخامخ کېږي، له همدې امله په عصبي او د معدې په ناروغۍ ډېر کم اخته کېږي!!

رڼا

کامیابوونکی او خوشحالوونکی ذات راپه زړه کړه:

خلا

وَكَفَى بِاللّٰهِ وَكِيلًا

ژباړه:

د الله ﷻ ذمه واري بس ده.

شپږمه مرغلره:

د ام عماره له خولې:

عالم أن كل خيرٍ وشرٍّ - لهما حدٌ مدّةٍ وانقضاء
ژباړه:

پر دې پوهېږي، چې د هر خير و شر د پيل او پای لپاره وخت معلوم وي.
نسبته بنت کعب "ام عماره" د احد د غذا کیسه داسې کوي:

زه د ورځې په لومړۍ برخه کې راووتم، د خلکو کړنې مې څارلې او د اوبو یو
مشک راسره وه؛ نو په دې کې د نبی ﷺ خوا ته ورسېدم او هغه له خپلو
ملگریو سره ناست و، مسلمانان غالبه شوي وو، کله چې مسلمانان کمزوري
شول؛ نو زه رسول الله ﷺ ته راغلم او په خپله مې جنگ پیل کړ، په توره مې
دفاع کوله او تر هغه وخته پورې مې غشي ویشتل، چې ټپي شوم، کله چې
خلک ستانه شول؛ نو ابن قمئه راروان و او ویل یې، چې ما ته محمد
وښایاست، ځکه که هغه نن ژوندی خلاص شو؛ نو بیا ترې زه نشم
خلاصېدای؛ نو زه او مصعب بن عمیر دواړه وروړاندې شو، هغه زما پر خټ
وار وکړ، ما هم یو څو گوزاره پرې وکړل؛ خو هغه بې غیرته دوه زغرې په
تن کړې وې؛ نو څه زیان یې ورته ونه رساوه.

د دغې ام عماره په اړه نبی ﷺ داسې فرمایلي دي:
ما چې ښي او چپ لور ته کتلې؛ نو دا به مې په جنگ بوخته لیدله.

رڼا

له شور ووېرېږه، ځکه دا ستوماتتیا ده او له کنځلو ځان ساته، ځکه چې دا
عذاب دی.

خلا

د اخلاقو په لسو کې نهه برخې ښکلا په دې کې ده، چې له پردیو ګناهونو
ځان نا خبره وساتي.

له خلکو سره نېکي غمونه ختموي

فهبك ملكت أهل الأرض طرًّا - ودان لك العباد فكان ماذا؟
ژباړه:

خه! ټوله ځمکه ستا شوه او ټول بندګان دې تابع شول؛ نو پرې څه؟
د بڼڅې د کرامت په اړه د نبی ﷺ ډېر حدیثونه شته، چې په ځینو کې ورته
په سخا او انفاق تیزې ورکړل شوې او په ځینو کې ورته د مدح او ثنا بیان
شوی او په ځینو کې پر خپل ځان ورته د نورو دوستانو د غوره کولو امر
کړی.

له عائشې رضی الله عنها څخه روایت دی، چې دوی یو ځل یوه ګډه حلاله کړه؛ نو نبی ﷺ
ورته وفرمایل: «خومره پاتې ده؟»، عائشې رضی الله عنها وفرمایل، چې یوازې اوږه یې
پاتې ده؛ نو نبی ﷺ ورته وفرمایل: «له ولي پرته ټوله پاتې ده».
نبی ﷺ خپل د کور غړيو ته دا خبره په ډاګه کړه، چې دوی کوم شی صدقه
کړي؛ نو د هغې ثواب د قیامت ورځې ته پاتې شو او کوم، چې په دنیا کې
پاتې شي او دوی یې خپله وخوري؛ نو په آخرت کې به د هغې له اجر څخه
کومه ګټه وانه خلي، په دې سره د الله ﷻ د رضا لپاره د صدقو پر کولو تېزي
په نا اشنا طریقې سره کېږي.

د عائشې رضی الله عنها خور اسماء رضی الله عنها ته نبی ﷺ د صدقو کولو، ځکه نصیحت کاوه
چې غوره والی یې یو پر دوه شي او په دې لړ کې یې ورته وفرمایل: ((لا توكي
فیوكی عليك)) د ګوډي خوله مه تړه، چې خرچه ترې نه کوي، ځکه بیا به
یې الله تعالی پر تا هم بند کړي.
په بل روایت کې راغلې دي:

((أنفقي أو انفحي، أو انضحی ولا تُحصي الله عليك، ولا توعي فیوعي الله

عليك)).

ژباړه:

لگښت کوه، صدقې او عطیې ورکوه (چې څه صدقه کوې، هغه) له ځان سره
مه شمېره، ځکه بیا به یې الله تعالی تاته هم په شمېر درکوي او له ځان سره
یې ساته هم مه، ځکه بیا به یې الله تعالی له تانه هم وساتي.

رڼا

شپې تل سبا کېږي، درد به ختم شي، وچکالي به تېره شي او سختي به لاړه
شي.

خلا

نعمت ناوې ده او مهر یې شکر کول دي.

خپل تاوانونه پر گټو بدل کړئ!

أرواحنا يا رب فوق أكفنا - نرجو ثوابك مغنماً وجواراً
ژباړه:

ای ربه! موږ روحونه په ورغوي کې ایښي دي، له تانه ثواب، غنیمت او ستا
ګاونډ غواړو.

کله چې دې پښې وښویږي او په یوه ژوره کنده کې ورپرېوځي؛ نو مه نهیلې
کېږه، ځکه که په کنده کې پرېوتې؛ نو صبر پرې وکړه، ژر ده چې بېرته
ترې راووځي او اجر به هم ترلاسه کړي، ځکه چې الله ﷻ فرمایي:

وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

(الله له صبر کوونکیو سره ملګری دی.)

که له ډېر نږدې خپل نه دې زړه ته یو وژونکی غشی هم راشي؛ نو خپه کېږه.
مه! ځکه داسې څوک به راشي، چې له تابه غشی وباسي، د زخم علاج به دې
وکړي او ښه ژوند او خوشحالي به درته راستنه کړي.

په ډېر کیو ډېره مه ودرېږه او په ځانګړي ډول هغه ډېر کی، چې ښاپېرګي
پکې اوسېدلې وي او تشو سورو یې لار پېژندلې وي، بلکې د هغه چنچنې غږ
وېلته، چې د نوي سبا له رڼا سره تر کنارو راخېژي.

هغه کاغذ ته مه ګوره، چې رنگ یې بدل شوی، توري یې خړه شوي دي او
کرنښې یې د نفرت او درد ترمنځ حیرانې دي او ته به ډېر ژر پر دې پوهه
شي، چې دغه کرنښې که تر ټولو لیکنو ښکلې نه دي او پر دې پانډو تر ټولو
وروسته کرنښې نه دي شوې، ته باید چې د هغه چا، چې ستا په سترګو کې
کرنښې اچوي او د هغه چا چې په هوا کې کرنښې اچوي ترمنځ توپیر وکړي،
دغه کرنښې یوازې ښایسته خبرې نه وې، بلکې دا د یوه داسې زړه ښښې وې،
چې هر توري یې پکې ژوند کړی و او د انسان رګ و، چې په صبر یې بار

کړی و او د درد له امله یې په اور داغ لگولی و، ته د مالک الحزین مارغه په
خېر مه کېږه. دا یو داسې مارغه دی، چې په ډېر خوږ غږ سندرې وايي او
مستي کوي، په دنیا کې داسې یو شی نشته، چې ستا د یو څاڅکي وینې
حقدار وي.

رڼا

څوک چې هوا کړي؛ نو ماتونکې هوا به لو کوي!

خلا

كَانَ هُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ۝

ژباړه:

دغه حورې د پټو ساتل شويو هګیو په څېر دي.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

نهمه مرغلره:

وفا ډېره گرانه ده، وفا چېرته ده؟

وإنما المرء حديث بعده - فكن حديث حسناً لمن وعى
ژباړه:

تېر خلک د وروستنيو خلکو لپاره د خبرو موضوع وي؛ نو ته د وروستنيو لپاره يوه ښه خبره شه، يانې وروستني خلک د لومړنو کيسې کوي؛ نو داسې جوړه شه، چې خلک دې ښې کيسې کوي.

د الله تعالى تقدير ته غاړه ايښودونکی او د هغه خوښ بنده "ايوب" د ځان، مال او بدن له پلوه له ازمېښت سره مخ شوان تر دې، چې په بدن کې يې له زړه پرته د ستني د سر هومره ځای هم روغ پاتې نه و او په دنيا کې ورته داسې شې پاتې نه وو، چې د ناروغتيا په حال کې ترې ګټه واخلي؛ خو يوازې ښځې يې پر الله تعالى د ايمان له امله له ده سره خپله مينه وساتله؛ نو د ده لپاره به يې مزدوران نيول، ده ته به يې خواږه ورکول او تر (۱۸) کلونو پورې يې ورته خدمت کاوه، سبا او بېګاه به ترې نه جلا کېده، کله چې يې حال سخت شو، ناروغي يې اوږده شوه او د هغه تقدير وخت پوره شه؛ نو الله ته په زاريو شو او په دې غږ يې خپل رب راوباله:

أَنِّي مَسْنِي الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ۝

ژباړه:

ما ته مصيبت رسېدلې دی او ته تر ټولو رحم کوونکیو ډېر رحم کوونکی يې؛ نو الله تعالى ورله دعا قبوله کړه؛ نو امر يې ورته وکړ، چې له خپله ځايه پاڅېږي او پر خپله پښه ځمکه ووهي، چې کله ايوب دغه کار وکړ؛ نو الله تعالى ورته چينه راوويسته او په هغې کې يې د غسل کولو امر ورته وکړ.

چې کله يې غسل وکړ؛ نو له بدن نه يې ټول تکليفونه ختم شو، بيا يې ورته امر وکړ، چې بل ځای په پښه ووهي؛ نو هلته هم ورته الله تعالی چينه رابرسېره کړه او امر يې ورته وکړ، چې له دې څخه اوبه وڅښه، چې کله يې اوبه وڅښلې؛ نو له باطني بدن څخه يې هم ټول تکليفونه ختم شول او دا ټولې د صبر مېوې وې.

رڼا

انسان کله په خبرو پښېمانه شي؛ خو په چپ کېدو هېڅکله نه پښېمانه کېږي.

خلا

ښځه د خوشحالي فابريکه او د تازه گۍ چينه ده.

د مسلمانې ښځې د
نېکبختیا د لارو پر وړلو
لپاره لس

مرجانہ

چټکي چټکي

اغني بسمه الصبح وقولي - مرحباً إننا لرؤياك عطشى
ژباړه:

د سبا موسکا غنیمت وېوله او په هر کلي ورته ووايه، چې موږ خو ستا لیدو ته
سم تېري وو.

خپل کارونه، لکه د بچو پالنه، د یوه ګټور کار سر ته رسول، ښه لوستنه، په
خشوع تلاوت، په عاجزی لمونځ، په وینښ زړه ذکر، صدقه، د کور
برابرو، د کتابتون ترتیبول په چټکۍ سر ته رسوه، د دې لپاره، چې په دې
چټکۍ سره له تانه د غم او خپګان وختونه ختم شي.

ځینو کافرو ښځو ته وګوره، چې سره له کفره هم په نورو ښځو کې ممتازې
شوي دي، د اسرائیلو د پخوانۍ وزیرې "ګولډا مائیر" یادېدونکې کیسې
شته، چې د لښکر په نظم، ضبط او له عربو سره په جنگونو کې د هغې چټکي
څرګندوي، ان تر دې چې دغسې کار یو کافر سړي هم نه دی کړی.

رڼا

نېکمرغي د جادو کوم ډول نه دی که نه؛ نو دومره به قیمتي نه وای.

خُلا

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿٥٠﴾

ژباړه:

الله ﷻ له متقيانو او نېکانو سره مل دی.

لومړۍ مرجان:

له نفس سره په زړورتيا ودرېږه

الجوع يدفع بالرغيف اليابس - فعلام أكثر حسرتي ووساوسي
ثباره:

ولېږه خو په يوه وچه مړۍ هم ختمېږي؛ نو ولې خپلې اندېښنې او وسوسې
ډېرې کړم.

ته پوهېږې، چې په نه ختمېدونکې سفر تلونکې يې؟ تا د سفر لپاره څه تيار
کړي دي؟ په قبر کې د نا اشنا والي ختمولو لپاره دې له دې ختمېدونکې دنيا
نه د نېک عمل کومه توبڼه له ځان سره تياره کړې ده؟ څو کلنه يې؟ څومره
به نوره ژوندۍ يې؟ ته نه پوهېږې، چې هر پيل پای لري او د دې دنيا پای
جنت يا دوزخ دی؟ تا فکر کړی، چې کله ستا نه د ساه ويستلو لپاره له
اسمان څخه ملائک راکوز شي او ته همداسې غافله يې؟ تا د خپل ژوند د
وروستۍ ورځې په اړه فکر کړی، چې په کومه ورځ له کور، بچو، دوستانو او
ملگريو څخه جدا کېږې؟ مرگ گوره له خپلو، سختيو، چپو او غمونو سره
راځي. مرگ... مرگ... !!

کله چې ستا له بدن څخه روح لاړ شي؛ نو د نورو مړو په څېر به د لمبا ځای
ته وړل کېږې، غسل او کفن به درکول کېږي، د لمانځه لپاره به دې جنازگاه
ته وړي او تر دې وروسته به دې خلک په اوږو پورته کوي... چېرته؟ قبر
ته به دې وړي، چې هغه د آخرت لومړنی کور دی او ستا لپاره به دغه قبر يا
د جنت باغچه وي او يا به د جهنم يوه کنده وي؟

رڼا

خپل سر ښکته کول، د ځان لپاره درس وگرځوه.

خلا

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا

ژباړه:

الله تعالی هغه ذات دی، چې د خلکو تر نهیلۍ وروسته باران وروي.

دویم مرجان:

ووبرېږه!

لا يملأ الأمر صدري قبل موقعه - ولا أضيق به ذرعاً إذا وقعا
ژباړه:

يو کار تر کېدو مخکې زما سينه نه ډکوي او تر کېدو وروسته پرې تنگېږي نه.

د کافرو او بې حيا بڼو له يو شان والي څخه ځان وساته، ځکه په حديث کې راغلي دي:

((لعن الله المتشبهين من الرجال بالنساء، والمتشبهات من النساء بالرجال))
ژباړه:

الله تعالى پر هغو سړيو لعنت کړی، چې ځانونه لکه د بڼو جوړوي او پر هغه بڼو يې هم لعنت کړی، چې ځان د سړيو په څېر جوړوي.
په کوم شي، چې الله تعالى خپه کېږي له هغې ځان وساته، لکه له هغه شيانو نه په حديثونو کې هم منع راغلي ده، لکه د سړيو په شان ځان کول، له پردي سړي سره يوازې کېدل، له نامحرمه خلکو سره سفر کول، حيا ختمول، غټې څادرې لرې کول او الله تعالى هېرول، دغه ټول کارونه زړه خرابوي، سينه تنگوي او په دنيا او آخرت کې تور تمونه راپيدا کوي او دغه کارونه په مسلمانانو بڼو کې ډېر خواره شوي دي (إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ)

رڼا

دې لپاره، چې بڼېسته شي، بايد بڼېسته فکر ولري.

خلا

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا

ژباړه: اى ربه! موږ ته په کارونو کې زياتۍ او گناهونه وېښه.

د نېکي کوونکي شکر واجب دی

اکذب النفس إذا حدثها - إن صدق النفس يُزري بالأمل
ژباړه:

له نفس سره د خبرو پر مهال ورته دروغ وایه، ځکه نفس ته رښتیا ویل
امیدونه عیبجن کوي.

هارون رشید پاچا له نخاس نه د "خیزران" په نامه یوه وینزه واخیسته، ازاده
یې کړه، امرونه یې ورله تنفیذ کړه او د هغې له مور وپلار سره د دغه وخت د
یوڅه مشرۍ په اړه تړون وکړ؛ نو دغه خیزران، چې به کله غوسه شوه؛ نو
خپل مېړه ته به یې مخامخ ویل: ((ما رأيت منك خيراً قط)) ما خو کله هم
له تا خیر ونه لید!

د همدې په څېر د "برمکيه" په نامه یوه بله وینزه هم وه دا به هم اخیستل
کېده او خرڅېده، چې په دې لړ کې معتمد بن عباد (د مغرب له پاچایانو و)
واخیسته او ازاده یې کړه او څه قدرې اختیار یې هم ورکړ؛ خو دې چې به کله
نورې نجونې ولیدې، چې په خټو کې به یې لوبې کولې، تېر وخت ته به یې
شوق پیدا شو او غوښتل به یې، چې د همدوی په څېر په خټو کې ولوبېږي؛
نو د دې لپاره یې د خټو په څېر خوشبويي راوغوښته او په هغې کې یې لوبې
کولې؛ خو بیا چې به هم کله غوسه شوه ویل به یې: ((إني لم أَر منك خيراً
قط)) ما خو له تا کله هم خیر ونه لید؛ نو معتمد به ورته په موسکا شو او
ورته به یې وویل، چې د خټو په ورځ مې هم درسره ښه نه دي کړي؛ نو هغه
به یې خجالته کړه.

د ښځو طبیعت دا دی، چې د خطایۍ او کمي په وخت کې ترې ټول ښه هېر
وي، له همدې امله په یوه حدیث کې راغلي دي:

((يا معشر النساء تصدقن فاني رايتكن اكثر اهل النار، قلن: و بم يارسول الله؟ قال: تسرعن اللعن و تكثرن الطعن، و تكفرن العشير)).
ژباړه:

ای د ښځو ډلې! صدقې وکړئ ځکه ما تاسې په اور کې ډېرې ولېدئ، ښځو پوښتنه وکړه، ای د الله ﷺ رسوله! زموږ ګناه څه ده؟ نبي ﷺ ورته وویل: لعنتونه زر وایئ، طعنونه ډېر وایئ او د خاوندانو شکر نه کوئ. نبي ﷺ په بل ځای کې فرمایلي دي:

أريت النار فإذا أكثر أهلها النساء ، لأنهن يكفرن العشير ويكفرن الإحسان ، لو أحسنت إلى إحداهن الدهر ثم رأت منك شيئاً قالت : ما رأيت منك خيراً قط.
ژباړه:

ما ته په اور کې ښځې ډېرې وښودل شوې، ځکه دوی د مېړه شکر نه وباسي، د ښېګړې ناشکري کوي، که له یوې سره ټول عمر ښه وکړې؛ خو یوه ورځ درڅخه لږ تکلیف ومومي؛ نو وایي: ما خو کله هم له تابه ښه ونه لیدل.

رڼا

د کامیابې ښځې لپاره دعاګانې کېږي، مېړه یې ښه ستایي، ګاونډیان ورسره مینه کوي او دوستان یې درناوی کوي.

ځلا

وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ

ژباړه:

زما رحمت ټولو شیانو ته پراخه دی.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

څلورم مرجان:

باید روح ته له بدن نه ډېره پاملرنه وشي

أتاك الربيع الطلق يختال ضاحكاً - من الحسن حتى كاد أن يتبسماً
ژباړه:

تا ته ربيع راغی، چې د ښکلا له امله یې په ناز خندل، نږدې وه، چې موسکي وای.

عمر بن عبدالعزیز د خپلې پاچاهۍ په وخت کې په اتو روپو د یوه خادر په اخیستو امر وکړ؛ نو خادمانو ورته واخیسته او ورته یې راوړ، کله چې عمر پرې لاس کېښود ویې ویل، چې دا څومره نرم او ښکلی دی! چا چې راوړی و هغه وخنډل؛ نو عمر بن عبدالعزیز وپوښته، چې ولې دې وخنډل؟ هغه سړي ورته وویل، چې د مؤمنانو امیره! تا تر خلافت له مخه ما ته ویلي وو، چې زما لپاره یو د مشکو خادر په زر روپیۍ واخله، چې ما درله واخست او تا پرې لاس کېښود؛ نو ودې ویل، چې دا څومره زیږ دی! او نن د اتو روپو خادر نرم بولی.

عمر بن عبدالعزیز ښه ورتنه وویل، چې زه گومان نه کوم، چې یو کس په زر روپیۍ خادر واخلي او بیا دې هغه له الله ښه وپېژني، بیا یې وویل: زما نفس لوړو مرتبو ته ډېر شوقمن دی، چې یوه مرتبه تر لاسه کړم؛ نو تر هغې لوړې ته مې زړه کېږي، امارت مې تر لاسه کړ؛ نو خلافت ته مې شوق وشو، چې خلافت مې تر لاسه کړ؛ نو اوس مې زړه له دې نه هم لوړې مرتبې ته کېږي، چې جنت دی.

رڼا

د خلکو فیصلې خو زموږ په څټونو نه کېږي او پر موږ لازم هم نه دي، چې پردې پایلې ته فکر وکړو.

پنځم مرجان:

مستقبل تر راتلو پرېږده

سینقشع الظلام فلا تخافي - ویآتی الفجر فی حُلّ بهیّة
د شعر ژباړه:

تاسې مه وپرېږئ! د اندېښنو تیاري به لارې شي او سباني ورځ به د رڼاگانو او خوشحاليو څولۍ راپرانيزي.

چټکي مه کوئ! ایا تاسې له پیدایښت نه مخکې کوچنی غواړئ؟ مېوه تر پخېدو مخکې خوړل خوښوئ؟ سبا راتلونکی دی؛ خو څه حقیقت لري؟ ځکه نه یې وجود شته او نه یې څه خوند.

موږ باید په حال کې ځانونه بوخت کړو، نه دا چې له راتلونکيو ستونزو وډار شو، ځکه الله ﷻ پوهېږي، چې هغه مهال رالاندې کولای شو، که نه؟ ځکه معلومه نه ده، چې سباني ورځ لیدلای شو که نه؟ نېکمرغي او بدمرغي یې ترلاسه کولای شو او که نه؟

مهمه دا ده چې سباني ورځ په یوه غیبي نړۍ کې پرته ده؛ پله ته تر رسېدو له مخه پر پله تلل ناپوهي ده، ښايي پله ته تر رسېدو له مخه پل ونه پېږي او یا موږ ورته ونه رسېږو او دا هم کېدای شي چې ورته ورسېږو او روغ جوړ پرې پورې نه وځو!!

د راتلونکې په اړه ذهن ته پراخه ځای ورکول او د یو غیبي کتاب پرانستل شرعاً او عقلاً ناوړه کار دی، ځکه داله سوري سره پهلواني ده.

په دې نړۍ کې ډېری خلک د خپل راتلونکي په اړه د لوږې او تندې، فقر او نېستۍ، غم او درد اټکلونه کوي، چې دا ټولې شیطاني دسیسې دي.

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ ۚ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝

ژباړه:

د نړۍ نېکمرغه بڼځه

شیطان تاسې له بېوزلۍ نه وېروي او شرمناک چلن غوره کولو ته مو هڅوي؛ خو الله ﷻ خپل بخشش او پېرزوینې ته تاسې هیله من کوي، الله ﷻ د ډېر پراخ لاس خاوند او پوه دی.

ډېر خلک پر دې ژاړي، چې سبا به وږی او تېری او یا په غمونو کې ښکېل شي، د چا د عمر واک چې د بل ذات په واک کې وي، هغه ته نه ښايي چې خپل ځان د یوه نامعلوم سبا په اړه وگړو کړي.

سبا تر هغې پرېږده، چې راشي، د سبا د حوادثو په اړه مه پوښته، ځکه چې ته همدا نن ورځ بوخت یې! نننۍ ورځ نغده ده او سبا نۍ ورځ نسیه؛ نو تعجب پر هغه چا چې نغده پر نسیه اړوي او هغه هم د داسې ورځې په اړه، چې لمر یې لا نه دی راختلی.

رڼا

باور ولرئ! چې خوښۍ هغې نورسې غوټۍ ته ورته ده، چې لا گل شوې نه وي؛ خو گل کېدل یې یقیني وي.

ځلا

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا
ژباړه:

او څوک چې زما له «ذکر» د نصیحت له درس، نه مخ واړوي، په دنیا کې به یې ژوند تنگ وي.

شپږم مرجان:

ډېر ارمانونه، ډېر مصيبتونه

انظري للروض بساماً غدا - ينشد الطيرُ به ما يطربُ

ژباړه:

شنو باغونو ته ګورئ، چې په موسکا راروان دي او د مرغانو غږونه ترې راځي.

ام علاء ﷺ فرمايي، چې يو ځل ناروغه وم؛ نو رسول الله ﷺ مې پوښتنې ته راغی او ويې فرمايل، چې:

ای ام علاء! ستا لپاره زېری دی (هغه دا چې) ناروغي د مسلمان ګناهونه داسې رږوي، لکه چې اور له سپینو زرو څخه خیري او ګرد پاکوي.

د دې مانا دا نه ده، چې ناروغي ګناهونه رږوي؛ نو انسان به روغ ځان ناروغه کوي، یا به په ځان کې د ناروغۍ میکروبونه (جراثیم) پیدا کوي او دارو درمل به ګوندې نه کاروي، بلکې انسان ته د روغتیا لټون او د ناروغۍ درمل لټول پکار دي؛ خو که ناروغ شي؛ نو د درملو ترڅنګ پر خپله ناروغۍ صبر او له الله ﷻ نه یې د غوره بدلې تمه پکار ده، چې د دې ناروغۍ له امله به مې په اعمالنامه کې نېکۍ لیکل کېږي.

همداراز ښځې باید د خپلو خپلوانو، مېړه او د بچيو پر بېلتانه صبر وکړي، یانې که په دوی کې یې څوک مړ شي؛ نو ښځې ته صبر پکار دی، ځکه چې په حدیث شریف کې راځي، چې که د چا خپل خپلوان مړ شي او دا پرې د صبر ترڅنګ له الله ﷻ نه د ثواب تمه ولري؛ نو الله ﷻ دغسې بنده ته له جنت پرته د بل ځای په ورکولو نه راضي کېږي، یانې ارومرو به جنت ورکوي.

که د کومې ښځې مېړه مړ شي؛ نو دا څه نوې خبره نه ده، ځکه چې خلک همدغسې مري، الله ﷻ انسان د مرګ لپاره پیدا کړی دی (نو له دې امله ښځې باید په دغسې وخت کې بېواکه نشي، هسې نه چې مېړه؛ خو یې مړ دی او

د نړۍ نېکمرغه ښځه

الله ﷻ هم ترې خپه شي، ځکه د مېړه مرگ دومره لويه خبره نه ده؛ خو که الله ﷻ له چا نه خپه شي، دا لويه خبره ده، که يو څوک د خپل مېړه او زوی پر مړينه صبر وکړي او دا ووايي، چې الله ﷻ زما خالق دی؛ نو الله ﷻ فرمايي، چې دغه زما بنده دی او د نورو خلکو په پرتله زه د خپل بنده ډېر حقدار یم. د يوه شاعر په وينا:

وما المال والأهلون إلا ودائع - ولا بد يوماً أن تُردَّ الودائع

ژباړه:

دا مال، ښځې او بچي له موږ سره د امانت په توگه دي، چې يوه ورځ به يې بېرته ورسپارو.

رڼا

له ستغو سپورو او کنځاوو کولو نه داسې وتښتئ، لکه چې څوک د طاعون له مرگونې ناروغۍ نه لرې تښتئ.

ځلا

که څوک پر خلکو شفقت کوي؛ نو الله ﷻ پر ده شفقت کوي.

اووم مرجان:

که پر ځمکوالو ولورېږئ؛ نو د اسمانونو خاوند به پر تاسې ولورېږي!

أما علمت بأن العسر يتبعه - يسرٌ كما الصبر مقرونٌ به الفرجُ ؟

ژباړه:

ولې تاسې څه نه پوهېږئ، چې په تنگسه پسې اساني وي، لکه چې په صبر پسې پراخي وي؟

په احاديثو کې پر بچيو د مور شفقت روښانه دی او مور د شفقت او لورينې بېلگه او د پېروزيڼې يوه داسې سرچينه ده، چې خپل بچی پرې خړوبوي، ځان وږی ساتي؛ خو خپل بچی مروي.

د مور د مينې او پېرزوينې په اړه د رسول الله ﷺ دې حديث ته ځير شئ؛ نو تاسې ته به د مور مينه معلومه شي.

عمرؓ فرمايي، چې ما يو غلام نبي کریم ﷺ ته راوست، په داسې حال کې چې له نبي کریم ﷺ سره څه وينزې ناستې وې، يوه وينزه پاڅېده (لږ په څنګ شوه)، خپل بچي ته يې تې ورکاوه؛ نو رسول الله ﷺ وفرمايل، چې څه فکر کوئ، دغه بڼڅه خپل بچی اور ته غورځولای شي؟ صحابه وو عرض وکړ، چې قسم په الله ﷻ که دغسې وکړای شي؛ نو رسول الله ﷺ وفرمايل، چې دغه بڼڅه چې پر خپل بچي څومره مهربانه ده، الله ﷻ تر دغې ډېر پر خپلو بنده گانو مهربان دی.

سره له دې چې هغه د خپلې قبيلې د مشر بڼڅه وه؛ خو بيا هم د وينزې په پنجو کې ښکېل شوې وه؛ نو ډېره اندېښمنه وه، دغه حالت څوک هم نشي زغملای، چې بچی دې يې له درده زهېروي کوي، يا دې ژاړي او مور دې پرې څه پروا ونکړي، بلکې د مور زړه د بچي له زهېروي سره سم اړه کېږي؛

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

نو ځکه دغه بڼڅې هم د خپل بچي په اړه ونه زغملای شوه، د غلامانو په کتار کې يې خپل بچی ولټاوه ان تر دې، چې ويې موند او بيا يې خپلې سينې ته واچاوه.

رڼا

بد ژبي د نورو په پرته خپله ويونکي ته ډېر زيان رسوي.

خلا

شکر د نعمتونو ساتندوی دی.

اتم مرجان:

په خوښۍ کې د الله ﷻ معرفت ترلاسه کړه، چې په خپګان کې دې پکار شي
أَيُّهَا الْيَاسُ مَتَّ قَبْلَ الْمَمَاتِ - أَوْ إِذَا شِئْتَ حَيَاةً فَالرَّجَا
ژباړه:

ای نهیلی انسانه! له مرګ نه مخکې مړ شي، که ژوند غواړي؛ نو د هیلو واګی
راونیسې!

کله چې د ماهي په ګېډه کې د یونس ﷺ زړه راتنگ شو او ولې به نه راتنګېده،
ځکه چې یو خو شپه وه، بله د دریاب تیاره او لادپاسه پسې د ماهي په ګېډه
کې و؛ نو یونس ﷺ ژر د هغه الله ﷻ لور ته متوجه شو، چې د بېوسو دعاګانې
اوري او د هغه یاد د هر ډارېدلي کس لپاره د خوښۍ زېږی دی، ډېر بښونکی
او لوراند ذات دی، کله چې یونس ﷺ د دریاب په تل کې له خپلې مبارکې
خولې دغه کلمې راویستې:

فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَنَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ۝
ژباړه:

په پای کې هغه په تېرېدو کې اواز وکړ چې: نشته بل الله ﷻ مګر ته یې، پاک
دی ستا ذات، بېشکه ما لنډون وکړ.

د الله ﷻ له درباره د یونس ﷺ د دغې دعا د قبلېدو ځواب نازل شو:

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ ۚ وَكَذَلِكَ نُفَجِّي الْمُؤْمِنِينَ ۝
ژباړه:

هله نو موږ د هغه دعا قبوله کړه او له غم نه مو هغه وژغوره او په دغه شان
موږ مؤمنان ژغورو.

الله ﷻ ماهي ته امر وکړ، چې زما بنده د دریاب څنډې ته راوباسه، کله چې

د نړۍ نېکمرغه ښځه

یونس ؑ د ناروغۍ او کمزورتیا په حال کې د دریاب په څنډه د ماهي له گېډې راووت؛ نو له واره یې الله ﷻ ترڅنګ یوه داسې ونه راوخېژوله، چې د روغتیا له مادې ډکه وه، یانې ټوله روغتیا روغتیا وه، څنګه چې یونس ؑ د دغې وینې مېوه وخوړه؛ نو روغ شو.

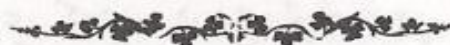
همدغه حال د هر هغه چا دی، چې په خوښۍ کې یې د الله ﷻ معرفت ترلاسه کړی وي، په سخته او خپګان کې به یې پکار شي.

رڼا

تاسې تر هغې ځان نشئ سمولای، چې خپل ژوند مو ښه کړی نه وي.

ځلا

هغه کس بېچاره او مسکین دی، چې ښځه یې نه وي.

نهم مرجان:

نړۍ ډېره ښکلې ده

نړۍ ډېره ښکلې او ژوند ډېر په زړه پورې دی؛ خو یوازې هغه څوک ښکلا او خوند څکلاي شي، چې ښه فال نیسي.

صلى عليك الله يا علم الهدى - واستبشرت بقدمك الأيام

ژباړه:

ای د الله ﷺ استازیه! پر تا دې رحمتونه وي، ته د هدایت علمبردار یې او ستا په راتګ زمانې زېږی ترلاسه کړ.

که د یخنۍ سختوالی ستاسې دروازې درتړلي وي او شا و خوا مو د واورو غرونه جوړ شوي وي؛ نو د پسرلي د رنگینیو انتظار وکړئ، ځکه چې په ژمي پسې پسرلی راځي، لږ خو کړکی خلاصه کړئ، چې تازه هوا درباندي ولګېږي او د مرغانو اوازونه به هم واورئ، د لمر هغه زرینې وړانګې به ووينئ، چې د ونو پر پاڼو ګلکاری کوي، د دې لپاره چې تاسې ته نوی ژوند، نېکې هیلې او ښه خوبونه دروښيي.

د ښکلیو باغونو په لټون پسې صحرا ته مه وځئ، ځکه چې په صحرا کې باغونه نه، بلکې وحشت او ترهه وي؛ نو که تاسې د باغ په لټه کې یاست؛ نو خپلو شا و خوا ونو ته ځیر شئ! له سیوري او مېوويې ګټه پورته کړئ.

د تېرې زمانې په حساب، کتاب او فکرونو کې مه ډوبېږه، ځکه پخوا چې دې کوم زیان لیده، هغه دې ولید، اوس یې یادول او په اړه یې فکر کول کومه ګټه نه لري، لکه چې د ونې رږېدلې پاڼې، چې بېرته نه شنې کېږي او دغو غورځېدلو پاڼو ځای په پسرلي کې نورې نوې پاڼې نیسي، یانې د هغوی پر ځای نورې راټوکېږي؛ نو تاسې باید هغو پاڼو ته وګورئ، چې پر تاسې یې سیوری کړی دی، نه هغو پاڼو ته چې په ځمکه پرتې دي.

ستاسې تېر شوی وخت د همدغو پرتو پاڼو په څېر دی، چې د ژوند له کتابه

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

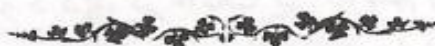
پرېوتې او نن مو د دغو پاڼو په څېر دی، چې پر تاسې یې سیوری کړې، یانې
پرون مو تېر شوی او راروانه ورځ او یا راتلونکې په یوه غیبی نړۍ کې پټ
دی، فقط نننۍ ورځ زموږ په واک کې ده او د همدې ورځې په اړه فکر زموږ
لپاره ګټور دی، په تېر ژړا او د راتلونکي په اړه اندېښنې بې ځایه دي.

رڼا

تاسې د دې خبرې اټکل نشئ کولای چې کنځاوې پر زړونو شومره ژور نتش
پرې باسي.

ځلا

بڼڅه د سړي برخه ده.

د نېکمرغۍ په لړ

کې لس

لوړ پیه

الماسی

لسم مرجان:

د سړي لپاره بڼه هم ټېکمړغي ده

کوني أرق من النسيم إذا جرى - وأعز في الدنيا من الجوزاء

ژباړه:

ته د پرځي په خېر پسته، سپکه، نازکه او ښکلې شه او په نړۍ کې تر جوزاء هم قدرمنه شه!

ابوطلحه ﷺ له ایمان راوړلو نه مخکې ام سلیم بن ملحان ﷺ ته د واده وړاندیز وکړ او د ډېر مهر ورکولو ژمنه یې ورسره وکړه؛ خو د نجلی کورنۍ بیا هم له خپلوۍ انکار وکړ؛ نو ابوطلحه ﷺ هک پک شو، چې د دومره ډېر مهر ورکولو سره هم د نجلی کورنۍ انکار وکړ او دا یې وویل، چې موږ یوه کافر ته خپله خور، لور نشو ورکولای او د دې ترڅنګ یې دا هم وویل:

ای ابوطلحه! ولې ته خبر نه یې، چې ستاسې خدایان پلانکی، پلانکی کس په خپلو لاسونو جوړوي؟ که ستاسې دغه خدایان اور ته واچول شي؛ نو سوځي. د دغو خبرو په اورېدو د ابوطلحه ﷺ زړه راتنګ شو او بېرته په راغلي لار روان شو؛ خو بیا یې هم خبره زړه ته نه کوزېده، چې له دومره مهر سره سره هم د نجلی کورنۍ له خپلوۍ انکار وکړ، دا کله کېدای شي؟

دا چې ابوطلحه ﷺ پر ام سلیم ﷺ باندې له زړه نه مټین و، بله ورځ بیا ورغی او د مخکې په پرتله یې هم د ډېر مهر وړاندیز وکړ، په دې ګومان چې ښایي دا ځل ورسره خپلوي وکړي؛ خو بیا هم ام سلیم ﷺ له نکاح نه انکار وکړ او په ډېر ادب یې ورته وویل:

ای ابوطلحه! ستا غوندې سړی څوک نشي ردولای، (یانې ته د دې وړ یې، چې هر څوک درسره د نکاح هیله ولري)؛ خو ته نامسلمان او زه مسلمان یم، زه د نکاح لپاره له تانه نور هیڅ نه غواړم، فقط ته د اسلام دین ومنه او ایمان راوړه.

ابوطلحه: د ایمان راوړلو لپاره چا ته ورشم؟

د نړۍ نېکمرغه بڼه

ام سلیم ﷺ: محمد رسول الله ﷺ ته ورشه.
ابوطلحه د نبي کریم ﷺ لور ته په منډو منډو ورغی؛ نو رسول الله ﷺ یې له صحابه وو سره ناست ولید، چې د رسول الله ﷺ سترگې پر ابوطلحه ولگېدې؛ نو خپلو ملگریو ته یې وویل، چې ابوطلحه راروان دی او د اسلام نور یې د دواړو سترگو ترمنځ، یانې د تندي په منځ کې ځلېږي.
ابوطلحه ﷺ رسول الله ﷺ ته د ام سلیم ﷺ خبره وکړه او بیا یې ایمان راوړ؛ نو رسول الله ﷺ یې له ام سلیم ﷺ سره نکاح وکړله.

خوږو لوستونکیو! ام سلیم ﷺ د ټولې نړۍ د بڼڅو لپاره یوه غوره بېلگه ده، ځکه چې تاسې ولیدل، چې د څومره شتمن سړي له نکاح نه یې یوازې په دې خبره انکار وکړ، چې زه مسلمان نه یم او نه یو نامسلمان شخص یې او که له ما سره نکاح کول غواړي؛ نو ته باید لومړی ایمان راوړي؛ نو وگورئ، چې ام سلیم ﷺ قرباني ورکړه؛ نو الله ﷻ د دې په برکت ابوطلحه ﷺ مسلمان کړ او دا یې په نکاح کې هم ورکړه، یانې څو گټې یې وکړې، هم یې له هماغه ابوطلحه ﷺ سره نکاح وشوه، چې پرې مټین و او د قرباني اجر؛ خو به یې الله ﷻ ته معلوم وي، چې په اعمالنامه کې به یې څومره اجر لیکل شوی، یانې دنیا او آخرت یې دواړه ښایسته شوي (نو تاسې هم بې واده خویندې باید له ځان سره دا پرېکړه وکړئ، چې موږ به هم له هغه چا سره نکاح کوو، چې مسلمان او پرهېزگار وي، نه شتمن او بې دینه وي).

رڼا

که غواړي، چې خلک درسره په موسکا مخ شي؛ نو ته هم ورسره په موسکا مخ کېږه!

خلا

وَاصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ
ژباړه:

او هر مصیبت چې درباندي راشي صبر پرې وکړه.

لومړۍ الماس:

د برياليتوب کيلي

دارُ متي ما أضحكت في يومها - أبكت غداً قبحاً لها من دارِ

ژباړه:

دا دنيا څومره مکاره ده، ځکه که يوه ورځ مو خندوي؛ نو په سبا له مو پسې ژړوي هم.

د عزت کيلي: د الله ﷻ او د هغه د رسول اطاعت دی.

د روزۍ کيلي: د استغفار او توبې تر څنګ هڅه او کوښښ دی.

د جنت کيلي: توحيد (فقط د يو الله ﷻ عبادت کول، له هغه ﷻ پرته له بل چا نه مرسته نه غوښتل او نه چا ته سر ټيټول، نه د بل چا په نامه نذرونه او منښتې کول).

د ايمان کيلي: د الله ﷻ په نښانو او د هغه په مخلوق کې فکر کول دي.

د خير کيلي: ريښتينولي ده.

د زړه کيلي: په فکر او تدبير سره د قرآن کریم لوستل، د تهجدو په وخت کې الله ﷻ ته عذر، زاري او پرهېزګاري ده.

د علم کيلي: ښې پوښتنې او ښه غورځېدلو.

د مرستې کيلي: صبر.

د برياليتوب کيلي: پرهېزګاري.

د نعمت کيلي: شکر.

د آخرت د فکر کيلي: په دنيا کې زهد.

د قبولتيا کيلي: دعا.

وړنا

د انسان موسکا د لمر له وړانګو نه يوه وړانګه ده.

دويم الماس:

تر تنگسې وروسته د پراخۍ خوند

تَسَلَّ عَنْ الهموم فليس شيء - يقيم ، وما همومك بالمقيمه
ژباړه:

ځان پر خپلو اندېښنو بوختوه، ځکه چې هيڅ يوه اندېښنه تل نه وي؛ نو ستا اندېښنې هم له منځه تلونکي دي.

يوه ناوې خپلې مور ته په يوه ليک کې داسې ليکي:

مور جانې! موږ د واده له چکر نه راستانه شو او له خواږه مېړه سره مې په کوډله کې يم؛ خو کاش! چې ته مې خوا ته وای او ما درته د دې نوي ژوند د تجربو په اړه څه ويلي وای، زما مېړه ډېر ښه سپری دی او موږ دواړه په خپلو کې ښه خواږه يو، له يو بل سره ډېره مينه کوو او زه تل د هغه کار کولو په هڅه کې يم، چې مېړه مې پرې خوشحاله بري.

مور جانې! زه پر هماغو نصيحتونو او سپارښتنو عمل کوم، چې د رخصتۍ پر مهال دې راته کړي دي او ستا هغه خبرې مې په ذهن کې اوږي راوړي، چې تا کله په سينې پورې ونيول او د نوي کور او نوي ژوند په اړه دې راته وکړې او همدا لامل دی، چې زه مې خپل ژوند ته ستا په سترگو گورم، ته زما لپاره ډېره غوره لارښوده وې.

مور جانې! زما د ژوند تر ټولو ستر هدف همدا دی، چې ستا پر پله پل کېږم او هسې وخت تېر کړم، نکه تا چې زما له پلار، وروڼو او خوښو سره تېر کړی او تا چې له موږ سره څومره مينه کړې، زه هم غواړم، چې له خپلې دې نوې کورنۍ سره هماغسې مينه وکړم.

ای مور جانې! د دروازې د پرانستل کېدو غږ مې تر غوږ شو، ښايي مېړه مې راغلی وي، هغه به زما ليک لوستل غواړي، چې ما مې مور ته په ليک کې څه ليکلي دي، کېدای شي چې هغه هم له ما سره په دې ليک کې خپل شعور

او انگېرنې شريکول وغواړي.

مور جانې! مېړه مې له ما نه قلم او کاغذ غواړي، چې تا ته خپل احساسات دروانگېري.

ستا او د پلار جان د لاسونو ښکلولو په هیله.
ستا خوږه لور.....

رڼا

پر موسکا هیڅ لگښت نه راځي؛ خو اغېز یې ډېر ژور وي.

خلا

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝
ژباړه:

ای زموږ ربه! له موږ نه دا خدمت قبول کړه، ته د هر څه اورېدونکی او په ټولو شیانو پوهېدونکی یې.

اندېښنې

اندېښنې پر زړه تنگی سرپرېره داسې عصبي ناروغۍ رازېږوي، چې ذهن او بدن دواړه ښکار کوي.

د یوه شاعر په وینا:

قال: الحیاة کئیبة وتجهما - قلت ابتسم یکفی التجهم فی السما!
ژباړه:

هغه وویل، چې ژوند خومره تنګلاسي او اندېښنو نه ډک دی؛ نو ما ورته وویل، چې غم یې مکوه، زموږ لپاره د اسمان برېښنا هم بس ده. ټولې عصبي ناروغۍ د اندېښنو زېږنده دي، ځکه د اندېښنو له امله ذهني تشویش رامنځته کېږي او د ذهني تشویش په رامنځته کېدو ټولې سوکالۍ او هوساینې له منځه ځي؛ نو خپله ډول ډول ناروغیو ته لار هوارېږي؛ خو کله چې موږ ځان د لویو مصیبتونو مقابلې ته چمتو کوو؛ نو زموږ لومړی کار به دا وي، چې په ستونزمن وخت کې له سختیو او مصیبتونو نه د راوتو لپاره ذهن په کار واچوو، ځکه چې دغه دواړه کاره نشي کېدای، چې هم دې له زړه تنگی او عصبي ناروغیو سره لاس او ګرېوان یو او هم د څه کار لپاره زړه را لوی کړو، ځکه چې دغه دواړه شیان یو د بل ضد دي، چې یو بل نه پرېږدي. که تاسې له کومې ستونزې سره مخ شئ او وېرېږئ، چې دغه ستونزه به ستاسې د ذهني تشویش لامل شي؛ نو تاسې پر خپل نېر ژوند یو ځغلنده نظر راتېر کړئ او د تېر ژوند تر ټولو ستونزمن او سخت حالات راپه زړه کړئ، چې له امله یې درته اوسنۍ ستونزه وړه ښکاره شي؛ نو هله به له اندېښنو او عصبي ناروغیو خلاصی ومومئ، ځکه چې ستاسې هاغه تېره سخته او ستونزه تر اوسنۍ ډېره سخته وه؛ نو هغه چې څنګه هواره او تېره شي؛ نو دا به هم هماغسې هواره، تېره او هېره شي.

دا خبره له ياده مه وباسئ، چې اندېښنې فقط پر تاسې لاسبري کېږي، نه ستاسې پر وختونو او چارو، بلکې تاسې چې کله وزگار شئ؛ نو اندېښنې مو ذهن ته لار کوي او له اندېښنو څخه د خلاصون غوره لار دا ده، چې وزگار مه کېنئ، بلکې ځان په څه کار کې بوخت ساتئ.

رڼا

کله نا کله ډېرې وړې خبرې هم انسان د لېونتوب تر پولې رسوي.

خلا

ژوند فقط يو څو دقيقې او څو ثانيې دي.

خلورم الماس:

د لغړتوب پایلې

صَبْرًا عَلَى شِدَّةِ الْأَيَّامِ إِنَّ لَهَا - عُقْبَى ، وما الصبر إلا عند ذي حسبٍ
ژباړه:

د ورځو پر سختیو او اندېښنو صبر کول پکار دي ، ځکه چې ټولې سختۍ پای
لري او صبر د هوښیارو خلکو کار دی .

زموږ تنکي ځوانان وروڼه په دې فکر کې دي ، چې د بڼڅو ستر مات شي او
بڼڅې له پردې پرته میدان ته راووځي ؛ خو قسم په الله ﷻ که دغه ستر مات
شو ؛ نو بیا به خپل سر ټکوی او ژړی ، که څه هم په ځینو خلکو کې شپه او
ورځ دغسې پېښې رامنځته کېږي ؛ خو هغوی یې باک نه ګڼي ، ځکه چې
هغوی څه شرم او حیا نه لري ، تاسې خو غیرتي خلک یاست ، د شرم او حیا
درس درکړ شوی ، له بې حیايۍ منع شوي یاست ؛ نو تاسې کله لغړتوب
زغملای شئ ، الله ﷻ مه کړه ! که پرده له منځه لاړه ؛ نو بیا به پرې پښېمانه
یاستئ ؛ خو پښېمانتیا به مو ګټه نلري ، بیا به د پردې د دودولو هڅه کوئ او
هلې ځلې به مو هیڅ ځای نه نیسي ، ځکه چې اوس بڼڅې د دود له مخې هم
پرده کوي ، دوی له نورې نړۍ نه لا تراوسه نه دي خبرې ، ځکه پرده کول
ورته ګران نه دي ؛ خو که یو ځل دې بڼڅو پرده لرې کړه او څو ورځې پرې
دغه ازاده هوا ولګېده ؛ نو بیا به پرده ورته سم زندان ښکاري .

دا خو زموږ مشرانو د دې بڼڅو په مغزو کې په ډېره خواری دا خبره کېښولې ،
چې د بڼڅې قدر او عزت د هغې په پرده کې دی ؛ نو ځکه بڼڅې په خوښۍ
پرده کوي ؛ خو که دغه تعلیم د بڼڅو له زړونو ووځي او دا ورته وویل شي ،
چې د بڼڅې عزت په دې کې دی ، چې بې پردې په بازارونو کې ګرځي ؛ نو بیا

به تر قیامتہ پرې پرده ونه کړای شی.

قدرمنو!

د ښځو جوهر په دې کې دی، چې له بهرنۍ نړۍ نه ناخبره په کور پاتې شي.

رڼا

د سړي نېکمرغي د ښځې له دواړو شونډو د یوې خبرې راوتل دي. (؟)

خلا

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ۝

ژباړه:

او کله چې ناروغېږم هماغه مې روغوي.

قوت په علم کې وي، نه په بدن کې

لَکَلَّ مِنَ الْأَيَّامِ عِنْدِي عَادَةً - فَإِنْ سَاءَ نِي صَبْرٌ، وَإِنْ سَرَنِي شُكْرٌ
ژباړه:

زما عادت دا دی، چې هره ورځ پر یوه ناوړه خبر صبر کوم او کله شکر کوم. یوه عیسوی (نامسلمان) ښځه، چې په خپل ژوند کې یې له بېوزلۍ، نېستۍ او ناروغۍ پرته هیڅ نه پېژندل، ځکه چې تر لومړي واده څو ورځې وروسته یې مېړه مړ شو، چې بل واده یې وکړ؛ نو څه موده پس یې مېړه بله ښځه وکړه او دا یې پرېښوده، ترې لاړ، څو ورځې پس یې د دغه دویمي مېړه جسد په یوه کوډله کې موندل شو.

دغې نامسلماني ښځې یو زوی هم درلود؛ خو د فقر او نېستۍ له امله یې چیرته پرېښی و، بله ورځ دغه ښځه په ښار کې روانه وه، ناڅاپه د پښې په ښوېدلو راپرېوته او بې سده شوه.

د راپرېوتو له امله یې ملا ماته شوې وه او ډاکټرانو ځوابه کړې وه، چې ته د رغېدو نه یې او بله دا چې ډېر ژر به ګوزن (فالج) درباندي برید کوي، دغه خواره چې د ډاکټرانو له درملنې نهیلې شوه؛ نو خپل سپېڅلی کتاب انجیل یې راوخیست او د پاڼو په اړولو یې لاس پورې کړ، ناڅاپه یې په هغه کیسه سترګې مېخ شوې، چې یو ګوزن وهلی عیسی ﷺ ته راوستل شو؛ نو عیسی ﷺ ورته وفرمایل، چې د الله ﷻ په امر پاڅه او بستره دې اخله کور ته ځه؛ نو هغه ناروغ رک روغ کور ته په خپلو پښو روان شو (۱).

ښځې چې په خپل سپېڅلي کتاب کې دغه پېښه ولوسته؛ نو ایماني ځواب یې په څپو شو، یو ناڅاپه راولاړه شوه او پر خپلو پښو روانه شوه.

۱ پتمنو خویندو دا خبره له یاده مه باسئ، چې هغه دین اوس منسوخ شوی، که اوس څوک د هغه پیرو شي؛ نو هغه به کافر او نامسلمان بلل کېږي.

خوږو لوستونکيو!

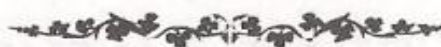
تاسې ولوستل، چې د دغې بڼې ټول بدن گوزن داسې وهلی و، چې له سره د خوځېدو نه وه؛ خو چې په خپل سپېڅلي کتاب کې يې د گوزن وهلي کس پېښه ولوسته، چې عيسی ﷺ ورته هغه دوه جملې وويلې: نو گوزن وهلی کس رک روغ شو او بېرته په خپلو پښو کور ته روان شو؛ نو د دغې بڼې ايماني قوت هم د دې جوگه شو، چې گوزن وهلی بودی يې پر خپلو پښو ودروله، ناروغي يې ښه شوه او د نورو لپاره نمونه هم شوه؛ خوای مسلمانې خورې! تاڅه وکړل؟

رڼا

نېکه بڼه د يوې مضبوطې کلا په څېر ده، چې هېڅوک يې نشي ړنگولای.

خلا

قناعت يوه داسې زېرمه ده، چې کله هم نه تشېري.

شېرم الماس:

زړوره ښځه د اندېښنو له اور نه هم گلزار جوړولای شي
وعاقبة الصبر الجميل جميلة - وأفضل أخلاق الرجال التفضل
د شعر ژباړه:

د ښه صبر پایله هم ښه وي او د سړيو تر ټولو ښه اخلاق ښېگړه ده.

د ابوطلحه ؓ ښځې ام سليم ؓ، چې خپل زوی خاورو ته وسپاره؛ نو د صبر
ډېره غوره نمونه يې وړاندې کړه؛ نو ځکه الله ﷻ ورته غوره بدله هم ورکړه.

انس ؓ وايي، چې د طلحه ؓ زوی ډېر ناروغ و، په داسې حال کې، چې
طلحه ؓ په کور کې نه و (چېرته تللی و) نو زوی يې مړ شو، د شپې چې
ابوطلحه ؓ کور ته راغی، ښځه يې د زوی د ناروغۍ په اړه وپوښتله، چې
هلک اوس څنگه دی؟ ام سليم ؓ يانې ښځې يې ورته وويل، چې اوس ارام
دی، بيا يې مېړه ته خواړه کېښودل، تر خوراک، څښاک وروسته يې ورسره
کوروالی وکړ، چې له کوروالي نه وزگار شول؛ نو هله يې مېړه ته د زوی
کيسه وکړه، چې هغه په حق ورسېد او خاورو ته مې وسپاره.

سهار ابوطلحه ؓ رسول الله ﷺ ته دغه کيسه وکړه؛ نو رسول الله ﷺ ورته دعا
وکړه، چې ای الله ﷻ په دې ښځه او مېړه دواړو کې برکت واچوه؛ نو تر هغې
وروسته له ام سليم ؓ کره بل زوی پيدا شو؛ نو انس ؓ وايي، چې ما ته
ابوطلحه ؓ خپل زوی او يو څه خرماوې راکړې، چې رسول الله ﷺ ته يې
يوسه.

انس ؓ چې ماشوم رسول الله ﷺ ته ور وړ؛ نو رسول الله ﷺ وپوښت، چې له
دې ماشوم سره نور څه شته؟ انس ؓ هغه دوه دانې خرما هم راواخيستي او
رسول الله ﷺ ته يې ورکړې، رسول د خرما يوه دانه په خوله کې وژووله او بيا

يې د ماشوم په خوله کې ورکړه او عبدالله نوم يې پرې کېښود.
وگورئ د ام سليم ؓ صبر ته، چې د زوی پر مړينه يې نه چيغې او نه واويلا
کوله، بلکې له صبر نه يې کار واخيست.

رڼا

له حيا او پاکلمنۍ پر ته بل هيڅ شی د بڼڅې قدر نشي ډېرولای.

خلا

د شپې تيارې ته د سباوون زېږی ورکړئ.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

اووم الماس:

له صبر نه کار واخلي

فصبراً على حلول الزمان ومرة - فإن اعتياد الصبر أدعى إلى الرشيد
د شعر ژباړه:

د زمانې پر خوږو او ترخو دواړو خبرو باندې صبر کوي، چې په صبر کولو
انسان قدرمن کېږي.

ام ربیع بنت براء، چې د حارثه بن سراقه مور وه، کله چې حارثه ﷺ د بدر په
غزا کې شهید شو، تر هجرت وروسته ام ربیع رسول الله ﷺ ته په دې تمه
راغله، چې د رسول الله ﷺ له خولې ښايي د خپل شهید زوی په اړه داسې
خبره واوړم، چې زړه مې پرې یخ شي؛ نو په دې لړ کې یې رسول الله ﷺ
وپوښت، چې ای د الله ﷻ رسوله! ما د حارثه ﷺ له حاله خبره کړه، که هغه په
جنت کې وي، چې زه (یې پر بېلتانه) صبر وکړم او که بله څه خبره وي (یانې
الله ﷻ مه کړه که په دوزخ کې وي، چې) ښه وژاړم.

نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل، چې ای د حارثه مورې! جنتونه ډېر دي؛ خو
ستا زوی په جنت الفردوس کې هم د لوړ مقام خاوند دی.

مور کله هم د زوی بېلتون نشي زغملای او بیا لا داسې بېلتون، چې نازولی یې
د تورو خاورو خوراک شي؛ نو ځکه دغې ښځې له رسول الله ﷺ نه د خپل
نازولي زوی د حال پوښتنه وکړه، چې زوی مې که په جنت کې وي، چې پر
بېلتانه یې صبر وکړم او په جنت کې یې د لیدو تمه ولرم؛ خو دا چې د هغې
ښځې زړه د ایمان په پلوشو روښانه و؛ نو د رسول الله ﷺ له خولې یې چې د
خپل زوی د جنتي کېدو زېږی واوړېد؛ نو صبر یې وظیفه کړ.

رڼا

که ښکلې ښځه جوهر وي؛ نو شریفه ښځه خزانه ده.

خلا

ښځه یو داسې لمر دی، چې له سره نه پرېوځي.

اتم الماس:

په سخته کې له الله ﷻ پرته بل څوک پکار نه راځي
فليتك تحلو والحياة مريرة- وليتك ترضى والأنام غضابُ

د شعر ژباړه:

کاش! ای الله ﷻ: چې ته خوږ او ژوند ترېځ وای، ته رانه خوشحاله او ستا مخلوق را څخه خپه وای (؟)

که غم درباندي خپل تور څادر وغوړوي، اندېښنې دې لمن راوښيي، له هر لوري درباندي د مصیبتونو دروازي راپرانېستل شي او د خلاصون لار درڅخه ورکه شي؛ نو دا دعا ووايه:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»

صحيح البخاري (۷۵ / ۸)

نو د دغې دعا په لوستو به مو ټولې اندېښنې او مصیبتونه لرې شي.
الله ﷻ فرمايي:

فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ ۚ وَكَذَلِكَ نُخَيِّجُ الْمُؤْمِنِينَ ۝

ژباړه:

هله نو موږ د هغه دعا قبوله کړه او له غم نه مو هغه وژغوره او په دغه شان موږ مؤمنان ژغورو.

همدا راز که د ناروغ ناروغي سخته شي، بدن يې له درد څخه لږ زېږي، رنگ يې ژېړ واوړي، ټول طبيبان يې ځواب کړي او نهيلی پر بستره پرېوځي؛ نو د الله رب العزت دروازه دې وټکوي او هغه الله ﷻ دې راوبلي، الله ﷻ به يې ناروغي ښه کړي، په وینه کې به يې روغتيا په ځفاسته شي، ځکه چې الله ﷻ دعا قبلونکی ذات دی.

الله ﷻ فرمايي:

وَ أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٠١﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَابِدِينَ ﴿١٠٢﴾

ژباړه:

او همدغه (د ځيرکۍ حکم او علم نعمت) موږ ايوب ﷺ ته ورکړی و، کله چې هغه له خپل رب نه غوښتنه وکړه چې «زه ناروغ یم او ته ارحم الراحمين يې» موږ د هغه دعا قبوله کړه او له هغه څخه مو د هغه تکليف ايسته کړ او يوازې د هغه د کورنۍ غړي مو هغه ته ورنه کړل، بلکې پر هغو سربېره مو هماغومره نور هم ورکړل، د خپل ځانگړي رحمت په ډول او د دې لپاره چې دا د عبادت کوونکيو لپاره يو درس وي.

رڼا

د سړي تر ټولو ستره خزانه ښځه ده

خلا

ښځې ښيښې ته ورته وي؛ نو له نرمۍ ورسره کار واخلي (الحديث)

نهم الماس:

د بېوسه دعا

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاَهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

ژباړه:

څوک دی چې د بېکس او بېوس دعا اوري کله چې هغه یې ويلي او څوک د هغه کړ او ایسته کوي؟

لا يَضِقْ ذَرْعُكَ عِنْدَ الْأَزْمَاتِ - إِنَّ هِيَ اشْتَدَّتْ فَأَمَّلْ فَرَجًا

د شعر ژباړه:

په سخته کې لاس مه تنگوي، که سخته ډېره شي؛ نو د الهي مرستې په تمه شئ.

د الله ﷻ رحم او پېرزو ته گوره، چې سوالگر به نوا نه ستنوي او نه یې دعا ضائع کوي، څوک چې ترې څه او څومره غواړي، هماغومره یې ورکوي او دا لا څه چې الله ﷻ دومره لوراند (رحمن) ذات دی، چې کفارو ته یې هم ورکوي، سره له دې، چې هغوی یې له سره مني هم نه؛ خو بیا هم الله ﷻ هغوی ته په دنیا کې ټول دنيوي شيان ورکوي، چې ښايي په دې ډول هغوی د اسلام منلو ته غاړه کېږي او ځانونه الله ﷻ ته رانږدې کړي؛ خو بیا هم ډېرو خلکو د الله ﷻ دغه احسان او ښېگنې شاته غورځولې دي او د هغه د ښېگړو و تکذيب یې کړی دی، لکه چې الله ﷻ فرمايي:

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿١٥﴾

ژباړه:

کله چې دغه خلک په بېړۍ کې سپرېږي؛ نو له الله ﷻ نه په خالصې عقیدې سره دعا غواړي، بیا کله چې الله ﷻ دوی وژغوري، وچې ته یې راولي؛ نو

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

ناڅاپه دوی بیا په شرک کولو لاس پورې کړي.
 الله ﷻ پر خپلو بنده گانو ډېر مهربانه دی، ان تر دې، چې د هر بېوسه او
 بېکسه دعا اوري او ستونزې یې هواروي؛ خو بیا هم ډېر لږ خلک ترې پند
 اخلي، لکه چې الله ﷻ فرمایي:

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۗ إِنَّ اللَّهَ
 مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

ژباړه:

څوک دی، چې د بېکس او بېوس دعا اوري، کله چې هغه یې ويلي او څوک د
 هغه کړ او ایسته کوي؟ او (څوک دی چې) تاسې د ځمکې خلفاء گړځوي؟ ایا
 له الله ﷻ سره کوم بل خدای هم (د دې کار کوونکی) دی؟ تاسې بېخي لږ غور
 کوئ.

رڼا

بڼڅې باید په کور کېني، ځکه چې بڼڅه ډېر نازک لوبښی دی او ډېر ژر
 ماتېږي.

څلا

پام کوئ! نورو ته ستونزې مه راولاړوئ، ځکه چې نورو ته ستونزې راولاړول
 د بېلارۍ دلیل دی.

د نېکمرغي بڼې

لپاره د

گلانو

گېډې

لسم الماس:

بخيلتوب

وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَنْ نَفْسِهِ
ژباړه:

په تاسې کې ځينې کسان داسې دي، چې بخيلي کوي، هغه په حقيقت کې خپله له خپل ځان سره بخيلي کوي.
د يوه عربي شعر ژباړه ده چې:

د تيارې له راخپرېدو مه ډارېږئ، بلکې په تياره کې، لکه د ستورو وځلېږئ!
د عمر بن عبدالعزيز د يوې خور په اړه ويل کېږي، چې هغې به ښځې خپل کاله ته راټولولې، پر ښکليو جامو سربېره به يې يو څه نغدې پيسې هم ورکولې او بيا به يې ورته ويل، چې دغه جامې تاسې اغوندئ او دغه پيسې پر اړو کسانو وېشئ، يانې په دې ډول به يې په ښځو کې د سخا ماده پيدا کوله او ښځې به يې له سخا سره اشنا کولې او بيا به يې ويل، چې که بخيلي جامه وای؛ نو قسم په الله که ما کله هم اغوستې وای او که لار وای؛ نو زه به پرې کله هم نه تلای.

د سخا په اړه به يې ويل، چې د هر اولس لپاره يوه بېلونکې نښه وي؛ خو زما نښه سخا ده، همدا راز وايي، چې قسم په الله ﷻ په ملاقات کې ډاډينه (؟) ما ته په ډېره ولېره کې تر خوندورو خوږو او په سخته تنده کې تر يخو اوبو هم غوره ده.

نوموړې ښځه وايي، چې:

«ما له نېکانو پرته کله هم له چا سره حسد نه دی کړی او له هغوی سره مې فقط داسې حسد کړی، چې ما ورسره په نېکۍ کې گډون غوښتی، چې کاش! زه هم ورسره په دغه نېکۍ کې شريکه وای»

اوس د دې دور په ښځو کې دغه صفتونه کوم دي؟

د نړۍ نېکمرغه ښځه

رڼا

د ځان غوښتنې له ناروغۍ نه خلاصون رېښتینې نېکمرغي ده.

خلا

إِنَّمَا يُوفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝

ژباړه:

چا چې په دې دنیا کې نېک چلند غوره کړی دی د هغو لپاره ښېگڼه ده او د الله ﷻ ځمکه پراخه ده، صبر کوونکیو ته به خپل اجر بهي حساب په ورکړ شي.

کلاب:

ته نه خيځواله او نه لوېديځواله يې، بلکې ته يوه مسلمانانه بڼه يې!

عسی فرج یكون عسی - نعلل نفسنا بعسی

ژباړه:

مرسته نږدې ده، بېخي نږدې ده او موږ په نږدې رسي پورې نښتي يو.

ده يوې جرمنۍ مسلمانې وينا ده چې:

«ای مسلمانې خورې! د لوېديزوالو بڼڅو په ليدو د هغوی په مود او فيشن تېر

نه وځي، ځکه هغوی موږ د مود او فيشن په نامه تېر باسي او زموږ پر هېواد

له دغې لارې يرغل کول غواړي.»

يوازې اسلام او اسلامي نظام دی، چې د بڼڅو ساتنه کوي، بل د بڼڅو په خټه

کې دا خبره اغېنل شوې، چې هغه په کور کې اوسېدل خوښوي؛ خو کېدای

شي، چې ستاسې په ذهن کې دغه پوښتنه راولاړه شي، چې دا کله کېدای

شي، چې بڼڅه دې فقط په کور کې پاتې شي او له بهرنۍ نړۍ سره دې خپلې

اړيکې وشلوي؟ نو د دې ځواب دا دی، چې الله ﷻ سړيو ته د بڼڅو په پرتله

ډېر ځواک، قوت، پوهه او زغم وربښلی دی او په بڼڅو کې يې د نرمۍ او

شفقت ماده ايښې ده او دا چې د بڼڅې مزاج ډېر ژر اوږي راوړي؛ نو ځکه بڼڅو

ته په کور ناسته ښه ده.

کومه بڼڅه، چې له خپل مېړه او بچيو سره مينه کوي؛ نو هغه له اړتيا پرته

له کوره وتل له سره نه خوښوي او پاتې شوې لوېديزوالې بڼڅې؛ نو هغوی؛

خو نهه نوي برخې خپل عزت پلورلی دی، ځکه چې هغوی له الله ﷻ څخه نه

وېرېږي، بل دا چې لوېديزوالې بڼڅې که له کوره وځي؛ نو مېړونه يې په کور

کې د بڼڅو کار کوي، يانې جامې سړي مينځي، ماشومان سړي کراروي، دا

د نړۍ نېکمرغه ښځه

جلا خبره ده، چې سړی له خپلې ښځې سره په کورنیو چارو کې مرسته کولای شي او خپله اسلام هم دې لور ته خلک هڅولي دي؛ خو دومره هم نه ده پکار، چې سړی دې د ښځې او ښځه دې د سړي ځای ونیسي.

رڼا

که تاسې ښکلې شوی؛ نو ټوله نړۍ به درته ښکلې ښکاره شي.

خلا

وَلْيَسِّرْكَ لِلْيُسْرَى ۝

ژباړه:

او موږ به تاته د اسانې لارې اسانتیا درکړو.

فرګس:

غمونه شاته وغورځوئ او په نېکو چارو کې بوختې شی!

تَوَكَّلْنَا عَلَى الرَّحْمَنِ إِنَّا-وَجَدْنَا الْفَوْزَ لِلْمُتَوَكِّلِينَ

ژباړه:

موږ پر رحمن ذات توکل وکړ؛ نو موږ په همدغه توکل کې کامیابي ومونده. که تاسې تر خپلې وسې د کومې ستونزې د هوارولو کوښښ کړی وي؛ نو ورپسې ځانونه د قرآن کریم په تلاوت او یا د کوم بل ګټور کتاب په مطالعه بوختې کړئ، ځکه چې دوه متضاد شيان په یوه لوبښي کې نه ځایېږي، لکه چې الله ﷻ فرمایي:

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِيْ جَوْفِهِ

ژباړه:

الله ﷻ د چا په ګوځل کې دوه زړونه نه دي ایښي.

فرض کړئ، چې ستاسې بچي ناروغ دی؛ نو پکار ده، چې د درملنې پیل یې په دعا او خیرات وکړئ، یانې لومړی یو څه خیرات کړئ او بیا د خپل بچي د ښه کېدو دعا وکړئ او تر هغې وروسته یې ډاکټري درملنه پیل کړئ. د غم د سپکولو یوه لار دا هم ده، چې انسان تېرې سختې راپه زړه کړي او دا فکر وکړي، چې مغه سختې الله ﷻ لرې کړې؛ نو دا خو د هغو په پرتله ډېرې وړې دي، دا به هم لرې شي. ان شاء الله.

علامه ابن جوزي ﷺ فرمایي:

((...که څوک له کومې سختې سره مخ شي؛ نو هغه باید داسې فکر وکړي، چې که تر دې هم ډېره سخته راغلې وای؛ نو ما څه کولای شو، هیڅ مې نشو کولای؛ نو په دې حال شکر پکار دی، ځکه چې له بدو بدترې شته؛ نو په

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

داسې حال کې انسان باید د ښه ساعت انتظار وکړي او که سخته نه وای؛ نو د انسان دعا ته کله فکر کېږي او که فکر یې شي؛ نو څه به وغواړي»

رڼا

یو حکیم وايي، چې زه کله هم پر چوپتیا نه یم پښېمانه شوی؛ خو پر خبرو کولو ډېر ځل پښېمانه شوی یم.

ځلا

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا

ژباړه:

ای زموږ پالونکيه! تر هدايت موندنې وروسته زموږ زړونه مه کېږوه.

رامبېل:

د نېکمرغۍ په اړه خو اړینې لارښوونې

وإذا أتتك مذمتي من ناقص - فهي الشهادة لي بأني كامل

ژباړه:

که کوم ناپوه کس په ما پسې خبرې کوي؛ نو دا په اصل کې زما د بشپړتیا گواهي ورکوي!

حرص او تمه ډېر زیانمنونکی شی دی؛ خو درمل یې په دغه نسخه کې شته ۱: په لگښت کې منځلاري کول:

ځکه چې بد خرڅه خلک کله هم قناعت نه کوي؛ نو ځکه حرص او تمه پرې لاسبرې کېږي او په لگښت کې منځلاري د قناعت بنسټي ماده ده او ښه تدبیر نیم اقتصاد دی.

۲: له راتلونکي مه ډارېږئ:

اوږده امیدونه پرېږدئ او لنډ امیدونه راخپل کړئ، پر الله ﷻ توکل وکړئ، ځکه کومه روزي یې چې ستاسې لپاره لیکلې ده، هغه په هر حال در رسوي. ۳: پرهېزگاري راخپله کړئ:

ځکه چې د پرهېزگاري په اړه الله ﷻ فرمایي:

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

ژباړه:

څوک چې له الله ﷻ نه په وېرېدو کار وکړي؛ نو الله ﷻ به د هغه لپاره له ستونزو څخه د وتلو کومه لاره پیدا کړي.

۴: قناعت پېژندل:

څوک چې د قناعت پر خوند پوه شي؛ نو هغه بیا د حرص او تمې پر بې خوندي هم پوهېږي؛ نو ځکه بیا نورو ته له اړ کېدو نه هم ځان ساتي.

۵: د پیغمبرانو او اصحابو ژوند ته فکر وکړئ، چې په هغوی کې څومره

د نړۍ نېکمرغه بڼځه

قناعت او عاجزي وه، هغوی به د آخرت لپاره څنگه نېکۍ زېرمه کولې؛ نو تاسې هم باید د هغوی پر پله پل کېږدئ.

۶: په دنيوي چارو کې تر ځان بنکته خلکو ته گورئ.

رڼا

هوبښیاره بڼځه هغه ده، چې د مشورې گټې له پامه نه غورځوي، نه له خپل حال څخه نهیلې کېږي او نه پر مشورې سربېره خپلې هلې ځلې نه پرېږدي.

خلا

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا

ژباړه:

بېشکه الله ﷻ له مؤمنانو څخه دفاع کوي.

جامېل:

چې ټولې لارې وټرل شي؛ نو د الله ﷻ رسی راکلکه کړه!

لولا المشقة ساد الناس كلهم - الجود يُفقر والإقدام قتال

ژباړه:

که برياليتوب گران نه وای؛ نو بيا به ټول خلک بريالي کېدلای او هېڅوک به هم نه ناکامېدلای؛ خو هسې نه ده، ځکه چې په يوه کار کې مخکې کېدل د مرگ په څېر گران دي (لکه په پښتو کې متل دی، چې که د خوړ کاني وراسته وای؛ نو له گيدوانو څخه به يو هم نه وای پاتې شوی).

د نېکو چارو په بدل کې الله ﷻ انسان ته ښه ژوند ور په برخه کوي او دا اړينه نه ده، چې له ښه ژوند څخه موخه شتمني ده، کېدای شي، چې کله نا کله الله ﷻ د نېکو چارو په بدل کې انسان ته پر ښه ژوند سربېره شتمني هم ور په برخه کړي؛ خو په هر صورت ښه ژوند په شتمنۍ پورې نه دی تړلی، چې يو څوک شتمن دی؛ نو هغه دې د ښه ژوند خاوند وي، بلکې ډېره ځله يو نېستمن سړی د ښه ژوند خاوند وي او په خپل ژوند کې ښه خوشحاله وي، ځکه چې له الله ﷻ سره يې جوړه وي او همدغه جوړه يې د خوشحاله ژوند لامل وي او ډېر ځله به تاسې ليدلي وي، چې يو څوک ډېر شتمن وي؛ خو له ډېرې شتمنۍ سره هم پر خپل ژوند تنگ وي، ځکه چې له الله ﷻ سره يې ورانه وي؛ خو که يو څوک شتمن هم وي او له الله ﷻ سره يې جوړه هم وي؛ نو دا خو بيا ډېره اوچته خبره ده.

که غواړئ، چې ښه ژوند ولرئ؛ نو پر الله ﷻ تکیا وکړئ، د نورو په زړونو کې د ځان لپاره مينه وکړئ، د کور چاپيريال راجوړ کړئ، د نېکو چارو په ترسره کولو خوشحاله شئ او د نېکو چارو اغېز په خپل ژوند کې رابښکاره

د نړۍ نېکمرغه ښځه

کړۍ، که دغه کار مو وکړ؛ نو بیا د لږ مال په درلودلو هم تاسې د ښه ژوند خاوندان کېدلای شئ.

رڼا

ټول ستر خلک د مور په دعاگانو داسې ستر شوي دي او دا خبره هر څوک مني، چې د سترتوب لپاره د مور دعاگانې ډېرې اړینې دي.

خلا

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

ژباړه:

له الله څخه پرته بل هېڅوک د عبادت او بنده گۍ وړ نه دی.

غاثول:

فقط مؤمنان نېکمرغه کېدای شي

سهل على نفسك الأمور- وكن على مرها صبورا

ژباړه:

خپل مصیبتونه سپک وگڼه او د ستونزو پر ترڅووالي صبر کوه!

ما د نړۍ د ډېرو نامسلمانو شتمنو خلکو تاریخونه لوستي دي، له هغې نه ما ته څرگنده شوې ده، چې د ژوند انتهایي بدمرغي، راتلونکې یې لعنتي او بریا یې له ذلت نه ډکه وي، ځکه چې اوس هغوی چېرته دي؟ د هغوی راټوله کړې شتمني او دنگې ماڼۍ څه شوې؟ تاسې که د نامسلمانو شتمنو تاریخونه وگورئ؛ نو درته په ډاگه شي، چې په هغوی کې چا خپله ځان وژلی، څوک د بل له لاسه وژل شوي او څوک زندان ته اچول شوي دي او ډېر پکې قضاء ته رابښل شوي دي، چې د خپلو تېروتنو او دوکو پایله وويني؛ نو دغه ډول خلک په بدمرغه خلکو کې شمېرل کېږي، ځکه هغوی؛ خو دا فکر کړی و، چې گوندې هغوی پر خپله شتمنۍ نېکمرغي، روغتیا، ځواني، مینه او داسې نور هر څه پېرلای شي؛ خو د وخت په تېرېدو ورته په ډاگه شوه، چې دغه شيان په پیسو نشي پېرل کېدای، هو! پر پیسو باندې په بازار کې اسانتیاوې پېرلای شي؛ خو ارام او خوند نه، دارو درمل اخیستلای شي؛ خو روغتیا نه، عیاشي پرې کولای شي؛ خو مینه نه!

نېکمرغي یوازې مسلمانان ترلاسه کولای شي، ځکه چې له دوی سره ایماني نور وي، دوی تل له ځان سره د ښو او بدو حساب کوي او د الله ﷻ پر حکمونو عمل کوي، په دې لړ کې تاسې د الله ﷻ دې وینا ته ځیر شئ، چې د مؤمنانو په اړه فرمایي:

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ اُنْثَىٰ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ

د نړۍ نېکمرغه ښځه

لَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٠﴾

ژباړه:

هر څوک چې ښه عمل وکړي، هغه نارینه وي او که ښځه وي؛ خو په دې شرط چې مؤمن وي، پر هغه به موږ په دنیا کې سپیڅلی ژوند تېر کړو او (په آخرت کې به) دغسې خلکو ته د هغو اجر له ډېرو ښو عملونو سره سم ورکړو.

وښا

څوک چې نېکمرغي نه غواړي، هغه کله هم نشي نېکمرغه کېدلای.

خلا

هر څه په تقدیر کې مخکې له مخکې لیکل شوي دي.

سنبڼل:

له بد خرڅۍ پرته ژوند

خَلِيلِي لَا وَاللَّهِ مَا مِنْ مَلَمَةٍ - تَدُومُ عَلَيَّ حَيٌّ وَإِنْ هِيَ جَلَّتْ

ژباړه:

خوږه دوسته! قسم په الله که له غټې نه غټه ستونزه هم همېشه پاتې کېدونکې وي، اخر به هوارېږي.

مسلمانان ښځه دومره پخلی کوي، چې د کور خلک پرې ماره شي، نه دا چې هسې ډک شکور پاتې شي او ښځه پرې بد خرڅه ښکاره شي، په دې لړ کې تاسې د عايشې ؓ دغه وينا ته ځير شئ، چې فرمايي:

«له رسول الله ﷺ نه به پر دسترخوان هيڅ يوه غټه يا وړه مړۍ نه پاتې کېده» همدا راز په يوه بل روايت کې دي، عايشه ؓ فرمايي چې:

«کله هم داسې نه دي شوي، چې ما د رسول الله ﷺ له مخې نه دسترخوان پورته کړی وي او په دسترخوان دې ترې څه پاتې وي»

همدا راز د سرو او سپينو په لوبښو کې له خوراک کولو نه هم اسلام منع فرمايلي ده او دغه کار يې په بد خرڅيو کې شمېرلی دی، لکه په حديث شريف کې راځي:

«د سرو او سپينو زرو په لوبښو کې خوراک کوونکي په خپلو کېږو کې د دوزخ اور اچوي»

حقيقت خو دا دی، چې اسلام په ډېر حکمت سره له بد خرڅۍ نه منع فرمايلي ده، ځکه اسلام غواړي، چې مسلمانان عاجزي راخپله کړي او د تل لپاره له بد خرڅۍ نه ځان وساتي.

نبي کریم ﷺ چې کله معاذ ؓ یمن ته لېږه؛ نو ورته یې و فرمايل:

د نړۍ نېکمرغه ښځه

ای معاذه! د پرېماني له ژوند څخه ځان ساته، ځکه چې د الله ﷻ عبادت
کوونکي بنده ګان د پرېماني ژوند نه تېروي.

رڼا

چې نهيلي له ځانه وغورځوي؛ نو هله به خوښي ترلاسه کړي.

ځلا

بې ځايه نيوکې مه کوه!

ياسمين:

د خيرات په کولو زړه ډاډ منږي

وإذا تقطعت الحبال وأوصدت - أبوابنا ، فالله يكشف كُربنا

ژباړه:

کله چې زموږ رسی وشلږي او ټولې دروازې وتړل شي؛ نو الله ﷻ زموږ اندېښنې ختمې کړي.

عائشه ابی ﷺ فرمائي، چې يو ځل يوه مسکينه ښځه له خپلو دوو لوڼو سره ما ته راغله، خپلو دواړو لوڼو ته يې د خورما يوه يوه دانه ورکړه او خپله يې هم د يوې خورما دانې په خوړلو پيل وکړ؛ نو په دې کې يې يوې لور وويل، چې دغه هم ما ته راکړه؛ نو هغې ښځې هغه يوه دانه دوه ځايه کړه، يوه برخه يې خپله وخوړه او بله يې لور ته ورکړه، زه د دغې ښځې پر دې کار ډېره حيرانه شوم؛ نو ما يې رسول الله ﷺ ته کيسه وکړه او رسول الله ﷺ را ته وويل، چې په دغه کار به الله ﷻ يا د هغې ښځې لپاره جنت واجب کړی وي او يا به يې له دوزخ نه خلاصه کړي وي.

اسلام موږ ته ځکه د نېکو چارو سپارښتنه کوي، چې زموږ زلمي نېکان شي او ټولنه مو له مينې او محبت نه ډکه شي.

رڼا

نېکمرغې شئ!

خلا

ښځه د گل خوږ بوی او د بلبلې ترانې ته ورته ده

کشمالي:

الله ﷻ موږ له هرې بلا نه ساتي

وليت الذي بيني وبينك عامرٌ - وبينني وبين العالمين خرابٌ

ژباړه:

ای الله ﷻ! کاش! چې زما او ستا تر منځ اړیکې پخې او ستا له مخلوق سره مې شلېدلې وای.

کله نا کله په هوا کې الوتکه خرابه شي؛ نو له سورلیو نه مخکې پر پیلوټ (پائلټ) وېره راشي، ځکه چې هغه پرې مخکې پوهېږي او ورپسې سورلی هم د الوتکې له خرابېدو خبرې شي؛ نو په چیغو سر کېږي، له وېرې او ترهې یې ژبې له خولو راوځي او ټول الله ﷻ ته د مرستې لپاره چیغې ووهي او د هر چا په خوله د یا الله!... یا الله!... نارې وي؛ نو په دغه وخت کې الله ﷻ پرې ولورېږي او الوتکه بېرته راسازه شي، په کراره پر خپل هوایی ډگر ښکته شي؛ نو زړونه بېرته ډاډمن او تندي خواره شي، پر شونډو موسکا گانې وغوړېږي.

همدا راز کله چې په لنگوال کې ماشوم ونښلي؛ نو ښځه د مرگ تر خولې ورسېږي او خپل هلاکت په خپلو سترگو وويني؛ نو الله ﷻ ته په زاری شي او یا الله!... یا الله!... کوي؛ نو الله ﷻ پرې هغه سخته اسانه کړي او په اسانۍ بچي وزېږوي.

که ښځه له کومې سختې سره مخ شي، یا یې تنگسه تنگسه یې لمن راوښیسي او دا سر په سجده شي او دغه دعا وغواړي:

«يا معلم ابراهيم علمني، يا مفهم سليمان فهمني، اللهم رَبِّ جَبْرَائِيلَ، وَمِيكَائِيلَ، وَإِسْرَافِيلَ، فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتُلِفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ»

ژباړه:

ای د ابراهیم ﷺ لارښوونه! ما ته هم لارښوونه وکړه، ای د سلیمان ﷺ پوهوونکيه! ما هم پوه کړه، ای د جبرائیل، میکائیل او اسرافیل ربه! د ځمکې او اسمانونو پیدا کوونکيه! ای په پټ او ښکاره حالاتو پوهېدونکيه! هم ته به د خپلو بنده ګانو ترمنځ په هغه څه کې پرېکړه کوې، چې دوی پکې اختلاف کوي؛ نو ته په خپله اجازه ما ته په دغه اختلاف کې د حق لارښوونه وکړه، ځکه چې ستا چا ته خوښه شي؛ نو هغه ته سمه لار ورښيي. نو الله ﷻ بیا له انسان سره مرسته کوي او ترلي قفلونه ورته خلاصوي، ځکه چې هغه ډېر لوراند ذات دی.

رڼا

نېکمرغه انسان تر خپلې وسې پورې نورو ته هم نېکمرغي ورښيي.

خلا

الله ﷻ ته وګورئ، چې له ښځو سره نرمي او ښه چلند کوي!

له غفلت نه مه بې پروا کېږه!

لا تياسن في النوب - من فرجة تجلو الكرب

ژباړه:

په سختو او ستونزمنو حالاتو کې مه نهيلې کېږه، ځکه په تنگسه پسې اساني
ډېره نږدې وي.

له غفلت نه ځان ساتئ، ځکه چې غفلت او بې پروايي انسان د الله ﷻ له ذکر نه
لرې باسي، د لمانځه پرېښودو ته يې اړ کوي او د قرآن کریم تلاوت ترې
پاتې کوي او غفلت انسان سخت زړی کوي او زړونه داسې ړندوي، چې بيا
انسان نه د ښې او بدې توپير او نه د دين د زده کړې کوښښ کولای شي، چې
په دنيا کې د غفلت دغه حال وي؛ نو څه فکر کوئ، چې په آخرت کې به يې
پايله څه وي؟

د الله ﷻ لپاره داسې وکړئ، چې خپلې ژبې د الله ﷻ په ذکر لمدې وساتئ، تل
په ناسته، ولاړه او ملاسته، يانې هر حال کې ځانونه د الله ﷻ له ذکر سره
اموخته کړئ او په وزگارتيا کې ځانونه د سبحان الله، الحمد لله، الله اکبر،
استغفر الله او د درود شريف په ذکر وټوختې کړئ؛ نو هله به تاسې ته
معلومه شي، چې نېکمرغۍ پر تاسې د باران په څېر راوړېږي، ځکه چې الله ﷻ
فرمايي:

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

ژباړه:

خبردار اوسئ! همدغه د الله ﷻ یاد هغه شی دی، چې په هغې سره زړونو ته
ډاډینه ورپه برخه کېږي.

رڼا

د دې خبرې انتظار مه کوئ، چې نېکمرغه شو؛ نو بیا به موسپیرو، بلکې د
نېکمرغۍ ترلاسه کولو لپاره وموسپیږئ.

ځلا

د بدمرغۍ پر ځای د نېکمرغۍ تمه ولرئ.

سنځلې گل

د ژوند لپاره وموسپړئ

ابني من الكوخ قصراً وانسجى حلاًّ - من بيتك الطين لا من قصرک العاجي
العاجي
ژباړه:

خپله کوډله ماني وگټئ او ښکلې يې کړئ.....

که تاسې په غم کې ومسپړئ؛ نو ښايي، چې غم مو يو څه سپک شي او د خلاصون څه لار ومومئ او په موسپړدو کې هم مه دوه زړي کېږئ، ځکه چې په تاسې کې د موسکا ښه ځواک شته او دغه ځواک مه ښخوئ، ځکه چې د دغه ځواک په ښخولو تاسې خپله په عذاب کې اخته کېږئ او بله دا چې په موسکا کې ستاسې څه تاوان دی، فقط دا چې شوندي به مو ښې ښکاره شي!

يو لوېديزوال وايي، چې موسکا د ټولنې اړتيا ده او دا خبره يې پېڅي پر ځای ده، ځکه کله چې تاسې له چا سره خبرې اترې کوئ؛ نو بايد په ښه ډول ورسره وغږېږئ او تاسې پوهېږئ، چې زموږ ټولنيز ژوند انساني هنرونو ته څومره سخته اړتيا لري؛ نو له دې امله ته هم بايد هغه هنرونه راخپل کړې او موسکا هم له دغو اړينو هنرونو څخه يو هنر دی، چې ټولنه ور ته سخته اړتيا لري، ځکه له نورو سره د موسکا په بدرگه مخ کېدل نورو ته د ژوند ښکلا وربښل دي، چې په دې سره په نورو کې نېکې هيلې راټوکېږي او ته به پر دې خوښه شې، چې ستا د تريو تندي له امله دې د نورو خلکو ژوند تريخ شي؟

زما

بريا د هماغه چا په برخه کېږي، چې څوک د بريا ترلاسه کولو کوښښ کوي.

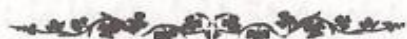

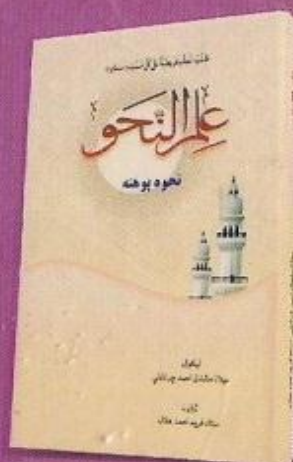
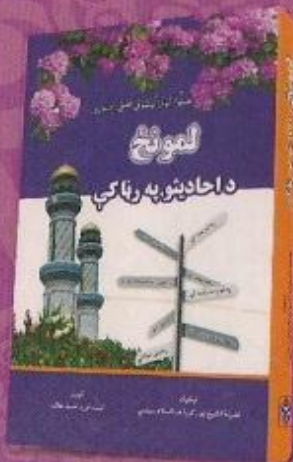
اوس...

د دې کتاب تر لوستو وروسته له خپلو ټول اندېښنو سره خدای په امانې وکړئ، په فکر او سوچ سره له غمونو، اندېښنو، لټیو او د نهیلیو له کلي کډه وکړئ، د ایمان پر لور ور روانې شئ او د الله ﷻ د مینې جومات ته ورننوځئ. د الله ﷻ پر قضاء او تقدیر خوشحاله شئ او بیا له سره ژوند پیل کړئ، یو داسې ښکلی او په زړه پورې ژوند چې د نېکمرغۍ په ګانه سمبال وي، یو داسې ژوند، چې زړه تنګي او دوه زړتوب نه لري؛ نو هله به تاسې ته د غره له څوکې د ایمان بلندوی دا زېری در کړي، چې هم ته د نړۍ تر ټولو نېکمرغه ښځه یې!

و صلی الله علی نبینا محمد و علی اله و صحبه اجمعین

پای

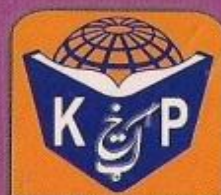

کتاب خریدو یہ تولہ

جلال کوٹ

ایریشمپری: 0773370338 - 0786642769

برہننا لیک: gandharaservices@gmail.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library